

Gildeskål
kommune

...Å eg veit meg eit land...

2024-
2027

Handlingsdel av kommuneplan, budsjett og økonomiplan

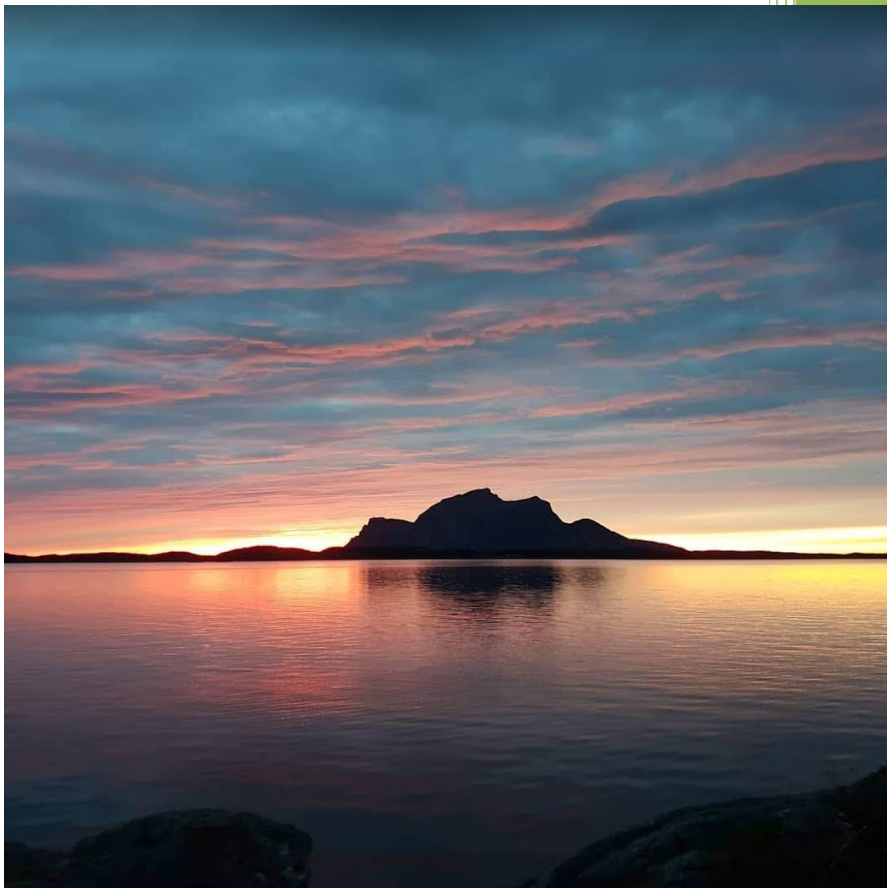

Foto: Eva Stokvik

Kommunedirektørens forslag

2024-2027

Kommunedirektørens innledning	3
1. Om plandokumentene	14
1.1 Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem.....	15
1.2 Lovkrav til handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen.....	16
1.3 Øvrige sektorplaner.....	17
1.4 Organisering av arbeidet og prinsipper som er lagt til grunn	17
2. Kommuneplanens mål og sentrale føringer for handlingsdel og økonomiplan.....	18
2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen.....	25
3. Kommunens rammebetingelser.....	28
4. Økonomiplan 2024-2027	29
4.1 Budsjett 2024	29
4.1.1 Kommunens drifts- og finansinntekter	30
4.1.2 Kommunes drifts- og finansutgifter	32
4.1.3 Kommunes disponeringer	34
4.2 Driftsoversikt – økonomiplanperioden 2024 -2027	35
4.3 Finansielle måltall.....	39
4.4 Finansforvaltning.....	43
4.5 Øvrige virksomheter i regi av kommunen med tilskudd	44
4.5.1 Kirkelig fellesråd	44
4.5.2 Gildeskål vekst.....	44
4.5.3 Sjøfossen næringsutvikling (SNU).....	45
4.5.4 Kunnskapscenteret i Gildeskål og Opplæringskontoret for fiskerifag (Kigok).....	46
4.5.5 Øvrige samarbeid og selskaper kommunen deltar i.....	47
4.7 Investeringsbudsjett.....	48
4.7.1 Investeringer i planperioden	48
4.7.2 Finansiering	51
4.7.3 Beskrivelse av investeringsprosjektene.....	51
4.7.5 Kirkestedsprosjektet.....	55
4.7.6 Aktivitetspark Inndyr skolegård og utbedring av kommunens ute-lekeområder for barn..	56
5. Handlingsdel 2024-2027.....	60
5.1 Temaområde i planperioden.....	60
5.2 Hovedansvarsområdene	60
5.2.1 Driftsrammer og driftsutgifter som går til lønn.....	60

5.2.2 Gildeskål kommunes organisasjonskart	62
5.2.3 HA 1 – Politisk virksomhet.....	63
5.2.4 HA 2 – Familie og oppvekst	63
5.2.5 HA 3 Helse og omsorg	70
5.2.6 HA 4 og 6 Plan og Samfunn	75
5.2.7 HA 5 Kultur	79
5.2.8 HA 7 Fellestjenesten.....	82
5.3 Oppsummering/konklusjon.....	84
Vedlegg.....	85

Kommunedirektørens innledning

Innledningsvis er det viktig å fremheve at Gildeskål kommune er en god kommune å bo i – og innbyggerne våre har et kvalitativt og høgt tjenestetilbud sammenlignet med mange kommuner som sliter innenfor sine rammer å opprettholde et robust tilbud til sine innbyggere.

Gildeskål kommune har vedtatt innretningen på budsjettet 2024, i kommunestyret i mai 2023. Kommunedirektørens budsjettforslag, bygger på den innretningen som ble presentert og vedtatt i kommunestyrets sak 14/23.

I innretningen er intensjonen om å legge opp et budsjett med tilsvarende rammer, som for inneværende år korrigert for årets lønnsoppgjør.

Ettersom kommunedirektøren og dennes stab har klart å etablere et budsjett innenfor disse føringene, fremkommer det ikke, slik hos mange andre kommuner kuttlistet i budsjett forslaget. Dette bygger på at kommunens folkevalgte fortsatt har en vilje å bruke tidligere års avsetninger til frie fond å balansere budsjettet.

Kommunestyret valgte også i nevnte sak å tilslutte seg at budsjettet 2024, tar en pause i forhold til prosjektet ”Ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26”. Det betyr at intensjonene om en ytterligere reduksjon av virksomhetenes ramme ikke er gjennomført for 2024. Det er likevel kommunedirektørens anbefaling og kommunestyret sluttet seg til dette, at man viderefører dette arbeidet fra budsjettet 2025.

Det betyr at kommunedirektøren legger frem et budsjett i balanse, i tråd med de formelle krav til budsjettet, med en saldering fra frie fond tilsvarende 2023, med en korreksjon for at man etablere NAV kontoret på egen kjøp fra 1.januar 2024.

Kommunen – tjenesteproduksjonen

KOSTRA tallene og kommuneforlagets kommunebarometer, tar på mange måter temperaturen på tingens tilstand i forhold til den kommunale tjenesteproduksjonen. De forteller i stor utstrekning om de økonomiske prioriteringer vi gjør, og i mindre grad om kvaliteten på tjenestene.

Det store oversiktsbildet er at Gildeskål kommune har en ganske kostbar, grunnet både utstrekningen av et desentralt og godt utbygd tjenestetilbud i hele kommunen sammenlignet med mange andre distriktskommuner. Det gjelder i stor utstrekning alle tjenesteområder. Dette medfører at vår score og plassering i kommunebarometret blir relativt lav.

Kommunen har likevel en rimelig kompakt struktur på sine tjenester. Selv om vi fortsatt grunnet geografien i kommunen er nødt til å understøtte tjenesteproduksjon som nok er

marginalt små. Det er likevel ønskelig for at dette skal understøtte og gi muligheter til livskraft i våre bygder.

Utfordringen i lys av vår tjenesteproduksjon, kan oppsummeres med mangel av mennesker. Kompetanse og tilstrekkelig volum av arbeidskraft er en utfordring for hele samfunnet. Det er sterk konkurranse om arbeidskraften, og det forsterkes av distriktenes utfordring med å få tilstrekkelig mange til å samtidig vurdere å leve og bo i Gildeskål. Gildeskåls befolkningsutvikling er over de seneste 10 årene, er primært en fallende kurve. Selv om krigen i Ukraina, og mottak av flyktninger nå har gitt et oppsving og en stor økning i befolkningstallet. Det er selvsagt vanskelig å forutse, fremover om dette blir innbyggere, som blir værende. Mye avhenger nok av utviklingen i krigen i Ukraina. Det signaliserer blant flere av krigsflyktningene per i dag, at de kan se for seg et liv i Norge, og Gildeskål videre.

Tilpasning til vekst eller reduksjon?

Økonomisk planlegging handler mye hvordan vi ser på fremtiden. Den nye reviderte samfunnsplanen setter ikke lengre et konkret mål på innbyggertallet i fremtiden. Det er likevel kommunedirektørens klare oppfatning at de folkevalgte i Gildeskål har ambisjoner, i å stanse / redusere fraflytting, eller i det minste klare å opprettholde befolkningen. Derfor er det viktig å bestrebe å legge til rette for at flere mennesker, helst de i arbeidsfør alder med barn, ser verdien og kvaliteten å bo og leve i Gildeskål.

Det er bred enighet om at dette er en sammensatt og krevende oppgave. Det handler om arbeidsmarked, tjenestekvalitet, tilgang på boliger, samferdsel og kommunikasjon, andre kvaliteter som fremmer bolyst og trivsel, for å nevne noen. Det er en erkjennelse at mange mindre kommuner etablerer store vyer, prosjekter, og visjoner omkring det å motvirke befolkningsnedgang, men mange må ofte erkjenne at deres bestrebelser «mislykkes».

De aller fleste mindre kommuner, velger ofte, også Gildeskål, og bruke mange like tradisjonelle stimuleringsordninger. Det seg være om det er rekrutteringsstipender, tilskudd til boliger, gratis barnehage, gratis tomter, og andre gjerne økonomiske motiverte ordninger.

Ved å se på forskning og erfaringer, strides de lærde om de tiltakene kommunene ensidig representerer er en tilstrekkelig strategi. Det er nok ikke kommunen alene, som kan finne nøkkelen til vekst. Det betyr selvsagt ikke, at vi må gi opp. Kommunen må selvsagt bruke alle de virkemidler man tror på og har tilgjengelig. Det er nok likevel viktig å erkjenne at en vekst, vil fordre at øvrige deler av samfunnsliv, innbyggere, næringslivs satsinger, frivillighet, lag og foreninger, spiller på samme lag. Det er derfor viktig at Gildeskål arbeider politisk og administrativt for å stimulere til både jobbskaping, og felles prosjekter med omgivelsene, for å bidra til å øke attraktiviteten til å leve og bo gode liv i Gildeskål samfunnet.

Det er en erkjennelse at mange rurale samfunn kjemper med en felles utfordring, hvor sentralisering og urbanisering har eksistert globalt i mange tiår. I stadig større fart. Gildeskål og Nordland er i samme kategori som svært mange mindre samfunn verden over. Det gjelder

også de store folkerike nasjonene i verden. Det er nok en erkjennelse at unge mennesker har større tilbøyelighet til mobilitet og er mindre rotfestet til sine lokalsamfunn enn tidligere generasjoner.

Det er videre en utvikling av arbeidslivet, hvor arbeidsgivere, ikke nødvendigvis krever arbeidstakerens tilstedeværelse på et geografisk sted. Det er blitt større grad av valgfrihet til bosted. Mange kan arbeide mer digitalt, og kan utøve sitt yrke, og møte sine arbeidskolleger på mer fleksible måter enn tidligere.

Noen trender i samfunnet i stort, kan være lyspunkter for de mer rurale områder. Det er ingen tvil om at dagens unge har større fokus, på bærekraft, klima, miljø, som til en viss grad kan ses å gi en urbaniseringstretthet, da byene ikke nødvendigvis representerer like store mulighetsrom for et mer bærekraftig levesett i lys av disse verdiene.

Kommunen må selvsagt også bestrebe å gi gode tjenester, gjerne bedre opplevde tjenester enn i nabokommuner, da dette vil bidra til positivt omdømme bygging. Kommuner er ofte store arbeidsplasser, og det er en realitet at mennesker i mobilitet evaluerer og sjekker ut tjenestetilbudene, og kommunens omdømme som arbeidsgiver, i valgene sine om arbeid og bosetning.

Det betyr at det kollektive omdømme man makter å skape totalt sett (kommune, innbyggere og næringsliv mv) – gjennom at flest mulig framsnakker oss er med å påvirke attraktiviteten vår.

Økonomisk bærekraft - dilemmaet for kommuneøkonomien

Uavhengig om man søker en vekst eller erkjenner at sjansen for fortsatt befolkningsnedgang er til stede, har dette implikasjoner for kommuneøkonomien vår fremover. En tro på tilvekst av innbyggere, vil ha i seg nye utgifter, i forhold til både fremtidige tjenester og infrastruktur. KS har i sine vurderinger, ment at man må oppnå en vekst av befolkningen på mellom 7.5-10 % for å kunne få en merkbar økonomisk oppside i kommune økonomien. En forventet nedgang i innbyggertall vil kreve at vi tilpasser tjenesteproduksjonen i tråd med demografiske endringer.

Uansett fremtidstro vil det påvirke kommunens økonomiske planlegging fremover. Kommunedirektøren mener selvsagt uansett ambisjonsnivå, er det viktig å basere den økonomiske tenkingen på ansvarlighet og bærekraft på lang sikt. Hvor vi er nødt til å søke denne innretningen på den utvikling vi i fellesskap mener er mest sannsynlig.

Det er også riktig å fortsatt hevde at Gildeskål kommune har en rimelig akseptabel økonomisk bæreevne på mellomlang sikt. Med dette legger vi at vi grunnet betydelige ekstraordinære inntektsstrømmer, som kan opprettholde et tjenestenivå, som er høyere enn det de statlige ramme- og skatteoverføringene tilsier.

Utviklingen i 2023 globalt har vært urolig, som igjen påvirker både privat husholdningene – og den offentlige økonomien i stor grad. Det er derfor nok riktig å si at det er viktig og nødvendige med økonomisk forsiktighet også i 2024, og fremover i planperioden.

Det er ingen tvil om at deler av vår økonomiske langsiktighet er påvirket av verdensøkonomiens utfordrende bilde. Krig, pris og rentespiral, svak norsk valutakurs, energipriser, og de endringer dette medfører i statlig økonomi gjør budsjettarbeidet – og utsiktene fremover i økonomiplan perioden mer uoversiktlig.

Det er fortsatt vanskelig og predikere om vår del av verden kan stå foran en økonomisk resesjonsperiode, med bl.a. voksende inflasjon, økte priser på penger (renter) – og behov for statlig forsiktighet fremover. Dette slår rett inn i driftsøkonomien til kommunen.

Dette er faktorer vi i stor utstrekning bare må tilpasse oss. Det skal likevel ikke overskygge våre felles bestrebelser for å arbeide med de potensialer som er i kommunen.

Gildeskål kommune har slik nevnt en rimelig robust økonomi, og således er det fortsatt rom for aktiv politikk for en positiv samfunnsutvikling, som selvsagt også et langsiktig virkemiddel også i arbeidet med en sunn økonomi.

Budsjettet for virksomhetsområdene i lys av prosjektet” En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-27”

Gildeskål kommune har gjennom prosjektet «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-27» erkjent at det er fornuftig for å møte fremtiden, å arbeide med en økonomisk tilpasning.

Prosjektet «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-27» er etablert fordi den underliggende inntektsøkonomien til kommunen (skatt, rammetilskudd, brukerbetaling og eiendomsskatt) ikke er tilstrekkelig til å dekke våre utgifter, og inntektene kompenseres ikke tilstrekkelig for utgiftsveksten i sektoren og i samfunnet i stort.

Det er gjennom denne inntektsøkonomien vår oppdragsgiver Staten, mener skal være tilstrekkelig for å produsere tjenester til våre innbyggere med. Slik er det ikke i Gildeskål og i svært mange andre kommuner.

Det er også ikke sikkert at vi kan lene oss på vår ekstraordinære inntektsøkonomi i all fremtid. Det har vært flere nasjonale utredninger, og politiske ønsker om å se på en omfordelingspolitikk av de store naturressursinntektene bl. annet vår kommune har.

For å kompensere den underliggende statlige- og brukerfinansierte økonomien er Gildeskål kommunes drift i sine budsjetter, avhengig av følgende inntektsstrømmer.

Denne kan i korthet oppsummeres følgende – og noe forenklet kan bruken av disse midlene i budsjettet illustreres på følgende måte:

- Eiendomsskatt på bolig og næring – brukes 100%

- Havbruksfondet, bruk og produksjonsavgifter – brukes 75% (i gjennomsnitt – da vi får utbetalt 1/3 og 2/3 fordelt over to år)
- Inntekter fra kraftproduksjonen i kommunen (konesjonskraft og eiendomsskatteinntekter) – brukes 100%
- Finansinntekter fra plasseringer av kommunens frie likviditet – brukes 0% - i stor utstrekning går hele avkastningen til bygging av frie fond.

Gildeskål kommune har helt frem til budsjettet 2022 i stor utstrekning videreført sin eksisterende drift for virksomhetsområdene fra foregående år med mindre justeringer. Det betyr at vi har konsekvensjustert fjorårets driftsnivå med lønns og prisvekst, og vedtatte endringer.

Gildeskål kommune avla et regnskap for 2022, ved bruk av 22.5 MNOK av frie fondsmidler for å få regnskapet i balanse. Kommunedirektørens budsjett for 2023 – forutsatte en reduksjon i bruk av frie fondsmidler fra 22 til 17 MNOK.

I fra budsjettet for 2023 – vedtok man en ønsket reduksjon i bruk av frie fond for å balansere budsjettet. Derfor ble det gitt rammer for virksomhetsområdene for å imøtekomme ambisjonene i prosjektet «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26».

Denne reduksjonen ble operasjonalisert gjennom de vedtatt rammene samhandlingsområdene fikk for 2023.

Kommunenes erfaringer med rammebudsjettering i 2023, er rimelig gode. Det er grunnlag å si at tross for korreksjoner i 2 tertial 2023, at man fortsatt skal klare å løse regnskapet for 2023 i balanse, med en fondsbruk tilsvarende det som var intensjonen i budsjettet.

Det er viktig for kommunedirektøren å gi honnør til organisasjon for å ha klart å styre rimelig godt innenfor etablerte rammer for 2023. Spesielt når man tar høgde for at kommunen – grunnet forhold helt utenfor sin kontroll også har fått betydelig økte utgifter i 2023. Blant annet økte rente og avdragsutgifter fra 2022 til 2023 – på 9 MNOK.

Noen utfordringer har det vært knyttet til vår store felles utfordring, i kampen om å ha tilgjengelig nok arbeidskraft. Spesielt har dette vært tilfelle for pleie og omsorgssektoren. Hvor bruk av overtid og vikarbyrå, har vært helt nødvendig for å sikre en lovpålagt forsvarlig tjeneste.

Kommunen har videreført rammebudsjettering også for 2024. Det er likevel planlagt en evaluering av erfaringene med rammebudsjettering våren 2024. Dette fordi vi må kvalitetssikre om denne formen for budsjettering gir realistiske budsjetter. Dette vil vi se på etter avleggelsen av regnskapet i 2023.

Det kan medføre at vi velger å vri noe – og fortsatt legge til grunn en del prinsipper for rammer, men også med et fokus på konsekvensjustering i budsjettarbeidet fra 2025.

I budsjettet for 2022 og 23, valgte kommunedirektøren å visualisere kommuneøkonomien på et overordnet nivå å være i ferd med å bli gult, i en trafikkmodell tenkning. Med bakgrunn i året vi har bak oss – er det grunnlag å hevde at på overordnet nivå er den totale økonomien til Gildeskål kommune fortsatt er på et gult nivå.

Intensjonen til prosjektet å ha løpende prosesser for å gjøre tjenesteproduksjon mest mulig rasjonell i et økonomisk perspektiv er det arbeidet med i hele 2023.

Sekundært har prosjektet i seg en sikker forutsetning, at det vil bli flere eldre i kommunen. Det er ingen tvil om at i slutten av økonomiplan perioden vil Gildeskål kommune ha behov å bruke større ressurser i forhold til omsorg og pleietjenester enn vi gjør i dag. Vi har derfor delvis begynt å skrive dette inn gjennom styrking av hjemmetjenester, mot slutten av økonomiplan perioden. Det vil også sannsynligvis være behov å se på etablering av døgnbemannede omsorgsboliger, eller gjenåpne den siste institusjonsavdelingen, som i dag nyttes til

Når det gjelder de øvrige sektorene, er det fortsatt vanskelig å vurdere en annen utvikling enn færre barn inn i planperioden. Fremskrivningsprognosene viser en reduksjon av antall skolebarn på 40 frem mot 2028. Dersom man ikke makter å snu denne trenden, vil det være grunnlag å måtte tørre å diskutere strukturer inn mot slutten av planperioden.

Kommunedirektøren mener videre at politiske ambisjoner om fortsatt økt kapasitet på tekniske og plantjenester, bl.a. gjennom forventinger til mer aktiv rolle i forhold boliger – et raskere planarbeid, og at kommunen skal ta en større og mer pro-aktiv rolle i forhold til samfunnsutviklingen utfordrer oss.

Dersom det er ønskelig politisk at kommuneorganisasjonen i større grad skal bidra til en økt attraktivitet, bo og levelyst, enda mer økt tilrettelegging for næring, og større grad av aktivt samspill med samfunnet i stort, mener kommunedirektøren at det vil være nødvendig med politiske vilje til å tilføre større menneskelige og økonomiske ressurser fremover. Selv om dette bør evt. skje gjennom omprioriteringer og vridning av andre utgifter, og ikke direkte påplussinger.

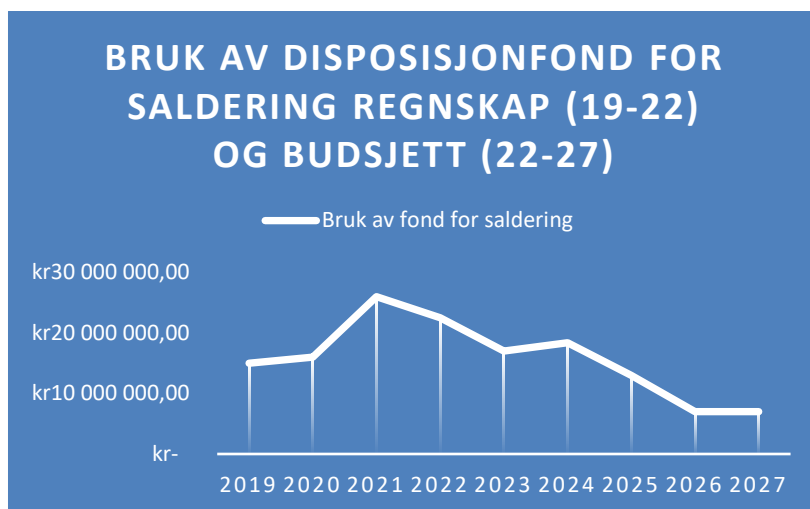
Når det gjelder fellestjenester, utfordres stadig kommunen med nye og utvidede oppgaver, i forhold til en rekke områder, som beredskap, GDPR, digitalisering /robotisering /kunstig intelligens, universell utforming for å nevne noen. Kommunedirektøren tror neppe vi er i stand til å utelukkende løse alle disse alene, men er nødt til å se på samarbeid med andre kommuner. Kommunedirektøren mener likevel at vi er noe svakt bemannet med fellesressurser for å være tilstrekkelig påskrudd, for alle disse områdene.

Kommunedirektør velger også å påpeke at utviklingen i rentene, kan gjøre det aktuelt å vurdere avsetninger i markedet mot – vår gjeld. Dette får vurderes løpende i finansrapportering.

Kommunedirektør erkjenner at budskapet om forsiktighet og tilpasning har organisasjonen, kommunens folkevalgte og innbyggere hørt mange ganger tidligere. Det er heller ikke unikt for Gildeskål kommune. Det er likevel en plikt for kommunedirektøren - og faglig å gjenta dette budskapet, så lenge det er relevant.

Kommunens erfaringsmateriale fra de senere års budsjettarbeider stadfester behovet for en økonomisk tilpasning.

Derfor handler vår tilpasningsutfordring mye om hvor store frie midler vi tørr å benytte oss av, for å kunne saldere kommunens budsjetter og regnskaper i balanse.

Grafen ovenfor illustrerer kommunens bruk av fondsmidler. Slik det er illustrert er salderingsbehovet tiltagende i perioden 19-22. Ifølge ambisjonene ble dette redusert i de påfølgende år 22, og prognosen tilsier vi klarer å saldere årets regnskap i tråd med de ambisjonene som ligger i budsjettet for 2023, med 17 MNOK.

Slik nevnt i innledningen foreslår kommunedirektøren å øke bruken for 2024 noe, tilsvarende den utgiften kommunen får ved igjen å overta en kommunale NAV tjenester fra 1.januar 2024.

Intensjonen for prosjektet bærekraftig og ansvarlig økonomi – og med gyldighet fra budsjett 2023, er å bestrebe å «brekke» denne linjen nedover over tid – og i framskrivningen i grafen ovenfor er målsetningene i bærekrafts prosjektet lagt inn i perioden.

Kommunens handlingsrom– disposisjonsfondet

Kommunens økonomiske robusthet, og i dette ligger også det politiske handlingsrommet, handler i stor utstrekning hvordan vi forvalter (bruker og tilfører) våre frie reserver (les frie fondsmidler).

Dette er midlene kommunen løpende sparer av havbruksmidler og finansiell avkastning til senere års bruk.

Kommunedirektøren hadde en mer pessimistisk forventning i forbindelse med utarbeidelsen av budsjettet for 2023. Prognosene i fjor var at kommunens frie midler kom under et betydelig større press enn det faktisk gjorde.

Det var så stor usikkerhet høsten 2022, i forhold til både mulige endringer av andelene av havbruksfond til kommunene (blant annet som et resultat av grunnrentebeskatningen av havbruksnæringen). Samtidig hadde vi et volatilt finansmarked, som medførte at vi satt finansavkastningen lik 0 for 2023 (med bakgrunn i at avkastningen var negativ med 13 MNOK i 2022).

I budsjettet for 2023, ble derfor følgende tabell om en forventet utvikling i kommunens frie fondsmidler for økonomiplan perioden:

Disposisjonsfond	2023	2024	2025	2026
Anbefalt (8 %)	22,8 mnok	24,0 mnok	22,9 mnok	24 mnok
Budsjettert disposisjonsfond i kr	30,3 mnok	38,6 mnok	35,1 mnok	46,6 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	10,6 %	12,9 %	12,3 %	15,5 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	7,5 mnok	14,6 mnok	12,2 mnok	22,6 mnok

Dette var ut fra da kjente forutsetninger i utarbeidelsen av budsjettet for 2023. Dette viste seg heldigvis ikke å bli det korrekte bilde.

Ved utgangen av 2023, er utgående balanse for disposisjonsfond beregnet til å være 52,6 MNOK.

Ut fra de forutsetninger vi ser per i dag, presenterer vi følgende prognoser for utviklingen i kommunens frie midler (disposisjonsfondet) i økonomiplanperioden 2024-27:

Disposisjonsfond	2024	2025	2026	2027
Anbefalt (8 %)	26,6 mnok	25,4 mnok	26,8 mnok	25,5 mnok
Budsjettert disposisjonsfond i kr	68,5 mnok	70,9 mnok	89,6 mnok	92,7 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	20,7 %	22,2 %	26,9 %	29,3 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	41,9 mnok	45,5 mnok	62,8 mnok	67,2 mnok

Prognosene for 2024 og for økonomiplanperioden, bygger på følgende prognoser på inntekter fra havbruksfond og finansiell avkastning:

Havbruksfondet 2024-27 – 85,4 MNOK

Finansiell avkastning 2024-27 – 40 MNOK (10 MNOK per år)

Finansavkastning berører ikke driften vår direkte for budsjett 2024 – da vi fortsatt ikke er i den situasjonen av Gildeskål kommune ikke salderer våre driftsbudsjetter med finansavkastning direkte. Finansavkastningen påvirker utelukkende om vår evne til å sette av fremtidige” sparepenger”.

Nå er det viktig å understreke at inne i disse prognosene, som tilsynelatende kan virke å være høge, ligger det per i dag om lag 20 MNOK i premieavvik. Premieavviket er allerede betalte pensjonsforpliktelser, som ennå ikke er bokført, men som normalt avmortifiseres over 7 år. Dersom vi avmortifiserte hele vår balanse over 1 år, ville dette redusere disposisjonsfondet med tilsvarende beløp.

Dette betyr at Gildeskål kommune er mer i takt med de framskivingene som ble gjort i budsjettet for 2022, hvor estimatet for disposisjonsfondet i 2024 var på 60 MNOK.

Videre inn i plan perioden er det viktig for kommunedirektøren å stresse at det fortsatt er faktorer kommunen selv ikke har kontroll med, som relativt raskt kan påvirke kommunen frie midler:

- Utvikling av rentebaner2024-27
- Inflasjon og norsk valuta utvikling.
- Økt prisstigning vil føre til økte lønnsforventinger i perioden
- Betydelig usikkerhet om kommunens særskilte inntekter
 - a) Finansinntekter – resesjon i verdensøkonomien som følge av krig og uroligheter - kan medføre mindre inntekter enn forutsatt i prognosene
 - b) Havbruksfond – endringer i fordelingsregimer
 - c) Fortsatt nasjonalt arbeid med inntektsutjevning mellom kommunene
 - d) Energiinntekter – både eiendomsskatt – og energipriser inn i fremtiden

Det er viktig å huske at på lik linje som kommunen regnskapsfører urealiserte gevinster på økning av porteføljen – må kommunen føre urealiserte tap på porteføljen. Det er derfor viktig å huske at dette «kun» er regnskapstekniske gevinster og tap inntil vi løser inn porteføljen (deler av den).

Framskiving av økonomien er preget av mer usikkerhet enn ved tidligere år. Slik nevnt har samfunnsutviklingen de seneste årene – gitt oss mange uforutsigbare faktorer på samme tid - som vil kunne påvirke kommunens økonomi inn i fremtiden.

Slik illustrert er sårbare, hvis vi får svak avkastning, og at nasjonal politikk velger å gjøre noe med sine fordelingsmodeller på naturressursinntekter. Kommunens videre arbeid med en

ansvarlig og bærekraftig økonomi er viktig å videreføre i 2024, med en ambisjon om å fortsette nedtrekk av driftsnivået i 2025.

Intensjonen i prosjektet er en ytterligere reduksjon av driftsnivået på 4 MNOK for 2025.

Videre anbefaler kommunedirektøren fortsatt forsiktighet med investeringer. Optimalt burde de ikke overstige nedbetalingstakten vår. Kommunen bør fortsette en moderat investeringsplan i planperioden. Spesielt de investeringer man søker løst med fremmed kapital (lån).

Kommunedirektøren mener fortsatt at det kunne vært på sin plass med en handlingsregel – hvor kommunen brukte en % andel av egne sparepenger i alle investeringer for å presse ned lånegjelden på sikt.

Konklusjon budsjett 2024 – og Økonomiplan perioden – 24-27

Kommunedirektøren ber organisasjonen, folkevalgte, og innbyggere å erkjenne at vi er foran et nytt budsjettår og en økonomiplan periode - preget av betydelig usikkerhet. Store deler av denne usikkerheten, er utenfor kommunens egen kontroll. Den generelle utviklingen i verden omkring oss påvirker oss lokalt i vesentlig grad.

Kommunedirektøren maner derfor fortsatt til at vi alle bestreber å utvise økonomisk forsiktighet i årene foran oss.

Kommunedirektøren vurderer fortsatt at Gildeskål og har et noe bedre «tidsvindu» en mange nabo kommuner – for å kunne make nødvendig økonomisk tilpasning – for å redusere avhengigheten til bruk av kommunens ekstraordinære inntekter til å saldere budsjettet.

Det er mange kommuner omkring oss – som gjennom å ha utsatt nødvendige tilpasninger av økonomien, og har gått tom for frie reserverer. Dette medfører at mange kommuner må i gang med store vanskelige omstillinger i løpet av en kort tidsperiode. Det er ekstremt krevende å havne i en slik tidsklemme – da det skaper betydelig uro og usikkerhet i organisasjonen, folkevalgte og innbyggere.” Når krybben er tom bites hestene”, som ordtaket sier.

En manglende drift tilpasning vil forsterke utfordringene, og kan tvinge oss å vurdere virkemidler listet opp nedenfor, noe som kommunedirektøren vurderer å være absolutt siste skanse – og strengt tatt ikke bør benyttes.

- Bruk av minimumsavdrag på egne lån
- Estimere økt skatteinngang ut over statens anbefaling
- Enda høyere bruk av fri fondsavsetninger
- Økte avkastningsforventninger

Organisasjonen har levert på budsjettoppdraget for 2024 – og utarbeidet et driftsbudsjett i tråd med de forutsetninger og innretninger vedtatt av kommunestyret i mai 2023.

Kommunedirektøren erkjenner likevel med bakgrunn i årets mange dramatiske hendelser i storsamfunnet – at omstillingstakten kanskje må vurderes å være i underkant lav.

Dette grunnet både global usikkerhet, og det har blitt valgt å bruke deler av grunnfondet til finansiering av investeringsaktivitet i det seneste året. Slik presentert i tertial 2 i 2023. Det vil bidra til å redusere finansinntektene våre fremover.

Videre er usikkerheten om rentebaner, inflasjon og evt. påfølgende lønns spiral kan sette oss under ytterligere press. Målsetningene i prosjektet er nå videre å se på nivåer og terskler for tjenestene våre, for å vurdere om disse kan bidra til å finne rom for tilpasningsambisjonen i 2025.

Kommunedirektøren erkjenner at det er utfordrende å signalisere så sterkt at det er behov for å vurdere alle våre investeringer strengt. Investeringer handler både helt nødvendige handlinger (lovkrav, erstatning av utslitte bygg m.m) – men er også et vesentlig virkemiddel – for å realisere ønsket politikk.

Det vurderes likevel å være faglig viktig å signalisere igjen – da gjeldsutviklingen vår – spesielt nå med økende renteutgifter – presser inn mot den øvrige produksjonen av kommunale tjenester. Det er derfor ekstraordinær grunn til å forsøke å holde igjen – utsette – avvente investeringer med fremmed kapital - inntil vi med større presisjon kan se utviklingen på prisen til penger (rentebaner).

Kommunedirektøren avslutter likevel å si at kommunen har gode tjenester – høgt tjenestenivå – og et fortsatt handlingsrom i tid til å harmonere kommunens utgifter. Samt et behov for på sikt, å redusere vår avhengighet til kommunens ekstraordinære inntekter.

Gildeskål, 10. november 2023

Geir Mikkelsen

Kommunedirektør

1. Om plandokumentene

Dette dokumentet skal gi et godt beslutningsgrunnlag for framtidig styring og utvikling av Gildeskål kommune ved at det i ett og samme dokument innlemmes følgende tema og beslutninger:

- Samfunnsplanens handlingsdel 2024-2027
- Økonomiplan 2024-2027
- Budsjett 2024

Gildeskål kommune har et omfattende planverk og 2016 var det første året hvor kommunen aktivt og systematisk tok i bruk dette plansystemet. Plansystemet, med kunnskapsgrunnlaget i bunn, legger grunnlaget for kommunens handlingsdel og økonomiplan.

Mye av planverkarbeidet foregår isolert innenfor en virksomhet eller et prosjekt. Ofte vil tiltakene som er utarbeidet i planene ha økonomiske konsekvenser og ethvert tiltak som skal gjennomføres må finansieres, uansett om det dreier seg om drifts- eller investeringstiltak. Dette gjøres i budsjett og økonomiplanarbeidet. Det er altså ikke før tiltakene i planene blir realitetsbehandlet i budsjettet at vi kan si om de prioriteres eller ikke.

Noen tiltak får konsekvenser ut over ett år. Disse tiltakene synliggjøres i årsbudsjettet og i økonomiplan. For å sikre den økonomiske handlefriheten må kommunen ha en formening om hvordan finansieringen skal være på sikt.

Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen er et redskap som skal gjøre det mulig å binde planene sammen og knytte dem til de finansielle mulighetene kommunen har, eller regner med å skaffe seg. Det knytter seg større usikkerhet til planer som gjelder for flere år frem i tid enn til et årsbudsjett. Det er derfor naturlig at økonomiplanen er enklere og mindre detaljert enn et årsbudsjett. Det betyr at det i økonomiplanen vil være naturlig å sette søkelys på rammer og større enheter av inntekts- og utgiftstyper. Økonomiplanen er dermed en forenklet oversikt over ressursanskaffelser og ressursanvendelse på lengre sikt.

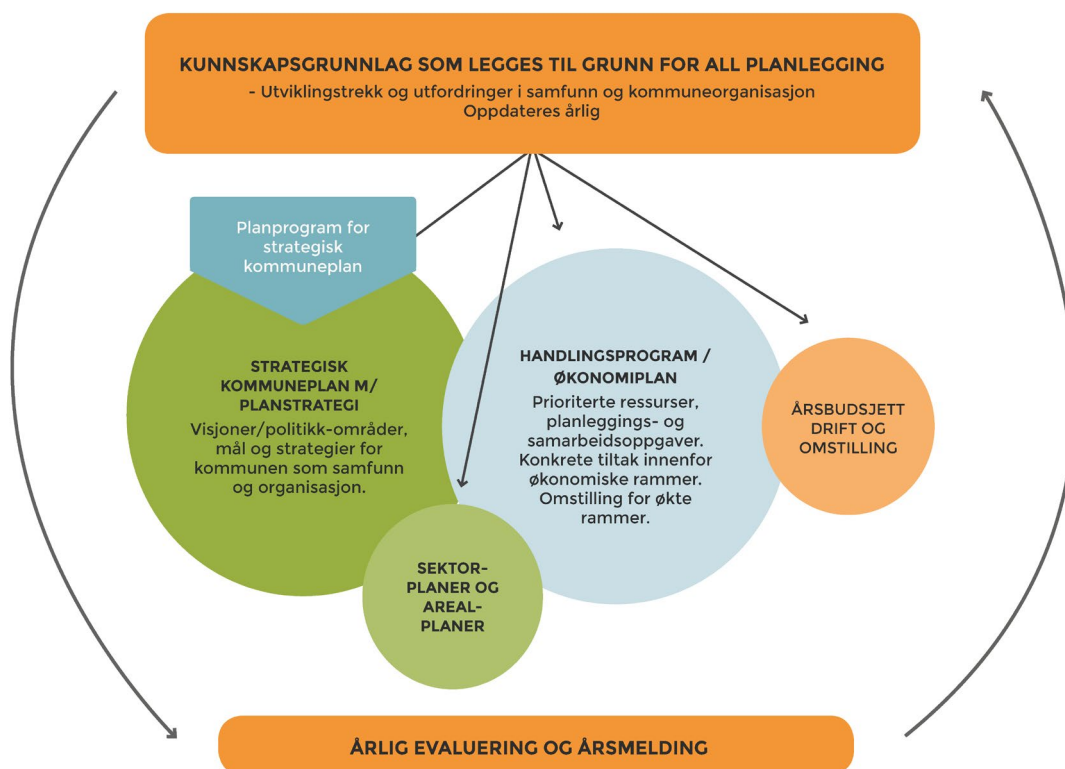
Økonomiplanen må sees i sammenheng med kommunens øvrige planverk, årsmeldinger, årsberetninger og budsjettdokumenter. De er alle viktige bakgrunnsdokumenter i arbeidet med handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen.

Budsjett for 2024 er en naturlig konsekvens av prioriterte tiltak. Her føres inntekter og utgifter knyttet til de tiltak som er prioritert.

1.1 Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem

Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens rolle i kommunens plan- og budsjettssystem kan illustreres som vist i figuren under.

Gildeskål kommunes plansystem (ref. Utviklingskompetanse AS)

4-ÅRS SYKLUS	ÅRLIG SYKLUS	KONTINUERLIG
Langsiktig og strategisk planlegging	Prioritering av tiltak og organisering	Gjennomføring av tiltak og endringer
Strategisk planlegging	Taktisk planlegging	Operativ planlegging
Plan- og bygningloven	Kommuneloven	Kommuneloven m.m

Handlingsdelen og økonomiplanen skal bygge på de fysiske planene og de generelle og sektorielle målene som er nedfelt i den langsiktige delen av *kommuneplanen*. Visjonen i kommuneplanen er:

«Levende samfunn fra hav til fjell»

1.2 Lovkrav til handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen

Plan- og bygningsloven (PBL) setter krav om at samfunnsdelen skal ha en handlingsdel. PBL § 11-1 sier at kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen, etter kommuneloven § 14-2 bokstav a, kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter PBL § 11-1.

Handlingsdelen er et viktig strategisk verktøy som kan brukes til å sikre gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel. Handlingsdelen konkretiserer handlingsmål og tiltak knyttet til samfunnsdelens visjoner, strategier og mål. Slik legges føringer for utviklingen i kommunen og grunnlaget for kommunens konkrete prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver innenfor kommunens økonomiske handlingsrom de neste fire år. Gjennom denne konkretisering kan kommunens innbyggere lettere forstå prioriteringene i planen, og planen blir mer operativ for kommunestyret. Dette er i samsvar med plikten etter kommuneloven § 14, som stiller krav om at kommuner skal utarbeide en fireårig plan for sin egen økonomi, med oversikt over forventede inntekter, bruken av midlene og prioriterte oppgaver. Dermed åpner plan- og bygningsloven opp for at planlegging av den daglige drift og prioritering av tjenesteområdenes tiltak i økonomiplanperioden kan samordnes med gjennomføringen av handlingsdel til kommuneplanen. Kommunen kan derfor velge å la tjenesteområdenes årsbudsjett og økonomiplan etter kommunelovens kapittel 14 inngå i handlingsdelen. Det er denne metoden som ligger til grunn for handlingsdelen og økonomiplanen som kommunedirektøren legger frem. Budsjett og økonomiplan skal ses på som et økonomisk handlingsprogram på kort og på mellomlang sikt, og viser hvordan kommunen tenker å arbeide for å nå mål og gjennomføre tiltak for tjenesteområdene innenfor de økonomiske rammene de neste fire år.

Kommunen er ofte avhengig av rammebetingelser som er utenfor vår kontroll. For å klare å fange opp nye eller endrede behov, er det viktig å ha et system for å oppdatere handlingsdelen slik at den ikke blir utdatert som styringsdokument. Derfor er det også pålagt å gjøre årlig vedtak om oppdatering av kommuneplanens handlingsdel. Kommunedirektøren skal jfr. kommuneloven § 14-5 rapportere til kommunestyret to ganger i året om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet. Denne rapporteringen gjøres etter 1. og 2. tertial hvert år.

Det er kommunestyret som vedtar kommuneplanens handlingsdel. Tilsvarende praksis er det for økonomiplanen etter kommuneloven § 14-3. For å oppnå en best mulig samordning av prosess og innhold, legger lovverket til grunn at det er formannskapet som innstiller til det samlede planvedtaket også når kommuneplanens handlingsdel omfatter økonomiplanen. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Når arbeidet med kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan integreres, forutsettes det at kravene både i plan- og bygningsloven og kommuneloven etterleves. Et viktig krav er at planleggingen av virksomheten skal skje innenfor kommunens økonomiske rammer.

1.3 Øvrige sektorplaner

Sist vedtatte planstrategi der virksomhetsspesifikke sektorplaner er omtalt gjelder for perioden 2020-2023, og ble vedtatt 18.06.2020 og revidert 12.05.2021. Arbeidet med planlegging av prosess med ny planstrategi, samt oppdatering av kunnskapsgrunnlag starter opp høsten 2023 og legges frem til politisk behandling i egen sak.

1.4 Organisering av arbeidet og prinsipper som er lagt til grunn

Arbeidet med årsbudsjett 2024, handlingsdel og økonomiplan 2024-2027 er omfattende. Kommunedirektørens ledergruppe bestående av kommunedirektør, kommunalsjef Helse og Omsorg, kommunalsjef Familie, Oppvekst og Kultur, kommunalsjef Plan og Samfunn og kommunalsjef Fellestjenester har alle hatt ansvar og arbeidet med dette dokumentet og innholdet i budsjett, handlingsdel og økonomiplan. Kommunedirektørens fagressurser i staben har bidratt på spesifikke områder.

Kommunedirektørens ledergruppe har arbeidet med dette sammen og hver for seg med sine mellomledere og ansatte. Hovedprioriteringene og retningen i budsjettet er utarbeidet i samråd med virksomhetslederne. Hovedretningen er en videreføring av dagens drift, da det foreløpig ikke er utpekt en retning som gir endringer i økonomiplanperioden.

Naturligvis har det vært størst fokus på de nærmeste årene da vi her har informasjon av høyere kvalitet.

I arbeidet med budsjett 2024 er det tatt utgangspunkt i opprinnelig vedtatt budsjetttramme for de ulike hovedansvarsområdene. Alle områdene er kompensert for lønnsvekst inkludert sosiale utgifter som har vært i 2023. Med dette som utgangspunkt er budsjettet utarbeidet. Kommunedirektøren er opptatt at budsjettet skal være et så realistisk styringsverktøy som mulig. Kjente forhold som tjenesteområdene ikke har fått plass til innenfor tildelt driftsramme, er lagt inn som tiltak og beskrevet der. Etter det er de ulike tiltakene gjennomgått i kommunedirektørens ledergruppe og noen er valgt med i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan. Tiltakene er beskrevet under hvert tjenesteområde.

Kommunedirektørens ledergruppe har samlet vurdert, med bakgrunn i kommuneplanens samfunnsdel, hvilke tiltak som er viktigst for kommunen som helhet å satse på. Nye tiltak som kommunedirektøren foreslår, både innenfor drift – og investeringsbudsjettet, er omforent i kommunedirektørens ledergruppe.

Gildeskål kommunens årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 er satt opp i tråd med kommuneloven og de anbefalingene som gis av foreningen for god kommunal regnskapsskikk. Det er gjort konkrete vurderinger i forhold til forsiktighet og vesentlighet. Beregninger som ligger til grunn, er enten gjort av kommunedirektørens ledergruppe eller samarbeidspartnere. Makroøkonomiske betraktninger som ligger til grunn for våre egne beregninger er i det vesentlige gjort av andre, som f.eks. SSB, KS, KLP, samarbeidende banker og andre.

2. Kommuneplanens mål og sentrale føringer for handlingsdel og økonomiplan

Kommuneplanens samfunnsdel gir retningen for utviklingen i Gildeskål kommune. Ved å samles om en felles forståelse av hva Gildeskålsamfunnet er, og hva vi ønsker å oppnå, kan vi jobbe i fellesskap for å nå målene.

Gildeskål kommune skal være en samfunnsbygger, gjennom å være en god tjenesteleverandør, forvalter, myndighet og arbeidsgiver.

Samtidig skal vi være en kommune som sikrer bærekraftig drift og utvikling, ved å jobbe for å oppnå det gode liv i dag, uten at det går på bekostning av kommende generasjoner.

Målene som settes i samfunnsplanen er steg på veien mot visjonen. Strategiene er virkemidlene for å nå målene.

Planen er bygd opp med visjon, fokusområder som inkluderer utvalgte bærekraftsmål, og for hvert fokusområde er det utarbeidet mål og strategier for å komme oss dit vi skal. Fokusområdene er som følger:

Sammen skaper vi fremtiden - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe for å nå målene sammen

Like muligheter til gode liv for alle - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med menneskene

Robuste tettsteder - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med stedene

Et allsidig næringsliv - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med næringsutvikling

På lag med naturen - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med natur og miljø

Gildeskål kommune har med FNs bærekraftsmål i den kommunale planleggingen. Hvert fokusområde i samfunnsplanen har innarbeidet ett eller flere bærekraftsmål.

Sammen skaper vi fremtiden

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Helhetlig og kunnskapsbasert arbeid i kommuneorganisasjonen	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeide og arbeide tverrsektorielt - Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning - Tilrettelegge for medvirkning – og involveringsprosesser for alle innbyggere - Sikre at alle tjenestevirksomheter inkluderer og vektlegger folkehelse og FNs bærekraftsmål i sine planverk. Politiske saker skal vurderes ut fra bærekraftsmål. - Lage tydelige og målrettede planer gjennom prosesser basert på kunnskap og medvirkning - Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere - Sikre robuste og levende kompetanseutviklingsplaner og rekrutteringsstrategier - Bestrebe høy formal- og realkompetanse og være konkurransedyktig i arbeidsmarkedet
Innbyggerne er stolte av kommunen sin	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeide for økt stolthet og tilhørighet til Gildeskålsamfunnet og stimulere til positivt fremsnakk - Bidra til fellesskapet og frivillig arbeid - Skape grunnlag for menneskers mestring og trivsel
Kommunes medarbeidere skal ha fokus på omdømmebygging	<ul style="list-style-type: none"> - Ha kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – innbyggerne - Løpende nyskaping og utviklingsarbeid skal være et bærende element innen all tjenesteproduksjon – for å være i takt med samfunnsutviklingen - Fokus på best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende økonomiske rammer - Brukermedvirkning skal stå sentralt i tjenesteproduksjonen, gjennom brukerundersøkelser, informasjon og høringer blant innbyggerne
Gildeskål har et aktivt samfunnsliv og levende lokalmiljø	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for aktive lokaldemokrati - Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet - Ha en digital infrastruktur som er lett å bruke, og sikrer god samhandling og utveksling av informasjon mellom innbyggere og kommune
Gildeskål kommune skal ha et høyt arbeidsnærver i kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Fokus på et levende planverk for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen - Skape grunnlag for mestring og trivsel gjennom tilrettelegging, fleksibilitet og raushet - Fokus på den ansattes rolle som medarbeider og kulturbygger i egen kommune – samspill og medarbeiderskap - Arbeide for at alle som er ansatt i Gildeskål kommune og ønsker en hel fast stilling skal få det
Samarbeid på tvers av kommunegrensene	<ul style="list-style-type: none"> - Fremme samarbeid med nabokommuner for å styrke regiontankegangen, og stå sterkere som arbeidsmarked og næringsutviklingsarena

Like muligheter til gode liv for alle

Slik vil vi ha det

Slik gjør vi det

<p>Alle skal oppleve hverdagsmestring, trygghet, tilhørighet og flere leveår med god livskvalitet, helse og trivsel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår - Sikre at alle innbyggere har en meningsfull hverdag og sosial støtte - Legge til rette for at folk tar sunne valg - Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer - Jobbe for et inkluderende arbeidsliv og tilrettelagte arbeidsplasser - Skape trygge, attraktive og aktivitetsfremmende tettsteder og bomiljø - Utvikle helse- og velferdstjenester med fokus på likeverd, trygghet, stabilitet og forutsigbarhet - Forebygge skader, vold og ulykker i hjem, skole, fritid og i trafikken - Hindre utenforskap - Nulltoleranse for mobbing i hele Gildeskålsamfunnet
<p>Alle skal ha en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet, inkludering og aktivitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sørge for at barn og unge utvikler ferdigheter til å håndtere morgendagens samfunn - Styrke foreldres mulighet til å gi barn en trygg og god oppvekst - Motvirke barnefattigdom og arvelig fattigdom gjennom å heve kompetanse og sysselsetting hos foreldrene - Sikre at barn og unge har fritidstilbud og møteplasser som fremmer glede, mestring, aktivitet og fellesskap - Jobbe for et inkluderende skole- og barnehagemiljø på tvers av tettstedene - Sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene - Sikre at barn og unge har et godt tilbud innenfor psykisk helse - Jobbe for at alle barn og unge opplever mestring på skole og i barnehage - Arbeide for å sikre høy formalkompetanse i skoler og barnehager - Forebygge frafall i videregående skole - Styrke identitetsfølelse og stolthet blant elever, ansatte og foresatte for sin skole/barnehage - Framsnakke hverandre
<p>Alle skal ha en verdig og trygg alderdom- <i>Leve hele livet</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for frivillighet, deltakelse og inkludering slik at eldre kan fortsette å være en ressurs for samfunnet også etter at de er ute av arbeidslivet - Legge til rette for å kunne bo hjemme så lenge som mulig - Sikre trygghet og forutsigbarhet i helsetjenester og servicetilbud - Sørge for møteplasser som fremmer aktivitet og sosial kontakt - Arbeide for høy formalkompetanse blant helsepersonell - Sørge for opplevelse av å bli hørt og tatt på alvor - Sikre god informasjon og mulighet for medvirkning - Legge til rette for valgfrihet i helse- og omsorgstjenestene - Legge til rette for universelt utformede turstier i nærmiljøet med merking, skilting og informasjon, samt fiskeplasser for personer med nedsatt funksjonsevne der dette er mulig - Sikre kulturtilbud og felles aktiviteter alle kan delta på - Øke kontakten mellom eldre og unge i kommunen

Robuste tettsteder

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Alle skal bo godt i rauser og aktive lokalsamfunn	<ul style="list-style-type: none"> Tilgjengelighet for alle! Et viktig grunnlag for aktivitet, deltakelse og et inkluderende samfunn er universell utforming. Universell utforming bygger på prinsippet om at alle mennesker, så langt det lar seg gjøre, skal ha like muligheter til å benytte seg av produkter, bygg og uteområder. Hensynet til universell utforming skal ivaretas i alt kommunalt planarbeid. Tilbud og muligheter i kommunen skal synliggjøres både på nett og gjennom en god og tydelig skilting. Målet er tilgjengelighet for alle i alt vi gjør. Fremme frivillighet og deltakelse ved å mobilisere lokalsamfunnens ressurser med vekt på innbyggernes egne kompetanser og erfaringer Planlegge og utvikle universelle grøntområder, friluftsområder og møteplasser som er tilgjengelige for alle Åpne offentlige rom for variert bruk og skape møteplasser for økt utfoldelse, rekreasjon og sosialt fellesskap på tvers av alder, livssyn og etnisk bakgrunn Sikre muligheter for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet Jobbe for økt opplevelse av fellesskap på tvers av tettstedene
Satse på sentrumsutvikling og tettstedssnær boligutvikling	<ul style="list-style-type: none"> Sikre arealer som gir Gildeskål bedre utviklingsmuligheter Fortetting av bebygde områder Etablere gang- og sykkelveier i tettsteder for å øke trafikksikkerheten, fremme fysisk aktivitet og redusere bilkjøring Etablere flere attraktive boligtomter som gjør det mulig å realisere bygging av eget hjem i Gildeskål
Gildeskål er et attraktivt sted å bo, spesielt for mennesker i etableringsfasen	<ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for boligutvikling slik at det er rom for befolkningsvekst Gildeskål kommune skal, både som egen aktør og gjennom tilrettelegging og i samarbeid med private aktører, sikre et bredt og tilstrekkelig boligtilbud som treffer de ulike målgruppene Det skal være boliger for alle livsfaser, i varierte og trygge bomiljø Kommunen skal medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet Inkludere tilflyttere på arbeidsplassen og i lokalsamfunnet
Ha gode kultur- og fritidstilbud for alle innbyggere	<ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for lek, aktivitet, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud for alle, med hovedfokus på barn og unge Utvikle pilgrimsleden, Gildeskål kirkested og andre kultur- og møteplasser Informere og inkludere lokalbefolkningen i Gildeskål i kirkestedprosjektet Stimulere til aktiv bruk av naturen og Láhko nasjonalpark
Ha en moderne infrastruktur, også digital, som er tilpasset innbyggernes behov	<ul style="list-style-type: none"> Arbeide for et utvidet kollektivtilbud med større forutsigbarhet og samordning Arbeide for gode og forutsigbare kollektivtilbud internt og ut av kommunen for alle innbyggere, med særlig tilrettelegging for barn, unge, eldre og arbeidspendlere Etablere gateløst på steder hvor folk oppholder seg Systematisk arbeide for å ha en høy kvalitet på det kommunale vei- og veilysnettet Ha moderne og godt utbygde strømnett, mobilnett og internettforbindelse i hele kommunen Helhetlig og koordinert infrastrukturbygging, som sikrer tilgang på rent vann og forsyningssikkerhet for strøm

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Gildeskål er en trygg kommunemed god beredskap mot uforutsette hendelser	<ul style="list-style-type: none">- Samfunnssikkerhet og beredskap skal vurderes i alle virksomheter og planprosesser med kartlegging av risiko- og sårbarhet- Kommunen skal ha en oppdatert ROS-analyse- Kommuneorganisasjonen skal ha fokus på samfunnssikkerhet og beredskap gjennom beredskapsplaner, rutiner, kompetanseutvikling og årlige øvelser- Gjennom samarbeid skal kommunen planlegge og forberede beredskapstiltak for å kunne forebygge og håndtere enhver krise som kan oppstå i Gildeskål

Et allsidig næringsliv

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Kommunen har arbeidsplasser med utgangspunkt i Gildeskåls naturlige fortrinn	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for de som ønsker å skape opplevelsesarbeidsplasser i Gildeskål - Arbeide for å styrke tjeneste- og servicearbeidsplasser spesielt rettet mot Gildeskåls fritidsbeboere - Aktivt støtte opp under de eksisterende kompetansemiljøene i kommunen - Satse på havbruk og fiskeri, aktive fiskerihavner - Satse på fornybar energi - Videreutvikle nærheten til Bodø og Meløy
Naturressursene i Gildeskål er bedre utnyttet i en næringslivssammenheng	<ul style="list-style-type: none"> - Láhko nasjonalpark som naturlig reiselivsmål - Gjøre Láhko nasjonalparks kvaliteter kjent både lokalt, regionalt og nasjonalt, gjennom å ta i bruk merkevare, logo og designmanual for Gildeskål som nasjonalparkkommune - Videreutvikle innfallsport til Láhko nasjonalpark fra Sundsfjord - Bruke merkevaren nasjonalparkkommune til lokal verdiskaping knyttet til tettstedene i kommunen - Etablere infrastruktur for sanitær, avfallshåndtering og parkering som imøtekommer behovene som følger med økt turisme
Kommunen har en tydeligere identitet, profilering og merkevarebygging for verdiskaping; spesielt innenfor reiselivsnæringen	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle Gildeskål kirkested til et fyrtårn for reiselivet, en «Reason to go» - Etablere en regional og nasjonal synlighet i turistinformasjon - Informasjon og skilting av attraksjoner, severdigheter og servicefunksjoner, spesielt langs kystriksveien - Fremme og stimulere til kreative samarbeid på tvers av ulike næringsgrener - Arbeide for et økt regionalt samarbeid om profilering
Etablere og videreutvikle innovative partnerskap mellom kommunen, næringslivet, forskningsmiljø og innbyggerne	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle politikk og virkemidler for gründerskap og næringsetablering - Understøtte innbyggere og næringslivets behov knyttet til positiv vekst og samfunnsutvikling, på en profesjonell og effektiv måte - Kommune og næringsliv skal ha økt bevissthet rundt sammenhengen mellom verdiskaping og bosetting, og samarbeide aktivt om levende lokalsamfunn - Informere elever ved videregående skole om jobber i kommunen
Ivareta ressursgrunnlaget og legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i primærnæringene	<ul style="list-style-type: none"> - Ivareta natur- og kulturlandskaper samt produktiv jord og skog - Sikre areal- og naturgrunnlaget for beitenæringene, aktiv bruk av rovdyrhemmende tiltak

På lag med naturen

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
<p>Fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ha en god og samordnet arealplanlegging for reduserte klimautslipp – Ta hensyn til klimaendringer ved etablering av nye boligområder og infrastruktur – Ta i bruk miljøvennlige og egnede tekniske og digitale løsninger for styring av kommunens energiforbruk i bygg og lokal transport – Ivareta byrom og blågrønn infrastruktur med stier og turveier som sikrer naturverdiene, hensynta overvann og legge til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser for alle¹ – Legge til rette for ladestasjon for miljøvennlig transport – Gjøre det lettere å gå og sykle gjennom etablering av gang- og sykkelveier – Videreutvikling av avfalls- og kildesortering, og tilrettelegge for kildesortering i alle kommunale bygg – Kommuneorganisasjonen skal være miljøbevisst ved innkjøp av varer og tjenester – Tilrettelegge for å opprettholde og styrke lokal matproduksjon, og økt tilgjengelighet for lokale produkter – Se potensialet i eksisterende bygg som foretrukket alternativ framfor å bygge nytt
<p>En tydelig klima- og miljøpolitikk</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kommunen som organisasjon skal være et miljøfyrtårn – Kommunen skal inspirere andre bedrifter til å bli miljøfyrtårn – Kommunen skal ha et levende og oppdatert planverk for klima og miljø – Kommunen skal ha fokus på reduksjon av klimagassutslipp i klima- og miljøplanen for å støtte opp om Norges klimamål mot 2030
<p>Sikre naturmangfoldet og kulturlandskapet</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Forvalte arealer på en forutsigbar måte – Bevare naturlige karbonlagre (dvs. myr og skog i vekst) der det ikke er landbruksinteresser – Bevare inngrepsfrie og sårbare områder – Ivareta naturmangfoldet med en føre-var-holdning til utsatte plante- og dyrearter, kretsløp og naturtyper – Sikre nærhet til naturen, tilgjengeliggjøre attraktive naturområder – Forhindre gjengroing av kulturlandskap – Verne kulturminner og kulturmiljøer, herunder steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til, slik at deres historiske verdier og bruksverdier aktiviseres i samtiden og for fremtidige generasjoner – Tilrettelegge for friluftsliv ved sjøen, og allmennheten skal sikres tilgang til strandsonen og sjøfronten – Kommunen skal være en aktiv aktør i forvaltningen av kommunens verneområder
<p>Tilrettelegge for naturopplevelser og rekreasjon for alle</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden – Sikre og tilrettelegge nye friområder og forhindre gjengroing av eksisterende – Ha fokus på Gildeskål kommune som nasjonalparkkommune og de friluftskvalitetene vi har å by på som er tilgjengelig for alle

¹ I blågrønn infrastruktur kombineres fagfeltene vann, urban natur, landskapsarkitektur og byplanlegging for å finne løsninger på lokale klimautfordringer, som oversvømmelser, store regnskyl og tørke. Eksempelvis kan dette være å tilpasse parker, elver eller bekker slik at de tar unna overvann på en naturlig måte. <https://no.ramboll.com/tenestebrev/til/10-12-2020-bl%C3%A5gr%C3%B8nn-infrastruktur>

2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen

Gildeskål kommune er en leverandør av velferdstjenester, myndighetsforvalter, samfunnsplanlegger og demokratisk arena. Det er Stortinget og Regjeringen som vedtar lover og forskrifter som vi som kommune må forholde oss til ved utøvelse av oppgaver.

Regjeringen la frem sitt forslag til statsbudsjett for 2024 den 6. oktober 2023. I forslaget legges det føringer for kommunesektorens økonomiske ramme. Nedenfor redegjøres det for hovedtrekkene på de elementene som er av interesse i forhold til kommunens budsjett.

Kommunesektorens inntekter 2024

Kommunenes frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om lag 72 prosent av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å jevne ut de økonomiske forutsetningene for at kommunene skal kunne gi et mest mulig likeverdig tjenestetilbud over hele landet. Ved beregningen av rammetilskuddet tas det hensyn til strukturelle forskjeller i kommunenes utgifter (utgifts utjevning), og forskjeller i skatteinntektene (skatteutjevning).

Regjeringen legger i statsbudsjettet opp til en realvekst i kommunens frie inntekter i 2024 med 5,1 mrd. kroner. Dette er over intervallet som det ble varslet om i kommuneproposisjonen, fra 4,4 til 4,7 mrd. kroner. Den økte realveksten må ses i sammenheng med at anslaget for veksten i pensjonskostnader utover lønnsveksten i 2024 er oppjustert. Anslaget for demografikostnader i 2024 og som finansieres av de frie inntektene er uendret fra kommuneproposisjonen. Veksten i pensjons- og demografikostnader kan dermed dekkes innenfor veksten i frie inntekter.

Ved beregning av realveksten i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en lønns- og prisvekst på kommunal tjenesteyting (kommunal deflator) på 4,3 prosent fra 2023-2024.

KS har utarbeidet ny prognosemodell med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024. I tabellen under vises Gildeskål kommunes del av kommunesektorens frie inntekter. Beløpene er lagt inn i budsjett og økonomiplan.

	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring fra 2023	%-vis endring 2023 - 2024
Frie inntekter				
<i>Tall i 1 000 kr</i>				
Innbyggertilskudd	52 532	58 321	5 789	11,02 %
Utgiftsutjevningen	31 855	33 026	1 171	3,68 %
Inntektsgarantiordning -INGAR	2 745	-143	-2 888	-105,21 %
Saker med særskilt fordeling	3 655	3 919	264	7,22 %
Nord-Norge tilskudd	3 655	3 881	226	6,18 %
Småkommunetillegg	6 257	6 526	269	4,30 %
Korona pandemi - tilleggsbevilgninger gjennom innbyggertilskudd	36		-36	
Stortinget - saldering budsjett 2023	279		-279	
RNB 2023 - korreksjoner	1 012		-1 012	
Sum rammetilskudd	102 026	105 530	3 504	3,43 %
Netto inntektsutjevning	6 460	7 134	674	10,43 %
Sum rammetilskudd inkl. inntektsutjevning	108 486	112 664	4 178	3,85 %
Skatt på formue og inntekt	62 694	66 876	4 182	6,67 %
Anslag frie inntekter	171 180	179 540	8 360	4,88 %

Innbyggertilskudd blir først fordelt med likt beløp pr innbygger. Dette beløpet er kr 29 832 i 2024 (kr 28 077 i 2023). Det er innbyggertallet pr 1.7.2023 som blir bruk i beregningen. For Gildeskål kommune utgjør dette 29 832 kroner x 1 955 innbyggere = 58 321 037 (kr 52 531 891 i 2023).

Gjennom **utgiftsutjevningen** omfordeles innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsnøkkelen. Midlene omfordeles fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv. Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett kriterier og vektorer som sier noe om hvorfor utgiftene varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller utlegg i utgiftsutjevningen. Gildeskål kommune har en samlet behovsindeks på 1,2528 (1,2630 i 2023). Landsgjennomsnittet er 1. Det betyr at Gildeskål kommune blir kompensert med til sammen 33 mnok (31,85 i 2023) for høyt utgiftsbehov.

Enkelte kommuner har elever i statlige og private grunnskoler. **Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler** medfører at kommuner trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter skoletjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i statlige og private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter deres andel av beregnet utgiftsbehov, kostnadsnøkkel. For Gildeskål kommune utgjør dette 5 elever med skolekategori «vanlig undervisning», satsen er 121 700 kr. Gildeskål kommune blir dermed trukket -608 500 kr. På landsbasis er summen 3,52 mrd., og utgjør til sammen kr 1 564 383 etter kostnadsnøkkelen, KN. Landssum – 3 521 995 600 kr * 0,00044 KN = 1 564 383 kr til omfordeling Gildeskål kommune. Dette gir for Gildeskål kommune:

- Trekk for elever i statlig og private skoler - 608 500 kr
- + Landssum fordelt etter kostnadsnøkkelen 1 564 383 kr
- = **Omfordeling statlige og private skoler 955 883 kr**

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer. Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger. Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner.

Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd. Gildeskål kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2023 til 2024 er 1 076 kroner per innbygger (205 i 2023), og kommunen får derfor 0 kroner pr innbygger gjennom INGAR. Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2024 er trekket på kr 73 kroner per innbygger (kr 41 i 2023). For Gildeskål kommune utgjør inntektsgarantiordningen $-73 \text{ kr} \times 1\,955 \text{ innbyggere} = -142\,730 \text{ kr}$. (kr 2 744 577 i 2023).

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis en **særskilt fordeling**. For 2024 gjelder dette følgende saker:

Tilskudd med særskilt fordeling for Gildeskål kommune:	
Enkeltsaker	Fordeling beløp
Inndelingstilskudd	0 kr
Helsestasjon/skolehelsetjeneste	296 000 kr
Kompensasjon ansvarsovertakelse barnevern	988 000 kr
Fri barnehage i tiltakssonen i Troms og Finnmark	0 kr
Grunnskoletilskudd	2 164 000 kr
Redusert maksimalpris i barnehagen i kommuner med sentralitet 5 og 6	162 000 kr
Kompensasjon gradert basistilskudd	0 kr
Særskilte saker enkeltkommuner	309 000 kr
Sum Gildeskål kommune	3 919 000 kr

Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge. Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de to nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. I tillegg gis det et **småkommunetillegg** til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per innbygger, som differensieres etter distrikts indeksen. Samlet utgjør dette 10,4 mnok i 2024 (9,9 mnok i 2023) for Gildeskål kommune.

Skatteinntektene er for Gildeskål kommune anslått til 66,9 mnok i 2024 (62,7 mnok i 2023), mens **inntektsutjevningen** er anslått til 7,1 mnok i 2024 (6,5 mnok i 2023). Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2024 før i januar 2025, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2024 vil være. I anslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2022. For den enkelte kommune er skatteanslaget for 2024 deretter framskrevet i tråd med veksten i

det samlede skatteanslaget. Det betyr at det blir forutsatt en lik skattevekst per innbygger, med fordeling som i 2022. Etter hvert som skattetalene foreligger omfordeles skatteinntekter mellom kommunene, for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene.

3. Kommunens rammebetingelser

Planlegging av aktivitet forutsetter at vi har et bilde av utviklingen frem i tid. Den historiske utvikling kan gi en klar indikasjon på den fremtidige utvikling. De forhold som er av størst interesse i økonomiplansammenheng er utvikling i antall innbyggere og bosetningsmønster. Også den demografiske sammensetningen er viktig i forhold til planlegging av investeringer og fremtidig tjenestetilbud.

Økonomiske nøkkeltall må også legges til grunn når en skal planlegge investeringer og fremtidig tjenestetilbud. Utviklingen i innbyggertall gir umiddelbare utslag i inntektssiden (rammetilskudd). Utgiftssiden er mer statisk. Økonomiske nøkkeltall sier noe om hvordan kommunen har forvaltet sine verdier samtidig som de viser hvilket handlingsrom kommunen har for å møte fremtidige utfordring.

Gildeskål kommunes kunnskapsgrunnlag ble sist vedtatt i 22.06.2023. Kunnskapsgrunnlaget samler nåværende kunnskap om Gildeskålsamfunnet, med fokus på å beskrive karakteristiske utviklingstrekk. Kunnskapsgrunnlaget skal brukes som bakgrunnsmateriale for kommunal planstrategi og annet kommunalt planarbeid, det er derfor viktig å se handlingsdelen av kommuneplanen, budsjett og økonomiplan og kunnskapsgrunnlaget i sammenheng. Kunnskapsgrunnlaget er et vedlegg til dette dokumentet og ligger på kommunens hjemmeside.

<https://www.gildeskål.kommune.no/kunnskapsgrunnlag.392944.no.html>

4. Økonomiplan 2024-2027

Økonomiplanen tar utgangspunkt i kommuneplanens langsiktige mål, strategier og utfordringer og beskriver hvordan kommunen skal bruke ressursene for å nå målene. I dette kapitlet redegjøres det detaljert for budsjett 2024, mens i øvrige år vil kun endringene spesifiseres.

4.1 Budsjett 2024

Gildeskål kommunes budsjett for 2024 er en detaljering av første året i økonomiplan 2024 -2027.

Budsjettet er satt opp i henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (**kommuneloven**) m.m., og forskrift om kommunale og fylkeskommunale årsbudsjett jfr. kommuneloven § 14 fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet.

Budsjettet er bygd opp med hovedansvarsområder (sektornivå) som gjenspeiler kommunens organisering av tjenesteområdene. Hvert tjenesteområde er på ett siffer (HA 1, HA 2 osv.) For å ivareta best mulig økonomistyring er hvert tjenesteområde oppdelt på ansvarsområder med fire siffer, og som benyttes i den interne kontoplanen. Budsjettet vedtas på hovedansvarsnivå (sektornivå).

Årsbudsjettets rolle i kommunens plan- og budsjettssystem er illustrert i figuren i kapittel 1.1 *Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem.*

Budsjettet er en bindende plan for kommunens anskaffelse og bruk av midler. Budsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Budsjettet skal være satt opp på en slik måte at det gir kommunestyret eller de organer som kommunestyret bemyndiger, anledning til å prioritere hvordan midlene ønskes anvendt i budsjettåret. Krav til budsjettets innhold er beskrevet i kommunelovens § 14 og forskrift om økonomiplan, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 5-4 til § 5-7.

4.1.1 Kommunens drifts- og finansinntekter

Kommunens inntekter er i hovedsak sammensatt av rammetilskudd, skatteinntekter, brukerbetaling, kraftinntekter, eiendomsskatt, utbytte og finansinntekt. Tabellen under viser det kommunale inntektsgrunnlaget for Gildeskål kommune i 2024 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023. **Endringer av betydning kommenteres under.**

Inntekter	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring i kr	Endring i %
Rammetilskudd	103 988 000	112 665 000	8 677 000	8,34 %
Inntekts- og formuesskatt	59 214 000	63 280 000	4 066 000	6,87 %
Eiendomsskatt	21 470 011	23 630 000	2 159 989	10,06 %
Andre skatteinntekter	6 300 000	5 996 000	-304 000	-4,83 %
Andre overføringer og tilskudd fra staten	25 407 000	54 443 000	29 036 000	114,28 %
Overføringer og tilskudd fra andre	18 759 337	20 014 889	1 255 552	6,69 %
Brukerbetaling	8 890 806	9 370 536	479 730	5,40 %
Salgs- og leieinntekter	41 536 540	42 706 358	1 169 818	2,82 %
SUM DRIFTSINTEKTER	285 565 694	332 105 783	46 540 089	16,30 %
Renteinntekter	950 000	1 000 000	50 000	5,26 %
Utbytter	0	0	0	0,00 %
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	10 000 000	10 000 000	100,00 %
SUM FINANSINTEKTER	950 000	11 000 000	10 050 000	1057,89 %

Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd er økt med 12,7 mnok sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023, mens økningen sett opp mot regulert budsjett 2023 er på 7 mnok.

Kommunen bruker KS prognosemodell i beregningen av kommunens frie inntekter for skatt og rammetilskudd. Oppbygging av modellen og hvordan de ulike elementer beregnes er beskrevet i kapittel 2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen. Tabellen under viser hvordan utviklingen i skatt og rammetilskudd har vært siden 2017 og frem til 2024. For 2023 og 2024 er det budsjetterte tall som vises.

Skatt og rammetilskudd	R 2017	R 2018	R 2019	R 2020	R 2021	R 2022	B 2023	B 2024
Skatt på inntekt og formue	49,0	50,3	52,8	52,3	63,0	63,6	63,2	66,9
Rammetilskudd	98,3	97,9	98,5	101,6	101,1	107,6	104,0	112,7
Sum frie inntekter	147,3	148,2	151,3	153,9	164,1	171,2	167,2	179,6

**I skatt på inntekt og formue ligger også naturressursskatt på ca. 4 mnok. I tabellen ovenfor der inntektene er spesifisert, ligger de i raden «andre skatteinntekter» sammen med konsesjonsavgiften.*

Eiendomsskatt

I forbindelse med budsjettet for 2013 ble det vedtatt at eiendomsskatteinntektene skulle settes av på fond, for å synliggjøre hvor stor andel av inntektene som blir brukt til drift. I årene fra 2013 - 2023 er all inntekt skapt gjennom eiendomsskatt benyttet til drift. I forslag til budsjett og økonomiplan for perioden 2024 – 2027 er denne praksisen videreført.

Regjeringen foreslår ingen endringer i eiendomsskatteloven. Kommunene kan selv endre satser, bunnfradrag mv. innenfor de rammer loven setter. I Gildeskål kommune benyttes 7 promille på næringseiendommer. For øvrige takstpliktige eiendommer benyttes 4 promille. Bunnfradraget er satt til 300 000.

Budsjetterte eiendomsskatteinntekter, fordelingen mellom næringsseiendommer, vannkraftanlegg samt bolig- og fritidseiendommer og skattesatsen vises i tabellen nedenfor.

Eiendomsskatt	Sats 2024	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Næringsseiendommer	7,0 ‰	8,7 mnok	14,4 mnok	15,7 mnok
Vannkraftanlegg	7,0 ‰	7,7 mnok		
Bolig og fritidseiendommer	4,0 ‰	7,2 mnok	7,1 mnok	7,1 mnok
Sum		23,6 mnok	21,5 mnok	22,8 mnok

Andre skatteinntekter

Konsesjonsavgiften er budsjettert til 2,4 mnok, og budsjettert avsetning til konsesjonsavgiftsfondet er tilsvarende.

Det er budsjettert med 3,6 mnok i naturressursskatt jfr. prognose i inntektsmodellen til KS.

Andre overføringer og tilskudd fra staten

Det er budsjettert med til sammen 54,4 mnok, og dette er 29,0 mnok høyere enn opprinnelig budsjett for 2023. Posten inneholder i all hovedsak norskopplæringstilskudd til voksenopplæringen på 3,0 mnok, integreringstilskudd til flyktningetjenesten på 23,7 mnok og inntekter fra Havbruksfond på 27,5 mnok.

Overføringer og tilskudd fra andre

Denne posten viser en økning på 1,3 mnok sammenlignet med budsjett 2023. I all hovedsak fremkommer økningen som følge av økt momskompensasjon, og tilskudd fra staten til ressurskrevende tjenester.

Brukerbetalinger

Brukerbetalinger viser en samlet økning på 0,5 mnok. Brukerbetaling innen Helse og Omsorg viser en liten økning på 0,07 mnok, mens resten av økningen ligger innen Oppvekst på SFO og barnehage.

Salgs og leieinntekter

Salgs og leieinntekter har økt med til sammen 1,2 mnok fra budsjett 2023 til 2024.

Økningen kommer i hovedsak som følge av at det er budsjettert med overtakelse av Gildebo boligstiftelse, og derav også økte leieinntekter. I tillegg er øvrige husleieinntekter indeksregulert.

Gebyrinntektene på vann er økt med 0,4 mnok og er nå på 9,9 mnok. Avløpsinntektene er økt med 0,7 mnok og er på 3,6 mnok.

Renteinntekter og gevinst finansielle instrumenter

Det er for 2024 budsjettert med en avkastning på finansporteføljen på 10,0 mnok. Siden det ikke ble budsjettert med avkastning i 2023, vises en økning i finansinntekter på tilsvarende beløp sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023. Finansforvaltningen er nærmere beskrevet i kap. 4.4 Finansforvaltning.

4.1.2 Kommunes drifts- og finansutgifter

Kommunes utgifter består i hovedsak av lønn- og sosiale utgifter, kjøp av varer og tjenester samt renter og avdrag på lån. I tillegg vil avsetninger til fond fremkomme som en utgift. Tabellen under viser budsjetterte utgifter til Gildeskål kommune i 2024 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023. **Endringer av betydning kommenteres under.**

Utgifter	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring i kr	Endring i %
Lønnsutgifter	155 524 628	168 512 420	12 987 792	8,35 %
Sosiale utgifter	26 073 238	27 347 811	1 274 573	4,89 %
Kjøp av varer og tjenester	63 688 000	67 847 074	4 159 074	6,53 %
Overføringer og tilskudd til andre	27 099 869	30 019 154	2 919 285	10,77 %
Avskrivninger	21 000 000	20 000 000	-1 000 000	-4,76 %
SUM DRIFTSUTGIFTER	293 385 735	313 526 459	20 140 724	6,86 %
Renteutgifter	11 610 000	16 702 000	5 092 000	43,86 %
Avdrag på lån	14 890 960	15 643 000	752 040	5,05 %
SUM FINANSUTGIFTER	26 500 960	32 345 000	5 844 040	22,05 %

Lønnsutgifter

Lønnsutgiftene er økt med 13 mnok sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023. Det er satt av 3,1 mnok til lønnsoppgjøret i 2024, og dette er 1 mnok mer enn i 2023.

Lønnsoppgjøret for 2023 og som en tar med inn i 2024 får en års virkning på i overkant av 7 mnok inkl. sosiale utgifter.

Ellers er det økning i lønnsutgifter knyttet til Flyktning tjenesten på 4 mnok, hvorav 3 mnok er introduksjonslønn til flyktninger. Lønnsutgiftene til voksenopplæringen er økt med 0,3 mnok. Disse utgiftene finansieres av inntekter fra staten.

Innenfor oppvekstsektoren er stillingene justert etter skole og barnehagetall og behov for ekstra tilpasning. Ellers er det små endringer i ressurser på tjenesteområdene. Disse er beskrevet i kap. 5.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er arbeidsgivers andel av pensjon beregnet etter prognoser basert på aktuarberegninger som Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK) utarbeider. Beregningene gir følgende satser for 2024:

- KLP fellesordningen 15,85 % (13,28 % i 2023) av brutto lønnsutgift
- KLP sykepleierordningen 15,08 % (11,93 % i 2023) av brutto lønnsutgift
- SPK 7,62 % (7,88 % i 2023) av brutto lønnsutgift

Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiften er uendret på 5,1% i 2024. Regjeringen innførte imidlertid en differensiering på arbeidsgiveravgiften med virkning fra og med 2023. Dette innebærer at det skal beregnes 5% ekstra i arbeidsgiveravgift for lønn utover kr 750 000.

For Gildeskål kommune er ekstra arbeidsgiveravgift beregnet til kr 178 000, og tiltaket er innarbeidet i budsjettet.

Kjøp av varer og tjenester

Utgiftene er økt med til sammen 4,1 mnok sett opp mot budsjett 2023. Det nye servicebygget ved kirkestedet er tatt i bruk, og det er budsjettert med driftsutgifter på 0,168 mnok i forbindelse med dette. Budsjettposten til vedlikehold av tekniske anlegg på Gibos er også økt med 0,650 mnok. Vintervedlikehold er økt med 0,375 mnok da en historisk ser at dette har vært budsjettert for lavt. Hovedplan vann er budsjettert med 0,5 mnok, og reguleringsplan for Skeineshaugen med 0,375 mnok. Det har ikke tidligere vært budsjettert noe til beredskapsarbeidet i kommunen, og heller ikke oppfølging av kommunens arbeid med eiendomsskatt. Det er derfor satt av 0,050 mnok til hver av disse områdene.

Det er budsjettert med 0,125 mnok til å gjennomføre en arbeidsmiljøkartlegging for alle ansatte i kommunen, og at dette gjennomføres av bedriftshelsetjenesten. Det er også budsjettert med 0,187 mnok til innføring av nødvendige dataverktøy / moduler.

I tillegg har det vært stor prisøkning på det meste av varer og tjenester som påvirker denne budsjettposten.

Overføringer og tilskudd til andre

Utgiftene er økt med 2,9 mnok. Momsutgiften er 1,4 mnok høyere enn i 2023. Ellers fremkommer økning i tilskudd til SNU, Kirkelig Fellesråd og Gildeskål Vekst på denne posten. Det er også budsjettert med 0,4 mnok i tilskudd til SNU til reiselivsutvikling.

Avskrivninger og motpost avskrivninger

Avskrivningene er redusert med 1 mnok. Avskrivningene gjør at driftsutgiftene øker med 20 mnok og finansinntektene øker med 20 mnok. Avskrivningsutgiften påvirker brutto driftsresultat ved at utgiftene blir høyere. Motpost avskrivninger inntektsføres med samme beløp og påvirker netto driftsresultat.

En avskrivningskostnad er ikke en betalingsforpliktelse, men er en ikke-betalbar kostnad (forbruk av driftsmidler). En avskrivningskostnad gir uttrykk for verdiforringelsen av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som skyldes elde, slitasje og utrangering. I det kommunale regnskapssystemet skal slike kapitalkostnader bare belastes med den lånefinansierte delen av driftsmidlene, uttrykt gjennom låneavdrag. Avdragene fordeles deretter jevnt over driftsmidlenes levetid, og da vil avdragene ha samme effekt og innhold som avskrivninger i et driftsregnskap hvor slike driftsmidler er finansiert med lån.

Den regnskapstekniske løsningen er å utligne virkningen av avskrivningene på en særskilt inntekstpost i driftsregnskapet. Dermed blir netto driftsresultat beregnet uten avskrivningene, men inklusive avdrag på lån.

Renter og avdrag

Til sammen er det budsjettert med 37,4 mnok i renter og avdrag. Det er en økning på 10,9 mnok sammenlignet med 2023. Budsjetterte renter og avdrag er i tråd med nedbetalingsplan på lånene og forventede rente og avdragsutgifter på nye lån som tas opp i 2024, jfr. investeringsbudsjett.

4.1.3 Kommunes disponeringer

Kommunens disponeringer består av bruk og avsetning til fond og overføring til investering.

Disponeringer	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Endring i kr	Endring i %
Overføring til investering	-	3 333 000	3 333 000	100,00 %
Avsetninger til bundne driftsfond	2 300 000	2 400 000	100 000	4,35 %
Bruk av bundne driftsfond	-3 302 000	-4 601 409	-1 299 409	39,35 %
Avsetninger til disposisjonsfond	7 600 000	36 826 000	29 226 000	384,55 %
Bruk av disposisjonsfond	-18 969 001	-20 923 267	-1 954 266	10,30 %
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	0,00 %
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRES	-12 371 001	17 034 324	29 405 325	237,70 %
FREMFORRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-	-	-	0,00 %

Overført til investeringsregnskapet

Det er budsjettet med 1/3 av avkastning på 10 mnok som avsetning til ubundet investeringsfond. Dette fremkommer som en overføring til investering da avkastningen inntektsføres i drift.

Avsetning til bundne driftsfond

Det er budsjettet med 2,4 mnok i avsetning til bundne driftsfond. Hvert år avsettes det 2,4 mnok til konsesjonsavgiftsfondet, som er et bundet fond. Ved kraftutbygging pålegges regulanten å innbetale en avgift (konesjonsavgift) til kommunen. Avgiften settes av på fondet og skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i kommunen, jfr. *Gildeskål kommunes standardvedtekter for kommunale næringsfond (konesjonsavgiftsfondet)*, vedtatt 19.5.2016 i Kst-sak 19/16.

Bruk av bundne driftsfond

Det er budsjettet med 4,6 mnok i bruk av bundne driftsfond. Det er 2,2 mnok som overføres til Sjøfossen næringsutvikling AS for å drive næringsarbeidet i kommunen. Det er også budsjettet med 0,5 mnok i bruk av fond til boligtilskudd fra Husbanken, 1,5 mnok til tjenester innenfor helsesektoren og 0,4 mnok innen skolesektoren.

Avsetning til disposisjonsfond

Det er budsjettet med 36,8 mnok i avsetning til disposisjonsfond. Det er inntekter fra havbruksfondet som avsettes i sin helhet, og 2/3 av avkastning på finansielle instrumenter. I tillegg ligger her forventet positivt premieavvik som en avsetning.

Bruk av disposisjonsfond

Det er lagt opp til en bruk av disposisjonsfond på 20,7 mnok. Av dette er 1 mnok knyttet til bolyst, 0,5 mnok til rekrutteringstiltak, 0,4 mnok til reiseliv og 18,8 mnok brukes til å finansiere generell drift.

Utviklingen på disposisjonsfondet i økonomiplanperioden skisseres i kap. 4.3 Finansielle måltall.

4.2 Driftsoversikt – økonomiplanperioden 2024 -2027

Driftsoversikten nedenfor gir et samlet bilde av kommunens drift hvor alle årene i økonomiplanperioden er i balanse etter at de nye inntektsforutsetningene i statsbudsjettet, lønns- og prisvekst og tiltak i økonomiplanperioden for å balansere driften, er innarbeidet. Tiltakene som er innarbeidet beskrives nedenfor. Økonomiplanperiodens år to til fire budsjetteres i 2024-priser. Det betyr at både inntektene og utgiftene som ikke er berørt av tiltaksendringer i perioden vil være statiske.

Økonomisk oversikt drift jf. RF § 5-6 Kommunedirektørens forslag	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Rammetilskudd	-107 576 702	-103 988 000	-112 665 000	-112 870 000	-112 870 000	-112 870 000
Inntekts- og formuesskatt	-59 980 908	-59 214 000	-63 280 000	-63 280 000	-63 280 000	-63 280 000
Eiendomsskatt	-22 755 170	-21 470 011	-23 630 000	-23 630 000	-23 630 000	-23 630 000
Andre skatteinntekter	-6 057 346	-6 300 000	-5 996 000	-5 996 000	-5 996 000	-5 996 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-45 162 490	-25 407 000	-54 443 000	-40 043 000	-57 543 000	-41 143 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-31 876 917	-18 759 337	-20 014 889	-19 908 964	-19 870 964	-19 890 864
Brukerbetalinger	-9 106 392	-8 890 806	-9 370 536	-9 370 536	-9 370 536	-9 370 536
Salgs- og leieinntekter	-36 620 066	-41 536 540	-42 706 358	-42 706 358	-42 706 358	-42 706 358
SUM DRIFTSINNEKTER	-319 135 991	-285 565 694	-332 105 783	-317 804 858	-335 266 858	-318 886 758
Lønnsutgifter	151 856 447	155 524 628	168 512 420	168 625 920	169 762 420	169 839 920
Sosiale utgifter	25 392 757	26 073 238	27 347 811	27 353 111	27 586 027	27 589 527
Kjøp av varer og tjenester	69 153 501	63 688 000	67 847 074	66 965 674	66 771 374	66 888 874
Overføringer og tilskudd til andre	30 767 360	27 099 869	30 019 154	29 513 229	29 475 229	29 495 129
Avskrivninger	19 831 478	21 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	297 001 543	293 385 735	313 726 459	312 457 934	313 595 050	313 813 450
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-22 134 448	7 820 041	-18 379 324	-5 346 924	-21 671 808	-5 073 308
Renteinntekter	-838 227	-950 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	13 029 712	0	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Renteutgifter	7 582 403	11 610 000	16 702 000	16 083 000	15 521 000	14 537 000
Avdrag på lån	13 422 971	14 890 960	15 643 000	16 309 000	16 976 000	16 976 000
NETTO FINANSUTGIFTER	33 196 859	25 550 960	21 345 000	21 392 000	21 497 000	20 513 000
Motpost avskrivninger	-19 831 477	-21 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-8 769 066	12 371 001	-17 034 324	-3 954 924	-20 174 808	-4 560 308
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	559 821	0	3 333 000	3 333 000	3 333 000	3 333 000
Avsetninger til bundne driftsfond	4 031 181	2 300 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 870 802	-3 302 000	-4 601 409	-4 228 377	-4 228 377	-4 228 377
Avsetninger til disposisjonsfond	37 696 116	7 600 000	36 826 000	22 426 000	39 926 000	23 526 000
Bruk av disposisjonsfond	-29 647 250	-18 969 001	-20 923 267	-19 975 699	-21 255 815	-20 470 315
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	8 769 066	-12 371 001	17 034 324	3 954 924	20 174 808	4 560 308
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Forhold som endrer driften i økonomiplanperioden

- Rammetilskudd jfr. prognosemodell
- Inntekter fra havbruksfondet
- Inntekter fra havbruksfondet avsettes til disposisjonsfond i sin helhet
- Avkastning finansielle instrumenter er lagt inn i hele planperioden med 10 mnok.
- Avsetning til disposisjonsfond på 6,7 mnok og overføring til investeringsregnskapet på 3,3 mnok er lagt inn i hele planperioden som følge av at det er budsjettert med 10 mnok i avkastning
- Renter og avdrag på lån endres i henhold til nedbetalingsplanen
- Avsetning til / bruk av disposisjonsfond er justert etter avkastning, havbruksfond og behov for finansiering av generell drift i økonomiplanperioden
- Utgifter til valg i 2025 og 2027
- Tiltak for å synliggjøre økt behov for omsorgstjenester fra 2026 med styrking av hjemmebaserte tjenester med 2 årsverk
- Bruk av disposisjonsfond til finansiering av drift justeres etter behov hvert år

Havbruksfond

Havbruksfondet ble opprettet i 2016. Målet med fondet er å stimulere kommunene til å legge til rette for havbruksnæringen. Inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom Havbruksfondet til kommunal sektor, og det er Fiskeridirektoratet som er ansvarlig for utbetalingene.

Gildeskål kommune har frem til og med 2022 fått følgende utbetalinger fra Havbruksfondet:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Utbetalinger	0,60	27,10	5,80	24,00	13,00	33,10
Sum utbetalinger i perioden	103,60					
<i>Tall i mnok</i>						

Utbetalingen for 2023 er estimert til 7,3 mnok. Utbetalingen er foreløpig ikke mottatt.

I kommunestyrets sak 51/18 *Disponering av mottatte midler fra Havbruksfondet* ble det vedtatt at:

1. Penger fra havbruksfondet avsettes på disposisjonsfond i utbetalingsåret
2. Penger fra havbruksfondet kan bare disponeres i budsjettår senere enn utbetalingsåret
3. Penger fra Havbruksfondet brukes til næringsutvikling og driftsutgifter av engangskarakter, ikke løpende driftsutgifter.

Den 28. mars 2023 la regjeringen fram et lovforslag om grunnrenteskatt i norsk havbruksnæring. Det ble lagt fram en proposisjon til Stortinget med beskrivelse av lovforslaget for innføring av grunnrenteskatt på havbruk. Lovforslaget ble foreslått å tre i kraft fra og med inntektsåret 2023. Innføringen av de nye skatteordningene vil endre dagens utbetalinger til norske havbrukskommuner gjennom både havbruksfondet og kommunenes inntektssystem.

I Stortinget ble det den 25. mai vedtatt en grunnrenteskatt gjeldende fra 01.01.2023, og med noen endringer fra regjeringens forslag fra den 28. mars. Flere av disse endringene har effekt kun for skatteobjektene, og marginal eller ingen betydning for kommuneutbetalingene i denne sammenheng, men noen endringer vil likevel også påvirke disse.

Stortinget ber regjeringen sørge for at miljøindikatorer for trafikklys-systemet er på plass fra auksjonsrunden i 2024. Dette antas å kunne ha innvirkning på både hvor stor andel av tillatelsene som tillates å vokse, redusere kapasiteten eller satt på vent. Det kan også påvirke betalingsvilligheten i en auksjon.

Regjeringen bes om å innføre en ordning som gjør at nedtrukken produksjon som følge av trafikklys-systemet kan produseres i lukket teknologi. Dette kan gi et marginalt høyere produksjonsvolum fra 2025 enn i motsatt fall, og kan gi en marginalt høyere betalingsvillighet på auksjonert MTB (Maksimalt Tillatt Biomasse) av fisk i merdene.

Regjeringen bes frem til statsbudsjett for 2024 å vurdere om det er grunnlag for grunnrenteskatt på havbruk til havs. Dette vurderes å ikke ha noen innvirkning på gevinst eller kommuneutbetalinger på de nærmeste årene.

Kommunen har ved hjelp av konsultentselskapet Kontali AS utarbeidet anslagsberegninger for inntekter fra havbruksfondet for økonomiplanperioden 2024 - 2027. Disse anslagene er innarbeidet i budsjett og økonomiplan. På neste side vises oversikten over estimerte inntekter til Gildeskål kommune.

2.3 Gildeskål kommunes fordelingsnøkler

Gildeskål kommune hadde per 20.04.2023 klarert 43.975 tonn lokalitets-MTB, som på samme tidspunkt utgjorde 1,2% av total lokalitets-MTB. Dette utgjør Gildeskål kommunes andel av utbetalingene gjennom Havbruksfondet, herunder beløpene for salg av tillatelses-MTB og produksjonsavgift.

For omfordeling av grunnrenteskatten gjennom ekstrabevilgninger er Gildeskål kommunes andel – etter omfordeling og utjevning i kommunesektorens inntektssystem – beregnet til 0,0%.

3 Resultater

Tabell 1 Estimerte produksjonsvolum (1.000 tonn slaktevekt)²

	2023	2024	2025	2026	2027
Produksjonsvolum	1.623	1.700	1.773	1.803	1.855

Tabell 2 Estimerte totale provenyer (mill. NOK)

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	4.185		4.754		4.684
Produksjonsavgift	1.405	1.513	1.587	1.682	1.803
Grunnrenteskatt (netto)	5.500	6.000	6.000	6.500	6.500
Totalt	11.090	7.513	12.341	8.182	12.987

Tabell 3 Estimerte totale beløp til kommunene – eks. stat og fylkeskommuner (mill. NOK)

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	1.554	288	1.765	327	1.739
Produksjonsavgift (bevilgning)	756	775	795	814	835
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)		1.189		1.318	
Totalt	2.310	2.252	2.560	2.459	2.574

Tabell 4 Estimerte utbetalinger til Gildeskål kommune

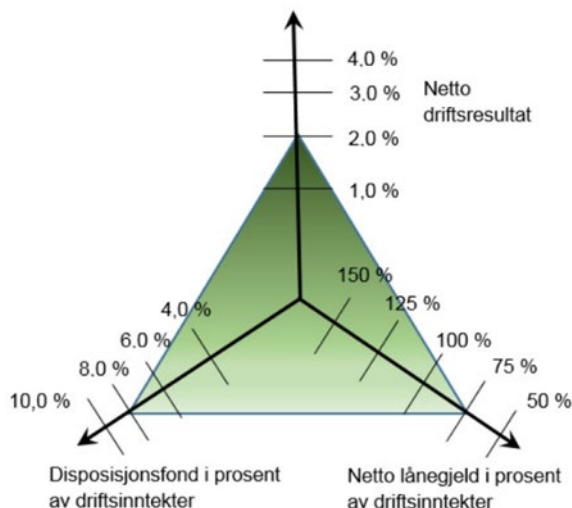
	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	18,5	3,4	21,1	3,9	20,7
Produksjonsavgift (bevilgning)	9,0	9,2	9,5	9,7	10,0
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)		0,5		0,6	
Totalt (netto)	27,5	13,1	30,6	14,2	30,7

² Kilde: Kontali Analyse, produksjonsmodeller for laks og ørret.

4.3 Finansielle måltall

Gildeskål kommune benytter KØB-modellen (Kommunal Økonomisk Bærekraft) som økonomisk styringsmodell for langsiktig utvikling og bærekraft. I tillegg er det i økonomi- og finansreglementet utarbeidet to måltall om disposisjonsfond og gjeld. Det betyr at kommunen i løpet av økonomiplanperioden skal budsjettere på en slik måte at måltallene innfris. Det er kommunedirektørens plikt å rapportere hvis måltallene ikke følges.

1. Gjeldsnivå på 75 prosent av inntektene eller lavere.
2. Disposisjonsfond på 8 prosent av driftsinntektene eller høyere.
3. Netto driftsresultat på 2 prosent eller høyere.
4. Dersom en av indikatorene er utenfor anbefalte nivå i budsjettet, må de andre justeres for å oppnå minimum 100 % bærekraft samlet.
5. Gildeskål kommune har betydelig kapital i markedet, og budsjetterer med årlig avkastning. For å bygge opp fond og begrense risiko settes 2/3 deler av årlig avkastning på disposisjonsfondet og 1/3 del på ubundet investeringsfond.
6. Investeringer kan blant annet finansieres med låneopptak. For å nå ønsket gjeldsgrad, må fremtidige låneopptak ikke overstige årlig nedbetaling av gjeld. Subsidiært kan man øke kommunens inntekter for å redusere gjeldsgraden. Dersom det ikke er mulig å øke kommunens inntekter må investeringsnivået reduseres.

1. Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene

I følge KØB-modellen bør kommunen ha et gjeldsnivå på 75 prosent av inntektene eller lavere. Gjeldsnivå beregnes ved å dele netto lånegjeld på driftsinntektene. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser, fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Gjeldsgrad	2024	2025	2026	2027
Anbefalt (75 %)	249 mnok	238 mnok	251 mnok	239 mnok
Budsjettert netto lånegjeld i kr	324 mnok	308 mnok	291 mnok	274 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	99,6 %	96,8 %	83,8 %	85,9 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	75 mnok	69 mnok	39 mnok	35 mnok

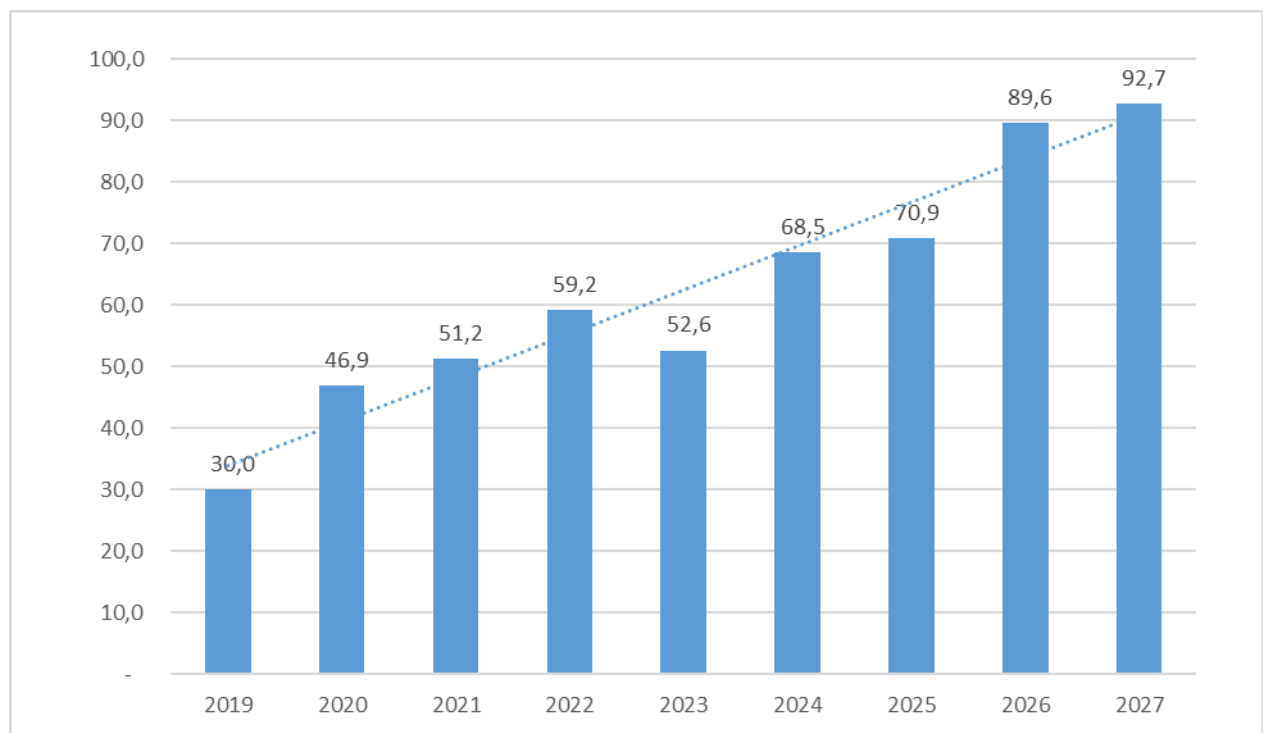
Sett opp mot det vedtatte måltallet på 75%, har Gildeskål kommune høyt gjeldsnivå i hele planperioden. I 2024 er lånegjeld 75 mnok høyere enn anbefalt nivå. Differansen varierer i økonomiplanperioden i all hovedsak som følge av at anbefalt nivå varierer som følge av ulik størrelse på utbetalinger fra havbruksfondet fra år til år. Hvis låneopptaket blir større enn budsjettert i økonomiplanperioden, vil avvikene mellom anbefalt og budsjettert nivå bli større enn oversikten ovenfor viser.

2. Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

I følge KØB-modellen bør kommunen ha et disposisjonsfond som er 8 % av driftsinntektene eller høyere. Disposisjonsfondet er kommunens frie fond og kan brukes både i drift og investeringsregnskapet.

I Gildeskål kommunes økonomiplan for 2024-2027 styrkes fondet i hele perioden. Fondet vil ved utgangen av 2027 ha en saldo på 93,3 mnok under forutsetning av at de forhold som er lagt til grunn inntreffer.

Disposisjonsfond	2024	2025	2026	2027
Anbefalt (8 %)	26,6 mnok	25,4 mnok	26,8 mnok	25,5 mnok
Budsjettert disposisjonsfond i kr	68,5 mnok	70,9 mnok	89,6 mnok	92,7 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	20,7 %	22,2 %	26,9 %	29,3 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	41,9 mnok	45,5 mnok	62,8 mnok	67,2 mnok

3. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Netto driftsresultat (NDR) er et mål på hvor mye kommunen sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter, netto renter og avdrag er betalt. Målt i prosent av driftsinntektene uttrykker NDR hvor stor del av de tilgjengelige driftsinntektene kommunene kan disponere til å finansiere investeringer eller avsette til senere bruk.

Ved å ha et positivt netto driftsresultat over tid vil kommunen være i stand til å etablere frie fondsmidler for å håndtere muligheter, og ikke minst svingninger i kommunens utgiftsnivå.

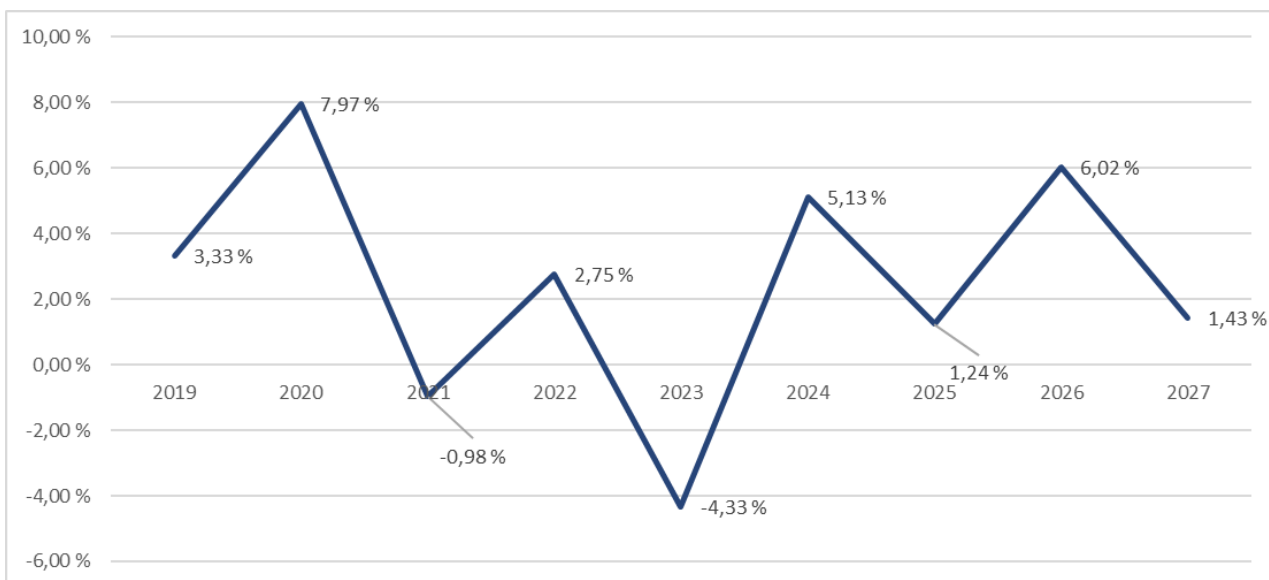
Netto driftsresultat (NDR)	2024	2025	2026	2027
Anbefalt (2 %)	6,6 mnok	6,4 mnok	6,7 mnok	6,4 mnok
Budsjettert netto driftsresultat i kr	17,0 mnok	4,0 mnok	20,2 mnok	4,6 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	5,13 %	1,24 %	6,02 %	1,43 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	10,4 mnok	-2,4 mnok	13,5 mnok	-1,8 mnok

Kommunens eget måltall på netto driftsresultat overholdes i 2024 og 2026. Det er de samme årene som det er varslet at det skal være stor utbetaling fra havbruksfondet. Som tabellen over viser slår det negativt ut på netto driftsresultat de årene hvor utbetalingene fra havbruksfondet er lave, og måltall nås ikke.

Utbetalingene fra fondet må inntektsføres som en løpende driftsinntekt og vil derfor gi en svært positiv effekt på netto driftsresultat i utbetalingsårene. Gjennomsnittlig resultatgrad i økonomiplanperioden er på 3,46 %.

Kommunen budsjetterer med positiv resultatgrad i hele planperioden, men ikke innenfor det vedtatte målet på 2% i 2025 og 2027. Kommunen har oppsparte midler til å dekke uforutsette hendelser og evnen til å håndtere muligheter som kan oppstå. Dette bør imidlertid ikke være en hvilepute for å unngå å ta strategiske valg om retning som kan redusere kommunens høye driftsutgifter.

Grafen under viser utviklingen i netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene (resultatgrad). Det er brukt regnskapstall fram til 2022 og budsjett-tall fra 2023-2027.

Negativt tall indikerer at kommunen må bruke mer av fond enn man setter av for å gå i balanse det året. Positivt tall indikerer at kommunen kan bygge opp fond. Gildeskål kommunes fond bygges opp i 2024 og 2026, mens det reduseres i 2025 og 2027.

4. 100 % bærekraft

Måltallet sier at dersom en av indikatorene er utenfor anbefalte nivå i budsjettet, må de andre justeres for å oppnå minimum 100 % bærekraft samlet.

Bærekrafts-indeks	Mål	2024	2025	2026	2027
Gjeldsgrad	75 %	99,60 %	96,80 %	83,80 %	85,90 %
Disposisjonsfond	8 %	20,70 %	22,20 %	26,90 %	29,30 %
Netto driftsresultat (NDR)	2 %	5,13 %	1,24 %	6,02 %	1,43 %
Indeks	100 %	107,30 %	101,32 %	127,81 %	117,93 %
Bærekrafts-avvik	0 mnok	18,1 mnok	3,3 mnok	69,0 mnok	44,5 mnok

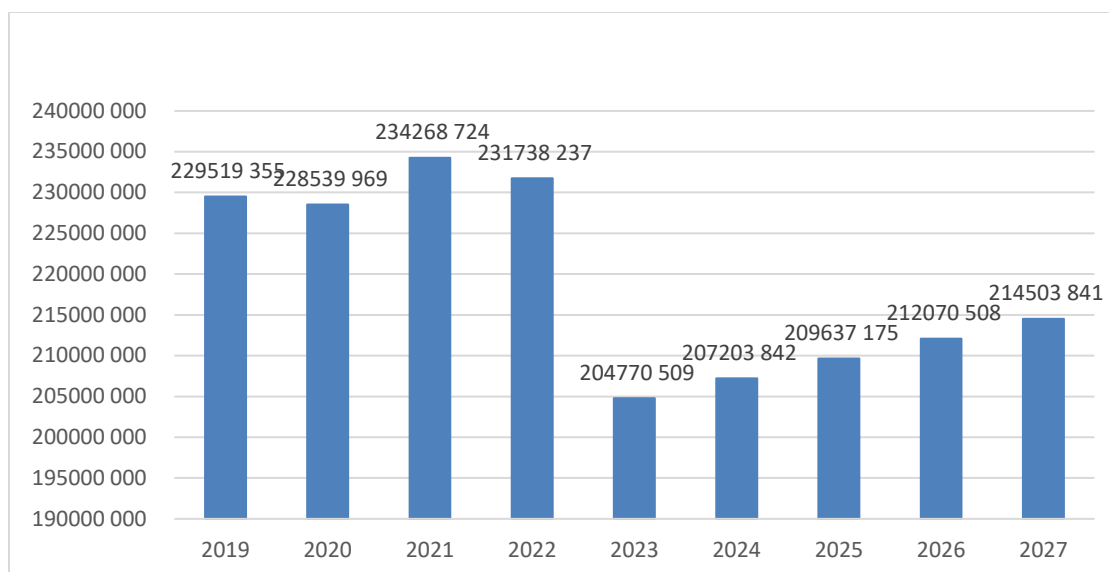
Som tabellen over viser, ligger gjeldsgraden under anbefalt nivå på 75% i hele planperioden. Disposisjonsfond ligger over anbefalt nivå på 8% i hele perioden, mens netto driftsresultat ligger over anbefalt nivå på 2% kun i 2024 og 2026. Siden disposisjonsfond og delvis netto driftsresultat ligger over anbefalt nivå kompenserer for at gjeldsgraden er for høy, og en oppnår positiv bærekrafts indeks i hele perioden.

5. Avsetning til investeringsfond

Gildeskål kommune har betydelig kapital i markedet, og det er budsjettert med 10 mnok hvert år i planperioden. For å bygge opp fond og begrense risiko settes 2/3 deler av årlig avkastning på disposisjonsfondet og 1/3 del på ubundet investeringsfond.

Det legges opp til liten bruk av fondet i økonomiplanperioden. Det er kun investeringer som ikke kan lånefinansieres som foreslås finansiert med fond, og dette gjelder kun for egenkapitaltilskudd i KLP med 0,9 mnok pr år.

Ubundet investeringsfond	2024	2025	2026	2027
Inngående beholdning	204,8 mnok	207,2 mnok	209,6 mnok	212,1 mnok
Avsetning	3,3 mnok	3,3 mnok	3,3 mnok	3,3 mnok
Bruk	0,9 mnok	0,9 mnok	0,9 mnok	0,9 mnok
Saldo ubundet investeringsfond	207,2 mnok	209,6 mnok	212,1 mnok	214,5 mnok

6. Tiltak for å nå ønsket gjeldsgrad

Handlingsregelen i økonomi- og finansreglementet sier at fremtidige låneopptak ikke skal overstige årlig nedbetaling av gjeld. Subsidiært kan man øke kommunens inntekter for å redusere gjeldsgraden. Dersom det ikke er mulig å øke kommunens inntekter må investeringsnivået reduseres.

Kommunens inntekter er vurdert og budsjettert i tråd med prognosemodellen og andre inntekter er estimerte etter beste evne. Det anbefales ikke å øke disse ytterligere. Det budsjetteres med en nedbetaling av gjeld på fra 15,4 mnok i 2024 til 16,8 mnok i 2027. Nytt låneopptak er høyere enn avdragene i 2024, mens i øvrige år i økonomiplanperioden er avdragene større enn nye låneopptak. Handlingsregelen følges dermed delvis i økonomiplanperioden.

4.4 Finansforvaltning

Gildeskål kommune har en betydelig kapital plassert i finansmarkedet. Totalt utgjør plasseringen 248 mnok, jfr. tertialrapport 2/2023 Finansforvaltning. Avkastningen av finanskapitalen virker årlig direkte inn i driftsregnskapet. Det er derfor viktig at disse inntektene budsjetteres som avsetning til fond. På den måten bygger en bufferkapital som en kan bruke av de årene en har negativ avkastning.

Det er viktig at det i kommunen etableres et bevisst forhold til finansavkastningene og hvordan denne avkastningen skal håndteres både i regnskapene og budsjettene. I økonomiplanen legges det derfor opp til at den forventede avkastningen i sin helhet inntektsføres i budsjettet, samtidig som den settes av til disposisjonsfondet og ubundet kapitalfond. Det er budsjettert med en moderat avkastningsforventning i økonomiplanen på grunn av markedssituasjonen vi er i nå.

I tabellen til høyre vises hvordan avkastningen har vært siden 2014 og frem til og med 2022. For 2023 til og med 2027 er det estimer. Som oversikten viser er det store svingninger mellom årene, og enkelte år er avkastningen negativ (tap). Over tid vil allikevel denne porteføljen gi avkastning.

Grunnlag for avkastning er i hovedsak porteføljens størrelse og markedsutsettene. Ved bruk av fond til å finansiere investeringer vil porteføljen reduseres, og ved avkastning vil porteføljen øke. I økonomiplanperioden er det foreslått å bruke disposisjonsfond til drift og ubundet kapitalfond til å finansiere det som ikke kan lånefinansieres, egenkapitaltilskudd til KLP på 0,9 mnok pr år. Dette kan føre til at vi må ta ut penger av porteføljen noe som igjen påvirker avkastningen. Prognosen for utbetalinger fra Havbruksfondet er svært positiv, spesielt for årene 2024 og 2026, noe som åpenbart bidrar til at likviditetsbehovet reduseres. Samlet gjør dette at budsjettert avkastning holdes stabil i hele perioden.

År	Avkastning
2014 Regnskap	19,60 mnok
2015 Regnskap	5,80 mnok
2016 Regnskap	14,90 mnok
2017 Regnskap	22,90 mnok
2018 Regnskap	-5,25 mnok
2019 Regnskap	27,00 mnok
2020 Regnskap	11,70 mnok
2021 Regnskap	19,80 mnok
2022 Regnskap	-13,10 mnok
2023 Budsjett	10,00 mnok
2024 Budsjett	10,00 mnok
2025 Budsjett	10,00 mnok
2026 Budsjett	10,00 mnok
2027 Budsjett	10,00 mnok
Sum	153,35 mnok

4.5 Øvrige virksomheter i regi av kommunen med tilskudd

4.5.1 Kirkelig fellesråd

Kommunen har mottatt søknad i epost av 31.10.2023 fra kirkeverge i Gildeskål Kirkelige Fellesråd Fellesrådet om tilskudd for driftsåret 2024. Det søkes om et tilskudd på kr 3 696 165. Dette er en økning i forhold til 2023 på kr 335 015. Behovet for økningen begrunnes med følgende:

- Generell lønns- og prisvekst
- Kantorstillingen har medfinansiering av bispedømme som reduserer sin andel, og større andel må derfor finansieres av Fellesrådet selv
- Driftsutgifter i forbindelse med brannsikringsanlegg og service på dette
- Innkjøp av digitalt verktøy for å drifte effektivt og sikre informasjonen som ligger til gravferdsforvaltningen som utføres på vegne av kommunen
- Store låneopptak rundt brannsikring av middelalderkirka. Det er ikke mottatt tilskudd til dette fra eksterne aktører i den størrelse som antatt før start.

Gildeskål kommune er kjent med at fellesrådets virksomhet har knappe driftsrammer på de ulike ansvarsområdene. Fellesrådet er således i samme situasjon som kommunens øvrige virksomheter. Kommunens egne virksomheter har redusert sine utgifter der det er mulig, i flere tilfeller er det ikke korrigert for lønnsvekst. Nye tiltak er ikke prioritert, men det skal heller søkes om effektivisering innenfor eksisterende ramme. Gildeskål kommune legger til grunn at fellesrådet også må forholde seg til det samme utgangspunktet og skal ikke settes i noen særstilling sammenlignet med annen kommunal virksomhet.

Fellesrådet fikk overført 2,4 mnok i 2015, 2,45 mnok i 2016 og 2,5 mnok i 2017, 2,59 mnok i 2018, 2,65 mnok i 2019, 2,73 mnok i 2020, 2,84 mnok i 2021, 2,93 mnok i 2022 og 3,6 mnok i 2023. Kommunedirektøren har i budsjett 2024 foreslått å øke tilskuddet til fellesrådet jfr. omsøkt beløp til kr 3 696 000. Kommunens andel av kantorstilling er innbakt i tilskuddet.

Prosjekt Opprustning av kirkebygg:

Opprinnelig lå det 1 mnok i 2023 og 1 mnok i 2024, men prosjektet ble tatt ut av økonomiplanen fra og med 2023. Intensjonen var å redusere låneforpliktelser til kommunen inntil lånebeløpet til brannsikring kirkebygg er redusert og at driftsutgiftene til fellesrådet ikke belaster kommunens økonomi ytterligere. Det ble imidlertid ikke budsjettet med økt tilskudd til Fellesrådet for å dekke renter og avdrag på lånet. Det foreslås derfor at beløpet legges inn igjen med 1 mnok i 2023 og 1 mnok i 2024 til innfrielse av lånet. Det er svært viktig og en forutsetning at midlene øremerkes til dette formålet.

4.5.2 Gildeskål vekst

Gildeskål Vekst AS løser en del oppgaver for kommunen på områder der kommunen uansett ville hatt en forpliktelse. Disse oppgavene er knyttet til personer med spesielle behov for arbeid og oppfølging. Dette er regulert i en egen avtale og kommunen var i utgangspunktet forpliktet til å betale 1,6 mnok per år for disse tjenestene. Kommunestyret vedtok i sak 63/18 at beløpet for 2019 skulle være 1,9 og at det fra 2020 skulle indeksreguleres hvert år.

Styret i Gildeskål vekst har vedtatt et budsjett hvor det forutsettes at kommunen øker sin bevilgning til kr 2 400 000. Det er en økning på kr 247 408 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023.

I søknaden skriver de at «*Budsjettet sikrer med dette videre drift av selskapet i førstkommende år, men framover vil bygningens bokførte verdi bli lavere enn selskapets gjeld. Det er derfor behov for et eiermøte for å drøfte og evt. finne mer langsiktige løsninger for selskapet.*

Det ble avholdt et møte med styreleder, daglig leder og kommunedirektør i oktober 2023, der mulige fremtidige løsninger for en bærekraftig drift ble diskutert. Det var enighet om at det legges frem en sak til kommunestyret i Q2 – 2024 med forslag til ny organisering.

I tillegg er det søkt om et ekstraordinært tilskudd på kr 950 000 for å dekke renter og avdrag på lån på bygget. I kommunestyret sak 14/21 ble det vedtatt at Gildeskål kommune skal betale driftstilskudd til Gildeskål vekst for å dekke utgifter til renter og avdrag på lån. Dette tilskuddet er innarbeidet i hele økonomiplanen.

4.5.3 Sjøfossen næringsutvikling (SNU)

Næringsutvikling er et satsingsområde for Gildeskål kommune, jfr. samfunnsplanens *fokusområde – Et allsidig næringsliv*. Kommunen har Sjøfossen Næringsutvikling AS som sin viktigste samarbeidspartner innenfor næringsutvikling og økning i antall arbeidsplasser i kommunen.

I næringsarbeidet kombineres tilskudd, lån og kjøp av aksjer i nye bedrifter i tillegg til hjelp, støtte og bistand til etablering. En enkel evaluering i løpet av 2015 førte til at kommunen har rettet de økonomiske virkemidlene mot utlån og aksjekjøp i bedriftene. Det betyr at andelen direkte tilskudd skal reduseres. Sjøfossen Næringsutvikling AS skal fortsatt stå for arbeidet med tildeling av tilskudd til nystartede bedrifter og ellers bistå til etablering og rådgivning rundt etablering som tidligere. Sjøfossen Næringsutvikling AS har også en løpende aktivitet rettet mot våre mer etablerte bedrifter og bistår disse ved behov. Som grunnlag for arbeidet bruker Sjøfossen næringsutvikling strategisk næringsplan med årlige handlingsplaner.

SNU har søkt om 2,1 mnok til drift i 2024. Dette er en økning på 0,1 mnok og tilsvarer en indeksregulering på 5%.

Det er lagt inn 2,1 mnok til drift i kommunedirektørens forslag. Bevilgningen finansieres med 2 mnok fra konsesjonsavgiftsfondet. I tillegg er det lagt inn 0,210 mnok til kommunens næringsfond. Disse midlene overføres til SNU for videre tildeling. Disse midlene finansieres også av konsesjonsavgiftsfondet.

Kommunen mottok i epost fra SNU innspill til budsjett til reiselivsutvikling. Nedenfor gjengis søknaden:

«Både kommuneplanens samfunnsdel og Strategisk næringsplan peker på reiseliv som viktig for Gildeskål.

Sjøfossen Næringsutvikling har Arbeidsplan for reiseliv 2023-2024 som verktøy for arbeidet med tilrettelegging for reiselivsutvikling. Arbeidsplanen har vært på høring hos alle reiselivsaktører i Gildeskål før den ble vedtatt våren 2023.

Tilrettelegging for reiseliv har en rekke områder der avklaring av ansvar fordeles mellom Gildeskål kommune og Sjøfossen Næringsutvikling. Gildeskål kirkested som fyrtårn for reiseliv er i tillegg organisert med egen prosjektleder i Gildeskål kommune.

Arbeid der flaskehalsar for vidare utvikling av reiselivet identifiseres, tas opp til diskusjon i reiselivslaget. Der deltar både Sjøfossen Næringsutvikling og Gildeskål kommune for avklaring av ansvarsdeling og framdriftsansvar på enkeltsaker.

*I 2023 ble det gjort en budsjettregulering i mai i Gildeskål kommune for å kunne produsere nye informasjonsskilt og brosjyrer. Sjøfossen Næringsutvikling har ikke egne budsjettmidler til markedsmateriell, fra 2023 er budsjetttrammen til Sjøfossen Næringsutvikling halvert. For å sørge for framdrift i temaene som er listet opp i Arbeidsplan for reiseliv samt uavklarte problemstillinger tatt opp i reiselivslaget, så foreslår vi at det settes av midler til reiselivsutvikling i Gildeskål kommune for 2024 på kr. 200 000,-
Hvis reiselivslaget kan disponere disse midlene så vil det være rom for vidare tilrettelegging for reiselivsutvikling og produksjon av materiell også i 2024.*

Da er punktet i arbeidsplanen: avklare lokale finansieringsmuligheter for å produsere bilder/video til promotering i arbeidsplanen ikke tatt med. Gildeskål kommune valgte i 2017/2018 (?) å leie inn profesjonell fotograf for å ta bilder til bruk i promotering av Gildeskål. Fra Sjøfossen Næringsutvikling ser vi det som nødvendig å få mer bilde/videomateriell for å promotere Gildeskål. Spesielt gjennom Visit Bodø sine kanaler ser vi at gode bilder gir mer eksponering og klikk. Dersom det er rom for det i budsjettet, så ville en avsetning på 200 000,- til bilder/video vært ideell for å promotere Gildeskål. Dette kan da brukes både for kommunens eget behov, og i reiselivssammenheng».

Det er budsjettet med omsøkt beløp kr 400 000 til reiselivsutvikling. Beløpet er foreslått finansiert av disposisjonsfond.

4.5.4 Kunnskapssenteret i Gildeskål og Opplæringskontoret for fiskerifag (Kigok)

Kommunen har mottatt søknad fra Kigok til drift av studiesenteret i 2024 på kr 150 000.

Kigok består av Kunnskapssenteret i Gildeskål (Kig) og drift av Opplæringskontoret for fiskerifag for midtre Nordland (OKFM). Kigok har siden oppstart av virksomhetene i 1996 og 1992 gitt veiledning og tilbud om utdanning innenfor alle fagområder for voksne i Gildeskål og innenfor marine fag i regionen fra Ballangen til Rødøy.

Kompetansen til dette er skaffet gjennom stifterne Meløy videregående skole, Gildeskål kommune, Gifas og OKFM. Kigok er i dag anerkjent som den institusjonen lokalt som alle kan henvende seg til når det gjelder utdanning for voksne. Det gjelder både enkeltpersoner, bedrifter, offentlige virksomheter og institusjoner.

Finansieringen av driften til studiesenteret har variert de seneste årene. Driftsmidler fra fylkeskommunen opphørte i 2009. I 2016 tok de alle utgiftene selv, men fra 2017 til 2021 har Gildeskål kommune støttet driften med 0,1 mnok hvert år. I 2022 fikk de 0,150 mnok i en ekstrabevilgning fra Gildeskål kommune. Kommunedirektøren har valgt å legge inn omsøkt beløp på kr 150 000 i hele planperioden.

Kommunedirektøren har i tillegg til ordinær driftsstøtte valgt å støtte søknaden om tilskudd til prosjektplan - **Marine næringer og sysselsetting i nord** med kr 150 000.

4.5.5 Øvrige samarbeid og selskaper kommunen deltar i

Kommunen kjøper en rekke tjenester i interkommunale selskaper, som vertskommuneløsninger o.a. Det som er særlig utfordrende på dette område er at disse enhetene har eget styre som vedtar budsjettet. Kommunen har liten eller ingen innflytelse hverken på budsjettprosessen eller muligheten for å sette inn innsparingstiltak her. Kommunen er ofte representert i styret i disse organene, men da sammen med de andre deltakerne. Kommunen må derfor akseptere overføringen til disse eller melde seg ut av ordningen.

Oversikten viser de viktigste samarbeidene kommunen deltar i:

Samarbeid	Budsjett 2024
KS	391 450
Salten regionråd - sekretariat	110 950
Salten Regionråd - Friluftsråd	57 224
Salten Regionråd - Felles ansvar	103 005
Salten Regionråd - Kultursamarbeid	68 097
Sekretariat Salten kontrollutvalg service	185 000
Salten Kommunerevisjon	706 000
Helse- og miljøtilsyn	110 000
Labora	130 000
RKK Indre Salten	164 000
LVK	100 000
Utmarkskommunenes Sammenslutning	50 000
Salten Brann IKS	3 214 727
Bedriftshelsetjenesten	50 000
Bodø kommune, barnevern	7 938 886
Destinasjon Salten	125 000
Bodø kommune, krisesenter og overgrepsmottak	264 000
Bodø kommune, legevaktsformidling	350 000
SUM	14 118 339

4.7 Investeringsbudsjett

Investeringer (påkostning) skiller seg fra vedlikehold ved at utgifter til påkostning er av investeringsmessig karakter. I forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 2-3 presiserer det at løpende vedlikeholdsutgifter skal utgiftsføres i driftsregnskapet, mens påkostninger skal utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres i balanseregnskapet. Det er grunn til å påpeke at avgrensningen mellom vedlikehold og påkostning kun vedrører varige driftsmidler.

Kommunal regnskapsstandard (KRS) 4 – Foreløpig standard (F) – Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet angir hvilke kriterier som må oppfylles for at en utgift kan klassifiseres som investeringsutgift, herunder skillet mellom vedlikehold og påkostning. Skillet mellom påkostning og vedlikehold bygger på definisjonene av vedlikeholdskostnader og utviklingskostnader i Norsk Standard (NS 3454) Livssyklus kostnader for byggverk. Utgifter som ikke kan klassifiseres som påkostning (investeringsutgift) etter denne standarden, skal klassifiseres som vedlikehold (driftsutgift). Praktiseringen av skillet mellom påkostning og vedlikehold, vil til en viss utstrekning måtte baseres på faglig skjønn i det enkelte tilfellet. Dette skjønnet må utøves innenfor de rammer lov, forskrift og denne standarden setter.

Kravet til at en anskaffelse kan defineres som en investering er at det har en verdi på over kr 100 000 og en økonomisk levetid på mer enn tre år. Investeringsprosjekter i budsjett 2024-2027 ansees alle som investeringer jfr. KRS 4.

4.7.1 Investeringer i planperioden

Gildeskål kommune har alt for høyt gjeldsnivå, jfr. KØB. I 2024 er gjeldsgraden 75 mnok høyere enn anbefalt. De fleste av investeringene som foreslås i denne planperioden anser kommunedirektøren som helt nødvendig for å sikre og effektivisere driften. Investeringsnivået kan synes høyt spesielt i 2024, men flere av prosjektene er en videreføring fra 2023 da det ikke har vært kapasitet til å starte opp med disse i inneværende år.

Oversikten nedenfor viser forslag til investeringsbudsjett med finansiering. Hvert prosjekt kommenteres under tabellen.

Prosjekt nr.	Prosjekt	2024	2025	2026	2027
3008	Velferdsteknologi	625 000	625 000	-	-
	Lån	-500 000	-500 000	-	-
	Momskompensasjon	-125 000	-125 000	-	-
4038	Brannstasjon Sandhornøy	6 875 000	-	-	-
	Lån	-5 500 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-1 375 000	-	-	-
4039	Garderobeløsning brannstasjon Nygårdsjøen	-	4 375 000	-	-
	Lån	-	-3 500 000	-	-
	Momskompensasjon	-	-875 000	-	-
4040	Garderobeløsning brannstasjon Sør Arnøy	-	-	4 375 000	-
	Lån	-	-	-3 500 000	-
	Momskompensasjon	-	-	-875 000	-
4714	Kjøkken Gibos	725 000	-	-	-
	Lån	-600 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-125 000	-	-	-
4713	Ombygging Inndyr barnehage	7 750 000	-	-	-
	Lån	-6 200 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-1 550 000	-	-	-
4701	Drenering og brannsikring kommunehuset	2 800 000	-	-	-
	Lån	-2 240 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-560 000	-	-	-
7007	Sikker drift IKT	4 587 500	-	-	-
	Lån	-3 670 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-917 500	-	-	-
4041	Tankbil - slokkevann	1 100 000	-	-	-
	Lån	-1 100 000	-	-	-
5018	Kirkestedprosjektet - AP 1 Prosjektledelse	2 263 000	2 263 000	1 322 000	1 322 000
	Lån	-2 000 000	-2 000 000	-1 300 000	-1 300 000
	Momskompensasjon	-263 000	-263 000	-22 000	-22 000
5018	Kirkestedprosjektet - AP 10 Kulturlandskap	125 000	125 000	125 000	125 000
	Lån	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
	Momskompensasjon	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
5018	Kirkestedprosjektet - AP 8 Utvikling av eksisterende bygg	125 000	-	-	-
	Lån	-100 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-25 000	-	-	-
5018	Kirkestedprosjektet - AP 9 Kystled Nord og Pilegrimssente	875 000	250 000	250 000	250 000
	Lån	-700 000	-200 000	-200 000	-200 000
	Momskompensasjon	-175 000	-50 000	-50 000	-50 000

Prosjekt nr.	Prosjekt	2024	2025	2026	2027
6026	Del 2 - Sjøranøy havn	3 750 000	-	-	-
	Lån	-3 000 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-750 000	-	-	-
6027	Opparbeide næringsareal for videresalg til N950	500 000	-	-	-
	Salg av tomter	-500 000	-	-	-
6028	Parkeringsplass Finnes og Nord Arnøy	500 000	-	-	-
	Lån	-400 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-100 000	-	-	-
6034	Stabburssvingen	3 750 000	-	-	-
	Lån	-1 500 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-750 000	-	-	-
	Refusjon fra kommuner	-1 500 000	-	-	-
6041	Vei kirkestedet	11 250 000	-	-	-
	Lån	-9 000 000	-	-	-
	Momskompensasjon	-2 250 000	-	-	-
6029	Venterom hurtigbåtkai Sør Arnøy	-	2 250 000	-	-
	Lån	-	-1 800 000	-	-
	Momskompensasjon	-	-450 000	-	-
6802	Ny hovedplan vann	450 000	-	-	-
	Lån	-450 000	-	-	-
6804	Ny vannkilde	300 000	1 000 000	9 000 000	-
	Lån	-300 000	-1 000 000	-9 000 000	-
6801	Nytt renseanlegg - Solvika	250 000	500 000	-	-
	Lån	-250 000	-500 000	-	-
6800	Renseanlegg Våg - Avløp	500 000	-	-	-
	Lån	-500 000	-	-	-
6911	Tetting / demming Lauvvannet	500 000	-	-	-
	Lån	-500 000	-	-	-
6803	Vannvogn for drikkevannsberedskap	100 000	-	-	-
	Lån	-100 000	-	-	-
7008	Egenkapitaltilskudd - KLP	900 000	900 000	900 000	900 000
	Ubundet investeringsfond	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
7000	Utbygging Gildeskål Bredbånd	2 000 000	-	-	-
	Lån	-2 000 000	-	-	-
8000	Fellesrådet - Innfrielse lån oppgradering kirker	1 000 000	1 000 000	-	-
	Lån	-1 000 000	-1 000 000	-	-
8200	Startlån Husbanken - Lån til videre utlån	13 600 000	13 600 000	13 600 000	13 600 000
	Lån fra Husbanken	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
	Mottatte avdrag på videreutlån	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000

4.7.2 Finansiering

Valg av finansieringsform vil gi utslag på driftsøkonomien. Ved opptak av lån som finansieringsform vil driften belastes med ytterligere utgifter i form av renter og avdrag. Finansieringsform ved bruk av ubundet kapitalfond medfører salg og innfrielse av finansielle eiendeler (aksjer og obligasjoner) og det belastes driften ved reduserte inntekter i form av avkastning på finansielle instrumenter. Nye prosjekter foreslås å finansiere med låneopptak.

Aksjekjøp kan ikke finansieres med lån. Det er derfor foreslått å finansiere disse investeringene med ubundet kapitalfond. Dette gjelder kun egenkapitaltilskudd til KLP.

Oversikten under viser oppsummert finansieringsform på investeringsprosjektene som er i tabellen i kap. 4.7.1. Investeringer i planperioden.

Finansieringsform	2024	2025	2026	2027
Lån	-41 710 000	-10 600 000	-14 100 000	-1 600 000
Kompensasjon merverdiavgift	-8 990 500	-1 788 000	-972 000	-97 000
Tilskudd fra kommuner	-1 500 000	-	-	-
Ubundet investerings fond	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Disposisjonsfond	-	-	-	-
Salg	-500 000	-	-	-
SUM	-53 600 500	-13 288 000	-15 972 000	-2 597 000

4.7.3 Beskrivelse av investeringsprosjektene

Investeringsprosjektene som er foreslått i planperioden kommenteres kort her.

3008 – Velferdsteknologi

Meløy og Gildeskål kommune leier sammen helseplattform hos Netnordic.

Teknologisk utstyr som trygghetsalarm med røykvarsler og fallalarm, GPS- klokker, elektroniske medisindispensere, E-lås, utstyr til digitale hjemme målinger av BT, blodsukker mm. er tilgjengelig. Kommunen har også utstyr til digitale tilsyn der bruker som er hjemmeboende eller på institusjon kan gjennomføre konsultasjoner hos fastlege og spesialisthelsetjenesten uten fysisk å reise til dem. Implementering av velferdsteknologisk utstyr skjer i takt med at brukerne og ansatte gjøres trygge på bruk av utstyret. Utstyr kjøpes etter hvert som det tas i bruk, da det er lisenser som løper etter hvert som utstyr kjøpes inn.

De avsatte investeringene skal brukes til årlig lisens for leie av helseplattform og lisenser for tilkobling av velferdsteknologisk utstyr, og innkjøp av nytt utstyr.

Det må komplimenteres mere av de velferdsteknologiske løsningene vi allerede har. Det er viktig å ha ansatte med kompetanse på området, og det må prioriteres framover. Bruk av teknologi kan effektivisere tjenesten, og bidrar til tryggere tjenester for de som bor hjemme.

4038, 4039,4040 – Brannstasjoner Sandhornøy – Nygårdsjøen – Sør-Arnøy

Kommunedirektøren har som utgangspunkt at den eksisterende brannstrukturen i Gildeskål kommune skal bestå. En gjennomgang viser at det må gjennomføres tiltak i noen grad på alle brannstasjonene. Brannstasjonene på Nygårdsjøen og Arnøya har HMS avvik med hensyn til garderobeløsninger for brannmannskapene. Mangel på garderobeløsninger kan eksponere brannmannskapene for forurensing som er helseskadelig, og som krever tiltak. På Sandhornøy er det behov for å etablere en ny brannstasjon. Branngarasjen som leies av privatperson i dag garasjen vi leier av privatperson. Avvikene er størst på Sandhornøy, og bygging av ny brannstasjon er prioritert i økonomiplanen. Videre ligger det inne forslag til å bygge nye garderobeløsninger for Nygårdsjøen og Arnøyene i årene 2025 og 2026.

4714 – Kjøkken Gibos

Kjøkken GIBOS - Avdeling G. Det er behov for nytt og utvidet kjøkken i avdeling G. I det ligger det at naborommet tas i bruk og vegger må fjernes.

4713 – Ombygging Inndyr barnehage

Det er tidligere satt av 4,3 mnok til ombygging og påbygging av Inndyr barnehage. En total gjennomgang av bygningsmassen viser et ytterligere behov for oppgradering av eksisterende bygningsmasse. Dette gjelder ventilasjon, maling, tak, bytte vinduer mv. Det er hensiktsmessig å gjennomføre alt nødvendig oppgradering av barnehagen i samme prosjekt, og det er behov for en tilleggsfinansiering på 2,7 mnok eks. mva.

4701 - Drenering og brannsikring kommunehuset

Investeringen er en oppfølging av sak om kommunehus på Inndyr. I 2024 skal det innarbeides investeringsramme for å kunne drenere rundt kommunehuset for å hindre videre vanninntrenging og forringelse av bygget, samt gjennomføre tiltak for å brannsikre bygget. Det videre oppgraderingsprogrammet for kommunehuset vil bli behandlet i egen sak i løpet av 2024.

7007 – Sikker drift

IKT prosjektet sikker drift har vedtatt en investeringsramme på 4 mnok igjennom økonomiplanperioden 2022 – 2026. Til nå er det brukt ca. 0,5 mnok. Det gjennomføres nå en konkurranse på innkjøp av nødvendig IKT utstyr for nødvendig oppgradering av infrastruktur og servere. Kommunedirektøren foreslår at ubrukt IKT ramme på 3,5 mnok i økonomiplanen forskutteres til 2024 slik at en komplett oppgradering av infrastrukturen kan gjennomføres i 2024. Oppgraderingen vil gi en sikrere infrastruktur på IKT, og forebygge trusler, angrep og inntrenging i kommunens datasystemer.

4041 - Tankbil slokkevann

Slukkevannskapiteten i hele Gildeskål kommune skal vurderes i forbindelse med utarbeidelsen av ny hovedplan vann i 2024. Det er likevel helt åpenbart at kommunen med sine eksisterende vannkilder og vannsystemer har behov for en tankbil med slokkevann stasjonert lokalt i kommunen. Dette er også anbefalt brann faglig av Salten brann IKS. Kostnad for ny tankbil er beregnet til 1,1 mnok.

5018 – Kirkestedprosjektet

Beskrivelse i kapittel 4.7.5

6026 – Del 2 Sørarnøy havn

Det skal jfr. vedtatt reguleringsplan bygges en ny vei inn til det nye næringsarealet og kaiområdet, samt utarbeides internveier inn til dypvannskai og flytebrygge. Veietablering har ikke vært en del av det opprinnelige byggeprosjektet. Etablering av ny vei og øvrige internveier inkludert oppfylling og asfaltering er antatt å koste 3 mnok.

6027 – Opparbeide næringsareal for videresalg til N950

Salten N950 ønsker å kjøpe et ferdig opparbeidet areal på nord siden av fylkesveien. Med opparbeides menes at det holder samme kvalitet som det ferdig utbygde næringsarealet på sør-siden av fylkesveien. Det aktuelle arealet som ønskes opparbeidet må ha tiltak for drenering av vann, samt oppfylling av masser. Det antas at tiltakene har en kostnadsramme på 0,5 mnok. Når tomten videreselges til Salten N950 vil kommunen legge til grunn at salgsprisen for næringsarealet vil dekke inn de kostnader kommunen har brukt på å opparbeide arealet.

6028 – Parkeringsplass Finnes og Nord Arnøy

Det er på sikt ønskelig å få til gode parkeringsløsninger for kommunens turmål flere steder i kommunen, blant annet på Finnes, Nord Arnøy og Horsdal. Det foreslås at parkeringsløsning på Finnes prioriteres først. Det må antas en større kostnad for etablering av ny parkeringsløsning på Finnes. I tillegg kommer eventuelt grunnverv. Kommunedirektøren foreslår at administrasjonen arbeider videre med en søknad til Salten friluftsråd, og legger frem behov for finansiering i egen sak når dette er kjent.

6034 - Stabburssvingen

Kommunedirektøren planlegger å komme videre i arbeidet med prosjekt Stabburssvingen i 2024. Den del av veien i vedtatt reguleringsplan som skal bygges må prosjekteres og innhentes oppdaterte priser på. Videre må det være dialog med Beiarn kommune om finansieringsløsninger og en løsning for anbudskonkurranse. Kommunedirektøren foreslår å bruke av tidligere vedtatt investeringsramme til å starte arbeidet med prosjektering i 2024, og avklare endelig gjennomføring av prosjektet.

6041 - Vei kirkestedet

Den del av reguleringsplanen for kirkestedet som omhandler ny vei inn til kirkestedet er endelig behandlet og vedtatt. Veitraseens plassering er uavhengig av den endelige plasseringen av hotell/museum. Kommunedirektøren foreslår dermed å tilrettelegge for bygging av ny vei til kirkestedet i 2024. Investeringen som foreslås er en budsjettpris, veitraseen må prosjekteres og sendes ut på konkurranse før endelig finansiering på bygging av vei kan vedtas.

6029 - Venterom Sør-Arnøy flytekai

Det er etablert en ny flytebrygge for hurtigbåttrafikken på Sør-Arnøy, men det har ikke vært planlagt eller finansiert opp et venterom ved den nye flytebryggen i hovedprosjektet. Prosjektet foreslås gjennomført i 2025.

6802 – Ny hovedplan vann

Planarbeidet skal i all hovedsak gjennomføres i 2024

6804 – Ny vannkilde

Kommunen er i en sårbar situasjon med reservevannkilder. Midlene skal benyttes til grunnboring og etablering av ny vannkilde

6801 – Nytt renseanlegg Solvika

Etablering av nytt kommunalt renseanlegg i Solvika

6800 – Renseanlegg Våg - Avløp

Etablering av nytt kommunalt renseanlegg Våg

6911 – Tetting / demming Lauvvatnet

Tiltak for å hindre lekkasjer fra vannkilden

6803 – Vannvogn for drikkevannsberedskap

Tilleggsutstyr til innkjøpt lastebil for å kunne forsyne med nød vann

7008 – Egenkapitaltilskudd KLP

Medlemmene i KLP plikter å betale egenkapitaltilskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi KLP tilfredsstillende soliditet. For Gildeskål kommune har egenkapitaltilskuddet de siste årene vært mellom 0,8 og 0,9 mnok. Egenkapitaltilskudd aktiveres som aksjer i balansen og kan derfor ikke finansieres med lån.

7000 – Utbygging Gildeskål Bredbånd

Egenandel bredbåndsutbygging. Gildeskål kommune har søkt om N-kom midler til bredbåndsutbygging og egenandelen i prosjektet er 2 mnok.

8000 – Fellestrådet – Innfrielse lån oppgradering kirker

Opprinnelig lå det 1 mnok i 2023 og 1 mnok i 2024, men prosjektet ble tatt ut av økonomiplanen fra og med 2023. Intensjonen var å redusere låneforpliktelser til kommunen inntil lånebeløpet til brannsikring kirkebygg var redusert, og at driftsutgiftene til fellesrådet ikke belaster kommunens økonomi ytterligere. Det ble imidlertid ikke budsjettert med økt tilskudd til Fellesrådet for å dekke renter og avdrag på lånet. Det foreslås derfor at beløpet legges inn igjen med 1 mnok i 2023 og 1 mnok i 2024 for å innfri av lånet. Det er svært viktig og en forutsetning at midlene øremerkes til dette formålet.

8200 – Startlån Husbanken – Lån til videre utlån

Kommunen tar opp lån i Husbanken til videre utlån. Det foreslås å ta opp 10 mnok i lån til videre utlån hvert år i økonomiplanperioden. Betalte avdrag på innlån finansieres av innbetalte avdrag på utlån.

4.7.5 Kirkestedsprosjektet

Kirkestedsprosjektet er et stort og langsiktig prosjekt. Prosjektet har i utgangspunktet mange uttrykte ambisjoner gjennom forprosjektet. Prosjektet har primært over det siste året arbeidet med 5 av de opprinnelige arbeidspakkene.

Reguleringsplanen har vært en veldig utfordrende prosess. Formelt ble reguleringsplanen vedtatt av kommunestyret mars 2023. Reguleringsplanen ble møtt av innsigelse fra Kulturminne avdelingen i Nordland Fylkeskommune, i forhold til området hvor man ønsket plassering av et fremtidig museum og hotell.

Budsjettet for 2024 er skissert i forhold til hva som er prosjektets ståsted pr oktober 2023.

Budsjettet reflekterer de arbeidspakkene det er realistisk å arbeide med i 2024. Det betyr ikke at de øvrige delprosjektene ikke vil iverksettes i planperioden, men at de må innarbeides i kommende budsjett år. I Planperioden vil det i denne omgang være fokus på fem av arbeidspakkene. Det er AP 1,2,8,9 og 10.

AP nr.	Arbeidspakke navn	2024	2025	2026	2027
AP 1	Prosjektledelse	2,0	2,0	1,3	1,3
AP 2	Vei og parkering	9,0	0	0	0
AP 8	Utvikling av eksisterende bygg	0,1	0	0	0
AP 9	Kystled Nord og Pilegrimsenter	0,7	0,2	0,2	0,2
AP 10	Kulturlandskap	0,1	0,1	0,1	0,1
	SUM	11,9	2,3	1,6	1,6
<i>Tall i MNOK</i>					

Museum og hotell (AP 13)

Museum og hotell arbeidspakken er ikke tatt med. Det er viktig å understreke at dersom avklaring om plassering, og at Nordlandsmuseet, og mulige investorer kan se det forsvarlig med en annen plassering vil, denne arbeidspakken begynne å kreve prioriteringer i økonomiplanperioden. Se for øvrig egen sak om rapportering av prosjektet lagt frem i budsjettmøtet 2023.

Ledelse, informasjon og plan

Mye av grunnlaget for den videre utviklingen av Gildeskål Kirkested ligger i de en endelige avklaringene om reguleringsplanen. Kommunestyrets vedtatte reguleringsplan er som kjent til sluttbehandling i Kommunal- og distrikts departementet. Dersom behandlingen går i favør kommunen, vil arbeidet med museum og hotell intensiveres i 2024.

Dersom man ikke når frem, og innsigelsen tas til etterretning må arbeidet med alternativ plassering gjennomføres i 2024. Styringsgruppen mener at man da må begynne med å arbeide med utgangspunkt i en plassering på Korsvollen. Det vil kreve ytterligere planprosesser i 2024.

Til tross for manglende avklaring om plassering. Bør man i 2024 får gjennomført utarbeidelse av et prospekt, hvor man både får samlet trådene i prosjektet i en konseptskisse (digitalt – video og i trykt form). Videre vil det være behov for å få utarbeidet arkitekt tegnede grovskisser av et mulig bygg, for å kunne bruke i innsalget i arbeidet med kommersiell kapital for hotell delen. Det er materiale som både kan brukes som innsalgsverktøy i arbeidet både med hotell og museum. Det er lagt inn midler til deltagelse på relevante konferanser og møter.

Kommunedirektør velger også å legge inn behovet for prosjektledelse utover perioden, opprinnelig vedtatt. Korona, og store forsinkelser, i stor utstrekning utenfor kommunens kontroll har forsinket prosjektet. Det er derfor ikke realistisk at prosjektet er i mål innenfor opprinnelig prosjektperiode.

Vei

Den mest synlige delen av prosjektet man kan se for seg å realisere i 2024, er utløsning av ny vei og parkeringsløsning for området. Parkering og vei slik planlagt i reguleringsplanen er godkjent, og har ingen innsigelser. Gildeskål kommune er derfor i posisjon å påbegynne dette arbeidet i 2024, under forutsetning av de folkevalgte i Gildeskål vedtar å budsjettere ressurser til dette i kommende år.

Utvikling av eksisterende bygg

Forpakterboligen på kirkestedet er kommunens eie. Det er behov for utvidet bruk av forpakterboligen til møter, arrangementer og overnatting både av kommunen og Nordlandsmuseet. I vinterhalvåret er vannet stengt grunnet ising. Det er derfor behov for isolering av vannledning i forpakterboligen slik at den kan brukes hele året ved behov.

Pilegrim

Arbeidet med innhold for godkjenning av nasjonal status på pilegrimsleden videreføres. På overordnet nivå vil det arbeides videre etter avtale med Muskat AS for å sy sammen hele strekket mellom Trondenes-Nidaros. Arbeidet med å finne eksterne partnere for finansiering av leden er iverksatt. Det er gitt tilsagn fra Sør-Hålogaland Bispedømme for utvikling av nasjonal pilegrimsled på til sammen kr 600 000 over 3 år. Tilskudd på til sammen kr 500 000 over to år er gitt fra Nordland Fylkeskommune for videre overordnet arbeid gjennom Muskat AS.

I tillegg er det søkt om tilskudd fra Troms og Finnmark fylkeskommune, men nå som fylkeskommunen skal splittes er alle prosjekter i frys. Det er likevel positive signaler som tilsier at de vil jobbe frem en løsning på sikt for sin deltagelse av leden.

Internt i kommunen svares det på de 4 pilarer (trosliv, miljø, kultur og næring) med konkrete tiltak som kartlegging av gamle ferdselsveier, historiske steder, stimerking, skilting, rydding, utvikling av pilegrimsmateriell osv. På søknad for endelig godkjenning av nasjonal led skal søknaden sendes fra fylkeskommunene, med forankring i den enkelte kommune. Det betyr at det er fylkeskommunene, sammen med den enkelte kommune, som blir eier av pilegrimsleden. Søknaden sendes før jul, og det er håp om en godkjenning i løpet av våren 2024. Det utvikles en driftsmodell for etablering av pilegrimssenter.

Kulturlandskap

Beitedyr i området er avgjørende for vedlikehold av opplevelsesområdet, og endel opprydding er påkrevd. Det er behov for midler til skjøtsel av området betegnet som naturtypen «hagemark». Det ble laget egen skjøtelsplan i 2022 ved hjelp av Norsk Landbruksrådgivning.

4.7.6 Aktivitetspark Inndyr skolegård og utbedring av kommunens ute-lekeområder for barn

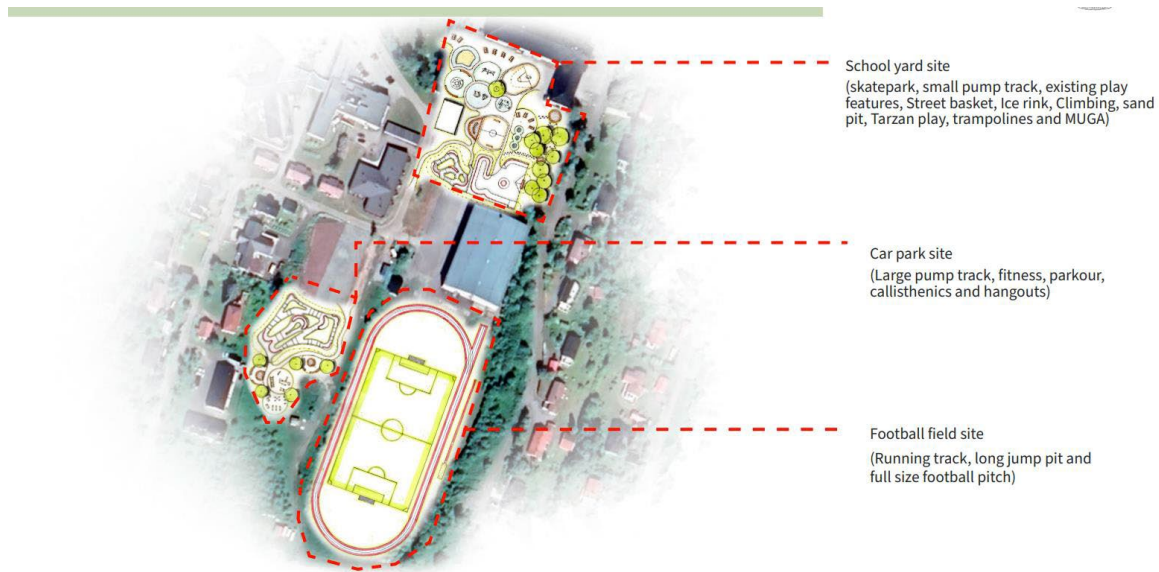
Gildeskål kommune hadde i samarbeid med idrettslaget Splint og Inndyr skole siden februar 2021 arbeidet med forprosjektet «Aktivitetspark Inndyr skolegård og Vannsletta». Det var da kommunens tidligere folkehelsekoordinator som ledet prosjektet. Det ble gjennomført befaringer, etablert arbeidsgruppe (skole, kommune og idrettslag) og befolkningsundersøkelse og medvirkningsprosesser ble gjennomført. En medvirkningsrapport ble utformet.

Basert på alt dette ble det utarbeidet en skisse.

Skissen inkluderer:

1. Opprustning av Inndyr skolegård med rullepark i plass-støpt betong, klassiske skolegårdselementer som street-basketbane (skøytebane vinter), balanselek, trampoliner, klatreelementer og godt tilrettelagte sosiale soner. Rullparken i betong skal være like attraktiv for nybegynnere og viderekommende, jenter og gutter.
2. Ny fotballbane med kunstgress, løpebane og friidrettselementer
3. Pump-track for sykkel/rulleaktiviteter, sandvolleyballbane, tuftepark og sosiale soner.

Punkt 2 og 3 ligger på Vannsletta idrettsområde ca. 70 m. sør for skolegården. Skolegården og Vannsletta ses i sammenheng og Vannsletta kan betraktes som en utvidet skolegård.

Status oktober 2023:

IL-splint har trukket seg ut av prosjektet og fortsetter på egenhånd arbeidet med etablering av ny fotballbane. I kommunestyre juni 2023 ble det vedtatt at idrettslaget inngår 30-års leiekontrakt med kommunen, dette for realisering av kunstgressbane på kommunal eiendom.

Daværende folkehelsekoordinator sluttet i sin jobb i januar 2023 og ny ansatt kom inn 14. februar 2023. I august 2022 ble det også ansatt ny rektor ved Inndyr skole. At flere sentrale personer i arbeidet sluttet i løpet av relativt kort tid har ført til at det siden vinter 22/23 har vært mindre fremgang i prosjektet.

Rektor ved Inndyr skole, foreldrerepresentanter og folkehelsekoordinator har nå etablert arbeidsgruppe og vil utrede mulighetene for realisering av planene rundt skolegårdsområdet. Dette tidligere skissert som punkt 1 av prosjektet (se over). Kommuneadministrasjonen mener det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en del av gangen. Etablering av Pump-track for sykkel/rulleaktiviteter, sandvolleyballbane, tuftepark og sosiale soner på Vannsletta vil kunne vurderes som del to i fremtiden.

“Samskap” som tidligere har vært brukt som innleid ressurs i prosessen er fortsatt med og vil kunne bidra med kostnadsestimat og finansieringsplan. Kommunen har allerede finansiert bruken av denne tjenesten. Det er håp om at tidligere tegninger og beregninger fortsatt kan benyttes, men at prosjektet i sin helhet deles opp i separate deler. “Samskap” har fått nytt navn og heter nå “Betongpark”.

Finansiering: Ved tilsvarende prosjekter pleier finansieringen være tredelt, der 1/3 finansieres av kommunen, 1/3 av spillemidler og 1/3 av stiftelser og dugnad. Det vil trolig være lettere for eksterne tilskudds givere og tildele midler dersom kommunen kan gi økonomisk garanti.

Fremdrift

Når	Aktivitet	Hvem
Oktober 2023	Dialog mellom Folkehelsekoordinator og representant fra «Samskap»/ «Betongpark»	Folkehelsekoordinator
November 2023	Møte i arbeidsgruppa Status og veien videre	Folkehelsekoordinator, rektor ved Inndyr skole, foreldrerepresentanter
November 2023	Arbeidsgruppa møter representant fra «Betongpark». Avklaringer rundt innhold i aktivitetsparken, oppdatert skisse.	Arbeidsgruppa «Betongpark»
Desember 2023	Kostnadsestimat	«Betongpark»
Januar og februar 2024	Forberede sak til politikken	Folkehelsekoordinator Kommunalsjef oppvekst
Februar 2024	Saksfremlegg i levekårsutvalget	Oppvekst
Mars 2024	Saksfremlegg i kommunestyret	Oppvekst
???	Anbudsrunder og fremdriftsplan Oppstart gjennomføring	Oppvekst Teknisk

Hvorfor er prosjektet viktig?

Målgruppen for prosjektet er først og fremst barn, unge og elever ved Inndyr skole, men det er et konsept som skal kunne appellere til hele befolkningen. Gildeskål er dessuten lokasjon for Meløy videregående skole, som inkluderer mange videregående elever (hybelboere) som også er en sentral målgruppe. Målsetningen til prosjektgruppen er at hele befolkningen skal ta aktivitetsparken i bruk, og at den skal bidra til økt bolyst og styrket fremtidsstro blant barn og unge.

Skolegårder/lekeområder

Samtidig jobber kommunen med kartlegging og analyse av alle kommunale lekeområder. Det er utarbeidet risikovurderinger av lekeplassutstyr og uteområder høst 2023, noe som er oppdatert i egen rapport. I november vil det bli gjennomført en ny befarings/besiktigelse av alle områdene som skal resultere i en helhetsrapport som vil kunne gi en pekepinn på omfang av behov og hvilke prioriteringer som bør gjøres. Administrasjonen ønsker å sette arbeidet med aktivitetspark på Inndyr i sammenheng med utbedring og utvikling av skolegårder og lekeområder for øvrig i kommunen. Det vil bli en økonomisk vurdering om gjennomføring kan skje parallelt eller om prioriteringer må gjøres.

Fremdrift:

Tid	Aktivitet	Hvem
September 2023	Befaring, risikovurdering alle ute-leke-områder. Ferdigstilling rapport.	GK- teknisk
Oktober 2023	Rapport sendes ut til alle aktuelle ledere.	GK v/teknisk og oppvekst

	Invitasjon til helhetsbefaring. Elever og foreldre medvirker.	
November 2023	Befaring etter følgende kriterier: Brukere (omfang, alder), hvilke apparater og installasjoner og tilstand på disse, (rapport, antall avvik rødt-gult-grønt), estetikk, bruk av naturlige formasjoner, grad av oversikt, sikkerhet, tilgjengelighet og universell utforming, trafiksikkerhet, parkering, andre ting.	GK v/teknisk og oppvekst Folkehelsekoordinator Enhetsledere Elevrepresentanter Foreldrerepresentant
Desember og januar 2024	Utarbeidelse av helhetsrapport som skal legge grunnlag for prioriteringer.	GK v/oppvekst Folkehelsekoordinator Tillitsvalgte
Februar 2024	Behandling i Levekårsutvalget Forslag til langsiktig plan og prioriteringer	Oppvekst
Mars 2024	Behandling i kommunestyremøte Forslag til langsiktig plan og prioriteringer	Oppvekst
Mars-juni 2024	Finansieringsplan	Folkehelsekoordinator
Juni 2024	Til politisk behandling	Oppvekst
Fra august 2024 - 2029	Anbudsrunder, oppstart og gjennomføring Tas med i budsjett 2025 og over i neste budsjettperiode.	Teknisk

5. Handlingsdel 2024-2027

Kommunen har i dag fire overordnede hovedoppgaver. Det er:

- Tjenesteyting
- Myndighetsutøvelse
- Samfunnsutvikling
- Demokratisk arena

5.1 Temaområde i planperioden

Temaområdene i samfunnsplanen skal være gjennomgående i hele den kommunale driften.

Handlingsdelen viser prioriterte områder i tjenesteutvikling i planperioden innenfor de rammene som er fastsatt i økonomiplanen. De fire temaområdene er:

1. Sammen skaper vi fremtiden
2. Like muligheter til gode liv for alle
3. Robuste tettsteder
4. Et allsidig næringsliv
5. På lag med naturen

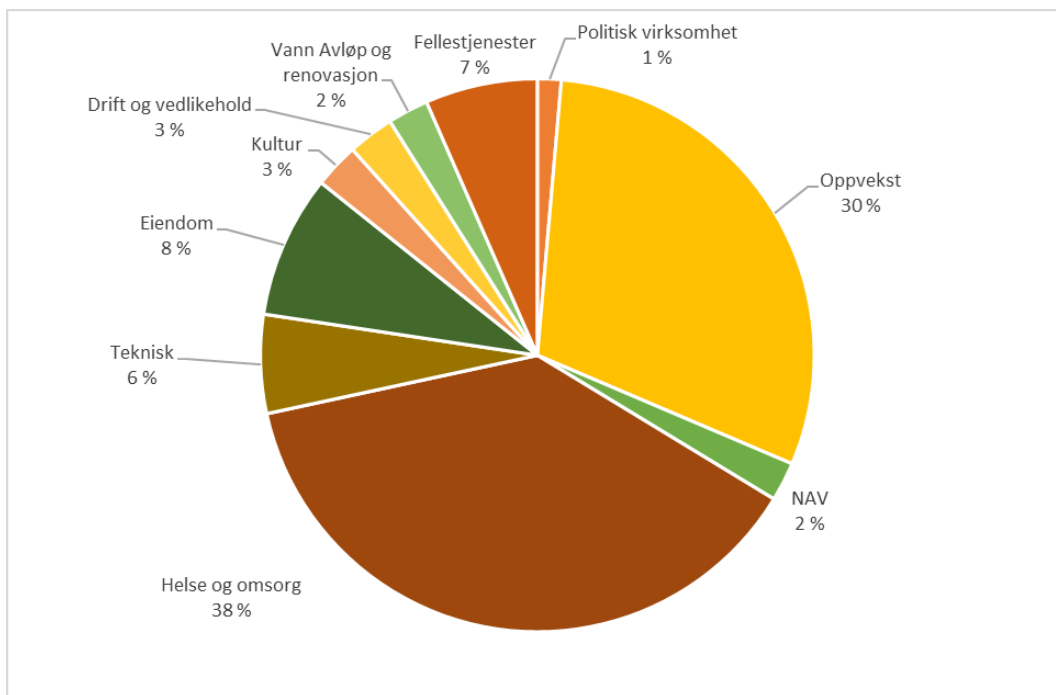
5.2 Hovedansvarsområdene

Driftsmessig er Gildeskål kommune delt inn i ulike hovedansvarsområder (HA). Det er fellestjenester, plan og samfunn, helse og omsorg, familie og oppvekst og kultur. Hvert tjenesteområde er ledet av kommunalsjef. Alle kommunalsjefene og kommunedirektør er delegert myndighet etter særlov, budsjett, økonomi og personal.

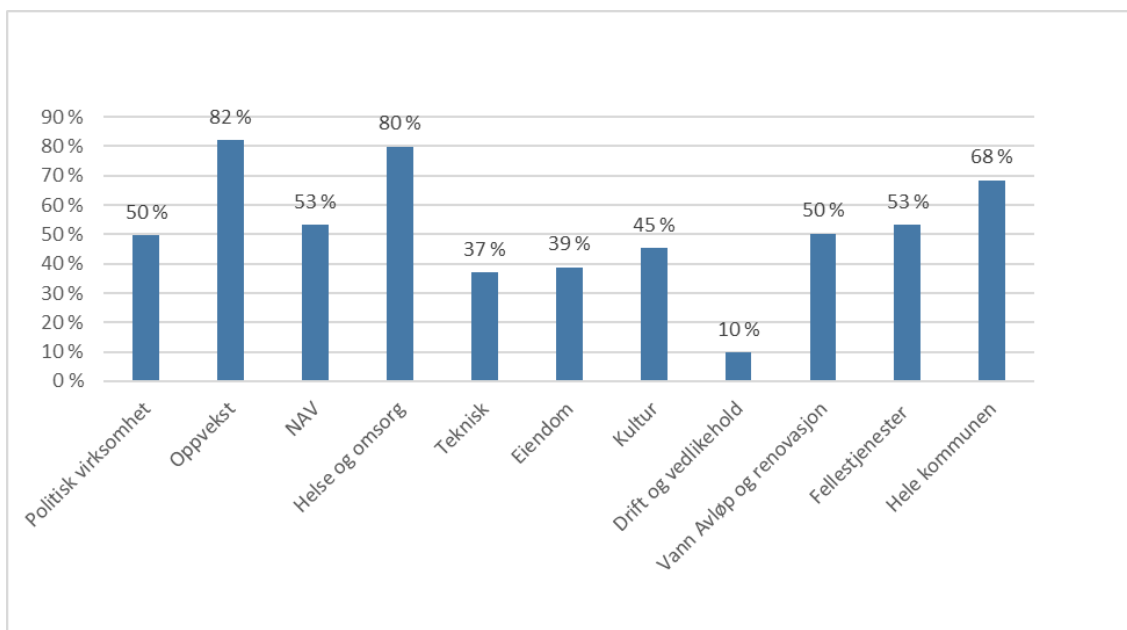
For hvert tjenesteområde er prioriterte satsingsområder i planperioden kort omtalt.

5.2.1 Driftsrammer og driftsutgifter som går til lønn

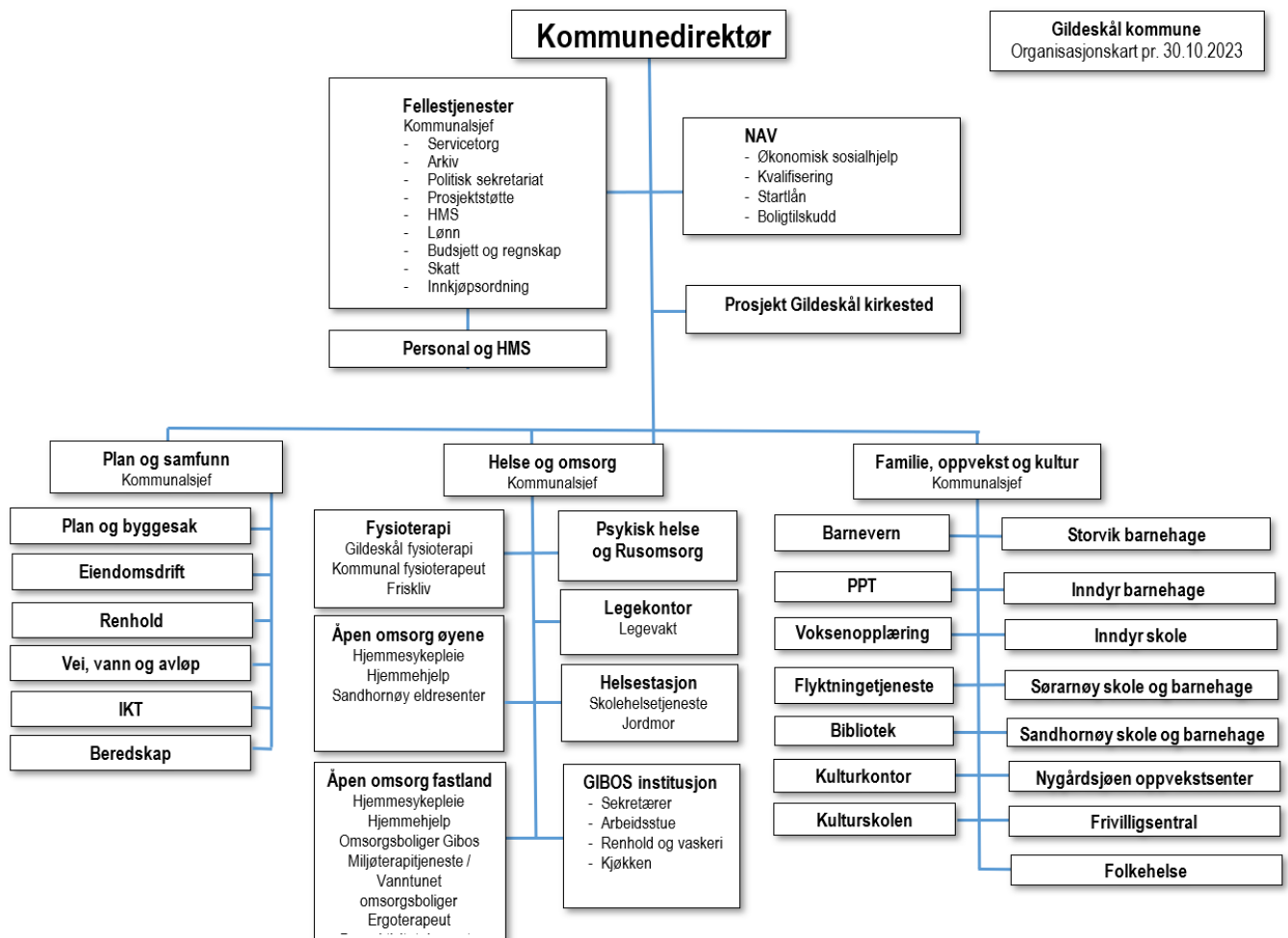
Sektordiagrammet viser utgiftsfordelingen mellom hovedansvarsområde 1-7 i 2024. Utgifter som renter og avdrag på HA 8 og HA 9 er ikke tatt med.

Stolpediagrammet under viser hvor stor del av utgiftene på hvert hovedansvarsområde som går til lønn og sosiale utgifter. Utgiftene til lønnsoppgjør og premieavvik som er plassert på HA 9 er ikke tatt med i oversikten.

5.2.2 Gildeskål kommunes organisasjonskart

5.2.3 HA 1 – Politisk virksomhet

Tabellen under viser hovedansvarsrådets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

Politisk virksomhet	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	0	0	0	0
Driftsutgift	3 906 277	4 257 377	3 906 277	4 124 677
Totalsum	3 906 277	4 257 377	3 906 277	4 124 677

Beskrivelse av dagens virksomhet

Politisk virksomhet består av ordfører, varaordfører, kommunestyret, formannskap, plan- og eiendomsutvalg, levekårsutvalg, ungdomsråd, eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse, kontrollutvalg, sakkyndig nemd for eiendomsskatt, Salten kontrollutvalg service, bryllup, revisjon, lokalutvalg, arbeidsmiljøutvalg, interkommunalt politisk samarbeid, støtte til politiske partier og valg.

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
1. Kompensasjon lønnsvekst	69 500	69 500	69 500	69 500
2. Valg	-218 000	351 000	-351 000	218 000

Kommentar til endringene

1. Området er kompensert for økning i godtgjørelse inklusive sosiale utgifter på kr 69.500.
2. Det er budsjettetert med utgifter på kr 351 000 til valget i 2025 og kr 218 000 til valget i 2027.

5.2.4 HA 2 – Familie og oppvekst

Tabellen under viser hovedansvarsrådets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

Oppvekst	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-7 064 260	-7 064 260	-7 064 260	-7 064 260
Driftsutgift	84 564 260	84 564 260	84 564 260	84 564 260
Totalsum	77 500 000	77 500 000	77 500 000	77 500 000

Kommunens ordinære driftsinntekter på oppvekstfeltet er knyttet til eventuelle statlige overføringer, refusjoner fra andre kommuner for gjesteelever, refusjoner ved sykefravær og brukerbetaling for SFO og barnehage. I tillegg mottar kommunen integrerings- og norsktilskudd ved mottak av flytninger. Sistnevnte fremgår ikke av tabellen over, dermed fremstår rammen for oppvekst betraktelig større enn fjorårets. Neste års opprinnelige ramme sett bort fra utgifter og inntekter i forbindelse med bosetting og integrering av flyktninger er på 55 600 000.-

Særskilte endringer for budsjettåret 2024:

Oppvekst	2024	2025	2026	2027
Tiltak		Vurderinger som gjøres i perioden		
1: Overføring av midler knyttet til mottak av flyktninger til enhetene	21 898 922	21 898 922	21 898 922	21 898 922
2: Kompensasjon, lønn og sosiale utgifter	2 097 000	2 097 000	2 097 000	2 097 000
3: Bruk av fondsmidler	373 000			
4: Fratrekk utgifter til renhold	-2 861 000	-2 861 000	-2 861 000	-2 861 000

Kommentarer til endringene:

1: Barn og elever fra Ukraina behersker i liten eller ingen grad norsk og trenger dermed særskilt oppfølging og opplæring. Enkelte har også faglige og sosiale utfordringer som gir konsekvenser for opplæringen. Det er i første rekke i Inndyr barnehage, ved Inndyr skole og Sandhornøy skole og barnehage at dette representerer betydelige behov for ekstra ressurser. Disse enhetene får derfor overført henholdsvis 422 000.-, 945 000.- og 565 000.- gjennom budsjettet for 2024.

På voksenopplæringen tilføres det 3 500 000 kr til styrking av lærerstaben samt økte driftsutgifter grunnet stor utvidelse av elevmassen.

Flyktning tjenesten vil ha utgifter pålydende 15 343 970.-

PPT styrkes med 400 000.- til oppfølging av ukrainske elever med særskilte behov og det beregnes 400 000.- til uforutsette utgifter knyttet til barn og unge i skole og barnehage.

Integreringstilskudd til Gildeskål kommune er basert på stipulerte tall da det er vanskelig å anslå nøyaktig hvor mange kommunen vil ha bosatt i 2024.

Regjeringens tillitsreform legger opp til en styrking av førstelinjetjenesten i kommunen. Gildeskål har mottatt et tilskudd på 250 000.- til bruk i oppvekstsektoren og må i denne sammenheng bruke en egenandel på minst tilsvarende beløp. Summen brukes til et midlertidig engasjement av språkassistent for ukrainske flyktninger i ett år.

2: For budsjettåret 2024 er sektor oppvekst kompensert for økning i lønn og sosiale utgifter med 2 097 000 kr.

3: Kommunen har ubenyttede midler fra deltakelse i "Oppfølgingsordningen" pålydende 373 000 kr. I 2024 benyttes disse til videre implementering/oppfølging av det tverrfaglige arbeidet og utvikling og etablering av kommunal oppvekststrategi.

4: Fra 2024 er utgifter på ca. 2,8 mnok til renhold flyttet fra Oppvekst til Plan og Samfunn.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Hovedområder

Sektor for oppvekst omfatter følgende virksomheter:

- Kommunale barnehager
- Kommunale skoler
- SFO-tilbud
- Voksenopplæring

- Flyktningetjenesten
- Barnevern
- PPT

Inndyr skole er kommunens største skole og den eneste selvstendige grunnskolen. De øvrige skolene er samlokalisert med barnehagene og rektor for skolen er også styrer i barnehagen. Inndyr og Storvik barnehager er selvstendige barnehager med felles styrer. Barneverntjenesten drives av Bodø kommune i henhold til samarbeidsavtale, med tre lokalt ansatte.

Årsverk

I budsjettet for 2024 har oppvekst et samlet årsverk på 81,5 % stillinger, inklusive administrasjonen. Da er ikke årsverkene i barneverntjenesten inkludert.

Gildeskålskolene og barnehagenes visjon er «Sammen om mestring og livsglede», og overordnet mål er å legge til rette for et trygt, godt og inkluderende oppvekstmiljø. Det skal være godt å vokse opp i Gildeskål.

Tallene nedenfor viser fordeling av barn/elever i skoler og barnehager barnehage-/skoleåret 2023-24 samt foregående år:

Barnehage/oppvekstsenter	Antall barn/plasser 23/24	Antall barn/plasser 22/23
Inndyr barnehage 3 avdelinger	27/58	42/56
Storvik barnehage	7/8	8/9
Nygårdsjøen oppvekstsenter	7/10	5/6
Sandhornøy oppvekstsenter	5/8	1/1
Sør-Arnøy oppvekstsenter	5/6	4/6
Totalt	51/90	60 barn/78 plasser

Skole	Antall elever 23/24	Antall elever 22/23
Inndyr skole	88	96
Nygårdsjøen oppvekstsenter	35	42
Sandhornøy oppvekstsenter	31	27
Sør-Arnøy oppvekstsenter	23	25
Totalt	177	190
Gildeskål voksenopplæring	Ca. 60-70	Ca. 40-60

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2024-2027

Budsjettet for familie, oppvekst og kultur for 2024 videreføres på tilsvarende nivå som i 2023.

Endringene for enhetene er relativt små, og henger hovedsakelig sammen med naturlige endringer i barne-/elevtall, andel som har behov for spesialundervisning mv. Det gjøres ingen strukturelle endringer av betydning. Barnehagen på Sandhornøy har fått flere barn og innstilling av driften der er derfor ikke lenger aktuelt på nåværende tidspunkt.

Det er ansatt en lærer i 20 % fast stilling for å drifte kommunens Newton-rom på Øya og rommet gjenopptok aktiviteten høsten 2023. Tilbudet om undervisning i Newton-rommet gjøres obligatorisk for kommunens barnehager og grunnskoler. Restkapasitet legges ut til booking for eksterne.

Vertskommunesamarbeidet om den pedagogisk-psykologiske tjenesten (PPT) er avsluttet og Gildeskål drifter fra august 2023 egen tjeneste. Denne etableringen koster noe ekstra i starten, som følge av investeringer i testmateriell, kostnader til kursing, sertifisering o.l. Fremover forventes det at kostnadene ved en egen PP-tjeneste vil være på tilsvarende eller lavere nivå som i vertskommunesamarbeidet.

Alle investeringer, kjøp av lisenser mv. behvsprøves fortløpende. Oppvekstsektoren har i dag relativt høye kostnader knyttet til digitale verktøy, læreverk, nettressurser osv., og det er et mål at disse til enhver tid til skal være hensiktsmessige og i bruk. Status for maskinvare i barnehagene og skolene ansees i dag for å være meget tilfredsstillende, men det er nødvendig med oppgradering av infrastrukturen når det gjelder nettverk og kapasitet.

Lærebøker etter ny læreplan har kommet på markedet gjennom 2023 og det er gjort betydelige innkjøp av fysiske læremidler. Det er ønskelig med en god balanse mellom bruk av fysiske bøker og digitale ressurser i opplæringen, og det forventes fortsatt behov for slike innkjøp i 2024.

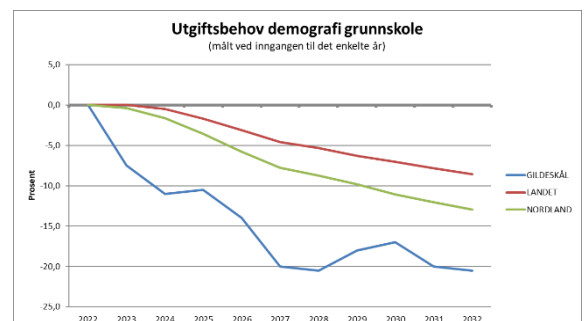
Flykning tjenestens utgifter økes betraktelig da antall bosatte flykninger har økt. Utgiftene går til integreringslønn, utgifter i forbindelse med førstegangs bosetting, økt bemanning på flykningkontoret samt behov for økning i bemanning ute i tjenestefeltet. Utgiftene dekkes av introduksjonstilskudd.

Voksenopplæringen har vokst og er nå kommunens nest største skole når det gjelder elevtall. Utgifter til bemanning og utstyr har økt, men dette dekkes av introduksjonstilskudd og norsktilskudd. Det er noe vanskelig å anslå neste års elevmasse da kommunen ikke kjenner antallet på eventuell ny anmodning om bosetting for 2024 (pr. 27.okt.23).

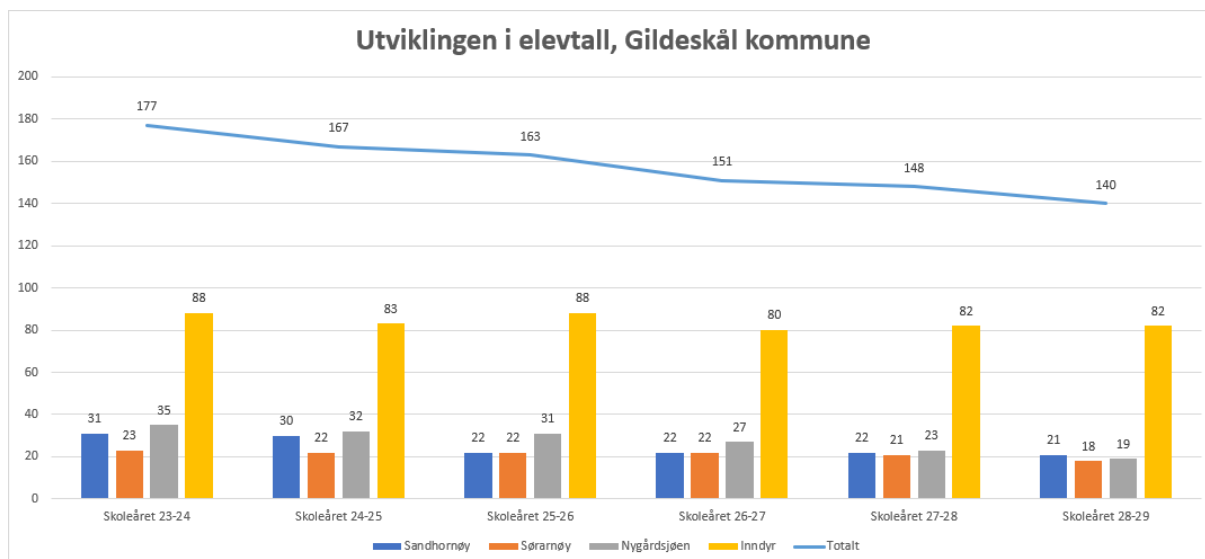
Årene som kommer

Modellen til høyre er utarbeidet av KS og viser anslått utgiftsbehov for grunnskolene de kommende årene, sett i forhold til demografien.

Modellen indikerer en nedgang i utgiftene til grunnskole, også når det gjelder Gildeskål kommune. En tilsvarende modell for helsesektoren viser en motsatt utvikling.

Ser vi nærmere på barne- og elevtallene som vi i dag har oversikt over, er prognosen som vist i neste figur. Tallene er basert på registrerte barnetall i skole og barnehage oktober 2023.

I løpet av en femårsperiode forventes det en reduksjon i totalt elevtall på ca. 20 % sammenlignet med dagens nivå. Som diagrammet viser, er nedgangen ganske jevnt fordelt på de ulike enhetene. Også i lys av dette fremstår det som nødvendig at midler omdisponeres fra oppvekstsektoren til helsesektoren der antall eldre økes betraktelig de kommende år. Ca. 97 % av enhetenes utgifter er knyttet til lønn, og det er i dag en svært liten andel av bemanningen som går ut over minstekravene satt i regelverket. De tre minste skolene er alle fådelte med opplæring på barne-, mellom- og ungdomstrinn. Den beskrevne nedgangen i elevtallet vil derfor ikke automatisk gi en tilsvarende reduksjon i utgiftsnivået. Skal fremtidig utgiftsnivå kunne reduseres i betydelig grad, må det følgelig gjøres endringer i nåværende struktur. Det er ingen tvil om at kostnadene ved å drive dagens enheter er høye sammenholdt med elevtallet. Oppvekst vil også peke på at det er flere andre aspekter enn det økonomiske som bør tillegges vekt i denne sammenhengen. Dette kan eksempelvis være rekrutteringsutfordringer, kvalitetsspørsmål, fagtilbud samt læringsmiljø.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Alt arbeid ute i virksomhetene skal være i tråd med føringer i Gildeskål kommunes samfunnsplan. Kommunens kunnskapsgrunnlag ligger også til grunn for valg av utviklingsområder.

- Samarbeide og arbeide tverrsektorielt
- Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning
- Tilrettelegge for medvirkning
- Lage tydelige og målrettede planer gjennom prosesser basert på kunnskap og medvirkning
- Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere. Kommunen har et tilbud til bruk ved nyansettelser, for ansatte som ønsker videre-/etterutdanning og for ansatte som ønsker ny grunnutdanning som for eksempel lærer. Erfaring viser at de rent økonomiske godtgjøringene for ansatte i dag har fått skarp konkurranse fra andre kommuner, og omfanget på disse bør derfor vurderes nærmere.
- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på internkontroll.

Utover dette gjelder også for alle områder:

- Fokus på effektiv utnyttelse av de ressursene vi har og sikre god kvalitet på tjenester gjennom samhandling, kompetanseløft og kollektive utviklingsprosesser. Ledere jobber tett sammen nettverk og utvikler felles strategier slik at Gildeskålskolen og Gildeskålbarnehagene fremstår og praktiserer som en helhet.
- Enhetene og PP-tjenesten deltar i ulike nettverk og partnerskap som er delvis statlig finansiert og som har kompetanseøkning som hovedmål. Dette arbeidet er i hovedsak organisert gjennom RKK og NORD universitet er hovedsamarbeidspartner.
- Tilstedeværelse: Bruke ressurser vi har tilgang til for å øke arbeidsnærværet. Gode rutiner for oppfølging og ivaretagelse av arbeidstakere som har begrensninger i arbeidslivet. Legge felles føringer, skape støtteordninger mellom virksomhetene og benytte Arbeidslivssenteret som samarbeidsaktør i nærværarbeidet. IA-dagene i kommunen bidrar til kompetanseheving og planarbeid. Oppvekst har som mål å ha under 8% sykefravær.
- Det jobbes helsefremmende i alle virksomheter.

Særlige fokusområder i sektor for oppvekst 2023-2024 jf. Samfunnsplanen

- Sørge for at barn og unge utvikler ferdigheter til å håndtere morgendagens samfunn
- Styrke foreldres mulighet til å gi barn en trygge og god oppvekst
- Jobbe for et inkluderende skole- og barnehagemiljø på tvers av tettstedene
- Sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene
- Jobbe for at alle barn og unge opplever mestring på skole og i barnehage

Skole og barnehage

- Implementering av arbeidet med helhetlig og tverrfaglig samarbeid rundt barn og unge. Fokus på forebygging, tidlig innsats og foreldrestøtte. Det er etablert et tverrfaglig team på hver enhet, i tillegg til et tilsvarende team på kommunalt nivå. Her er helse og PPT representert, i tillegg til representanter for den enkelte skole og barnehage.
- Ferdigstilling og implementering av oppvekststrategi/plan i løpet av 2024. Denne planen skal være et politisk og administrativt styringsverktøy som skal legge føringer og sikre oppfølging av mål og strategier for alle tjenesteområdene innenfor oppvekstfeltet.
- Helhetlig utvikling av Gildeskålskolen og Gildeskålbarnehagen. Det jobbes for et godt og trygt skolemiljø, med inkludering i fokus, også på tvers av tettstedene. Fortsette implementering av handlingsplan for trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Hver enhet har utarbeidet utviklingsplaner som viser retning for hva de har behov for å bli bedre på, basert på kommunens felles mål.
- Særlig fokus på begynneropplæringen videreføres. Kommunal plan implementeres og det arbeides i nettverk både kommunalt og interkommunalt (RKK).
- Det utarbeides et felles årshjul for vurdering i kommunen. Dette vil så danne grunnlag for å arbeide nærmere med underveisvurderingen direkte mot elevene. Det er i dag et forbedringspotensialet i forhold til det som er formålet med vurderingsarbeidet, og vi ønsker eksempelvis å gjøre halvårsvurderingene mer virkningsfulle og interessante både for elever og foresatte. Kommunen deltar i et prøveprosjekt i regi av Utdanningsdirektoratet som omhandler vurdering i orden og oppførsel.
- Kommunal utviklingsplan legger grunnlag for alle skolers og barnehagers lokale mål. Planen er utarbeidet gjennom medvirkningsprosesser.

Definerte mål:

Overordnet mål	Spesifisert
Inkluderende barnehage- og skolemiljø	
Gildeskål kommune har gode rutiner for forebygging, avdekking og håndtering av mobbing	Handlingsplan for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø skal i løpet av 2023 og 2024 implementeres i alle ledd i oppvekstsektoren. Antall klager til Statsforvalter skal være null.
I Gildeskål jobbes det helhetlig og koordinert for barn, unge og deres familier	Det etableres tverrfaglige team på hver skole og i hver barnehage. Tidlig innsats, koordinert samarbeid og systematisk arbeid rundt individ og system
En god begynneropplæring	
Barn i Gildeskål opplever en trygg overgang mellom barnehage og SFO.	Håndbok for begynneropplæring skal implementeres i barnehage og skole og være et naturlig verktøy for alle som jobber med de yngste barna. Nettverk mellom skole og barnehage sikrer god kommunikasjon slik at læring knyttes sammen
En god vurderingspraksis	
I Gildeskål opplever elevene at vurderingsarbeidet fremmer læring og bidrar til lærelyst underveis.	Det skal utarbeides en felles modell for vurderingsarbeidet i kommunen. Alle ansatte følger gitte retningslinjer som skaper trygghet og kvalitet i arbeidet, både for elever og for lærerne. Gildeskål kommune deltar i et prøveprosjekt i regi av Utdanningsdirektoratet og gjennomfører fra våren 2024 vurdering i orden og oppførsel uten karakter.
En tilstedeværende PPT	
Gildeskål kommune har en egen PP-tjeneste som jobber systemrettet, forebyggende og er synlige og medvirkende på enhetene.	Antall enkeltvedtak på spesialundervisning skal reduseres i løpet av de neste to årene. Fra 13,3% i 2022 til 7,8 i 2025. Tallet 7,8 er tall på landsbasis i 2022-23. Elever opplever nødvendige tilpasninger inn under ordinær undervisning.

Voksenopplæring

Som følge av at kommunen har tatt imot et betydelig antall flyktninger fra Ukraina, er voksenopplæringen bygd opp igjen. Målet er å sikre en god start for elevene slik at de får best mulig utgangspunkt for integrering og inntreden i arbeidslivet. Voksenopplæringen har i dag tre lokasjoner, der det gis opplæring i tilknytning til skolene på Sandhornøy og Nygårdsjøen, i tillegg til på Inndyr.

Flyktingetjenesten

Flyktingetjenestens hovedoppgave er bosetting og integrering av flyktninger i Gildeskål kommune. Tjenesten er ansvarlig for kommunens introduksjonsprogram for flyktninger, der målsettingen er å styrke flyktingenes mulighet for deltakelse i arbeid eller utdanning og samfunnslivet ellers, samt deres muligheter for økonomisk selvstendighet. I 2024 vil sysselsetting i arbeid vektlegges betydelig. De fleste av flyktingene avslutter introduksjonsprogrammet og er klare for å gå ut i arbeid. Kommunen i samarbeid med NAV og næringsliv vil iverksette ulike tiltak for å nå mål om at flest

mulig skal ut i arbeid i kommunen. Prosjektet "Ny i Gildeskål" vil også være arena for utvikling av tiltak. Flyktning tjenesten vil i samarbeid med hver enkelt flyktning utvikle konkrete sluttmaal som defineres i enkeltvedtak. Ambisjonen er at flyktningene i kommunen skal fortsette å være i Gildeskål så lenge de har behov for opphold i Norge og at de skal kunne finne meningsfullt arbeid og bidra i samfunnet.

Barnevernet

- Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.
- Bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge vilkår under oppveksten.
- Kommunen inngår fortsatt som en del av en interkommunal barneverntjeneste, driftet av Bodø kommune. Det skal fortsatt være bemanning lokalt, men underlagt Bodø. Barnevernet skal være en naturlig del av tverrfaglig ressursteam i Gildeskål og vil kunne bidra mer forebyggende og systemrettet.
- Det er tre saksbehandlerstillinger som er tilknyttet Gildeskål.
- Barnevernet inngår i helhetlig og tverrfaglig samarbeid i kommunen og det er etablert gode samarbeidsrutiner.

PPT

- Skal bidra til å styrke og utvikle gode læringsmiljøer i skole og barnehage
- Skal jobbe system rettet med fokus på forebygging og inkludering
- Skal styrke barnehage- og skoleansattes kompetanse rundt å oppdage vansker og tidlig sette inn tiltak
- Skal jobbe med sakkyndighetsarbeid etter gjeldende lovverk.
- Gildeskål kommune er i etableringsfasen av egen PPT og vektlegger gode samarbeidsformer, helhetlig og på tvers av avdelinger.

5.2.5 HA 3 Helse og omsorg

Tabellen under viser hovedansvarsområdets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-14 871 721	-14 871 721	-14 871 721	-14 871 721
Driftsutgift	106 740 576	106 740 576	106 740 576	106 740 576
Totalsum	91 868 855	91 868 855	91 868 855	91 868 855

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helse og omsorg er kommunens største sektor, med flere tjenestoområder som tilbyr velferdstjenester av god kvalitet, med fokus på likeverd, stabilitet og forutsigbarhet. Tjenestene skal være tilpasset behovet til den enkelte, være kostnadseffektive og bidra til trygghet og livskvalitet for innbyggerne i kommunen.

Årsverk

- 98,9 årsverk – (inklusive 4 årsverk i vikarpool)

Helse

- Helsestasjon og skolehelsetjeneste, psykisk helse barn og unge, svangerskapsomsorg, vaksinerings, og tverrfaglig samarbeid, spesielt med skole og barnevern
- Legekantor – behandling og oppfølging av listepasienter, smittevern og legevakt.
- Fysioterapi/friskliv – forebygging og klinisk behandling og oppfølging av pasienter, drifte frisklivssentral og delta i tverrfaglig samarbeid
- Miljørettet helsevern, krisesenter og overgrepsmottak er tjenester som kommunen kjøper eksternt

Psykisk helse og rustjeneste

- Lavterskel tilbud for personer med psykiske vansker, lidelser og rusavhengighet. Samtaler, forebygging og veiledning, kontaktledd mot spesialisthelsetjenesten og tverrfaglig samarbeid.

Hjemmetjenesten

- Pleie og omsorgstjenester til hjemmeboende, med vekt på forebygging, trygghet, brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid. Administrerer trygghetsalarm og matombringing, velferdsteknologi, samt hjelpemiddelformidling via Nav hjelpemiddelsentral
- Omsorgsboliger på Gibos – 16 leiligheter
- Eldresenter på Sandhornøy har til sammen 10 boenheter i bofellesskap
- Miljøterapijeneste - tjenester til psykisk utviklingshemmede. Vanntunet omsorgsboliger har 7 leiligheter med heldøgns tjeneste.
- Tiltak for barn med funksjonsnedsettelse - avlastning og andre støttetiltak.
- Omsorgsstønad, støttekontakt og avlastningstiltak utenfor institusjon
- Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende demente

Gibos Institusjon

- Pleie og omsorgstjenester til brukere som har større pleie og omsorgsbehov enn det som faglig forsvarlig kan ivaretas i eget hjem eller i omsorgsbolig /eldresenter. 4 institusjonsavdelinger med 2 pleieavdelinger og 2 skjermede avdelinger, 28 langtidsplasser, 4 korttidsplasser og 1 KAD. I tillegg støttefunksjonene merkantilt, arbeidsstue, kjøkken, renhold og vaskeri.

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
1. Lønnsøkning i hht. sentralt og lokalt lønnsoppgjør.	4 672 000	4 672 000	4 672 000	4 672 000
2. Omdisponering av ressurser i Helse- og omsorg <ul style="list-style-type: none">• 0,2 årsverk kreftsykepleier flyttes fra Åpen omsorg Fastland til Legekantor	-153 048	-153 048	-153 048	-153 048

3. Helsetjenester til flyktninger- 0,3 årsverk Helsestasjon	229 571	229 571	229 571	229 571
4. Legekantor 0,5 legestilling 0,2 årsverk kreftsykepleier	735 178 153 048	153 048	153 048	153 048
5. Kommunepsykolog	-233 875			
6. Tilskudd fra til styrking helsestasjon/skolehelsetjeneste bortfaller fra 2024	-376 000	-376 000	-376 000	-376 000
7. Inntekter				
Bruk av bundne fond	-247 000	-247 000	-247 000	-247 000
Legevaktstilskudd	-966 000			
Flyktningfond	-229 571	-229 571	-229 571	-229 571
8.Ny organisering av NAV	1 464 519	1 464 519	1 464 519	1 464 519

Kommentarer til endringer

1. Lønnsøkningene ihht. sentralt og lokalt lønnsoppgjør, samt ansiennitetsopprykk utgjør for virksomheten kr 4 672 000. Det er lagt inn seniortillegg for de som går redusert stilling.
2. Kreftsykepleier 20 % er flyttet fra Åpen omsorg Fastland til Legekantor.
3. I 2023 ble det budsjettert med økning på 0,5 årsverk helsesykepleier. Ytterligere 30 % økning er flyktning helse og finansieres via integreringstilskudd.
4. Legevaktstilskudd mottatt fra Helsedirektoratet i 2023 overføres til 2024. Lagt inn økning på fastlønn tilsvarende 0,5 legeårsverk, og inntekter på kr. 966 000.
5. Kommunepsykolog reduseres med kr. 233 875, dette for å kompensere for bortfall av tilskudd for styrking av helsestasjon/skolehelsetjeneste. Det legges opp til kjøp av tjenester i 2024. Det er vanskelig å rekruttere psykologer og det legges inn et tiltak fra 2025 der det økes til 1 årsverk.
6. Kommunen har gjennom fem år mottatt tilskudd fra helsedirektoratet for styrking av helsestasjon og skolehelsetjeneste. Tilskuddsordningen opphører fra 2024, og rammen på helsestasjon/helse er tatt ned tilsvarende med kr 375 500.
7. Ikke lagt inn store endringer i inntekter, da regnskap for 2023 viser at noen av dem er budsjettert for høyt.
Bruk av bundne fond (kompetansemidler, aktivitet demente o.a.) kr 247 000.
Legevaktstilskudd kr. 966 000
8. Budsjettert med 1,5 årsverk. Økt bemanning NAV + 50 % ledelse. Refusjon fra Staten dekkes med 50 % av lederfunksjonen.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for avdelingen å følge opp:

- B. Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – innbyggere, brukere og ansatte. Bruk av bedriftshelsetjeneste for å støtte opp rundt dette. Arbeidsmiljøkartlegging og prosess blant ansatte på GIBOS institusjon.
- Samarbeid og arbeide tverrsektorielt, ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning. Styrke funksjon til koordinerende enhet som har ansvar for tildeling av barnekoordinator.
- God økonomistyring med best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer. Støtte opp om prosess for en bærekraftig og ansvarlig økonomi i Gildeskål kommune. Prosess for å se på funksjon og oppgavedeling til hver enkelt ansatt.
- God økonomisk internkontroll. Kontering, attestering og anvisningsreglement skal forankres i organisasjonen.
- Sykefravær under 8 % i avdelingen – satse på nærværende ledelse for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen. Benytte Arbeidslivssenteret og bedriftshelsetjeneste som aktører for nærværarbeid. IA-dager i kommunen bidrar til kompetanseheving og planarbeid.
- Bruk av Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid for å forbedre kvaliteten på tjenestene. Bli bedre på risikovurderinger med vekt på pasientsikkerhet.
- Brukermedvirkning skal stå sentralt i tjenesteproduksjonen, gjennom brukerundersøkelser, informasjon og involvering blant innbyggerne. Planlegge for mer aldersvennlig og demensvennlig samfunn der det tilrettelegges for at innbyggere kan være aktive og sosiale hele livet.
- Ta hjemmeside og sosiale medier i bruk for informasjonsutveksling eksternt.
- Rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere – årlig oppdatering av helse og omsorgs kompetanseplan. Legge til rette for videreutdanning og annen kompetanseheving.
- Samarbeid med RKK Salten, innen velferdsteknologi, digitalisering, smittevern og rekruttering og andre utviklingstiltak.
- Fortsette samarbeid med andre Salten-kommuner i prosjekt «Home to Salten» for å rekruttere medarbeidere. Sikre høy formal og real kompetanse blant helsepersonell.
- Heltidskultur – Fortsette å øke andelen av 100 % stillinger i helse og omsorg for de som ønsker det

C. Like muligheter til gode liv for alle

- Utvikle helse- og velferdstjenester med fokus på likeverd, trygghet, stabilitet og forutsigbarhet.
- Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår. Planlegge flere boliger til vanskeligstilte.
- Opprettholde stabil legetjeneste. Mer fleksible arbeidsavtaler og bruk av legevaktsstilskudd for å rekruttere/beholde.
- Forebyggende hjemmebesøk hos eldre, 75 + , sikre god informasjon og medvirkning
- Fleksibel og robust hjemmetjeneste som legger til rette for å kunne bo hjemme så lenge som mulig, med tjenesteleveranse på rett nivå. Følge retningslinjene i ny eldrereform – Meld.St.24 Bo trygt hjemme.
- Trygg hjemme, - brannforebyggende arbeid i samarbeid med Salten Brann.
- Fortsette med sosiale aktiviteter på institusjon.
- Leve hele livet en kvalitetsreform for eldre med fokusområdene et aldersvennlig samfunn, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

- Utvidet skolehelsetjeneste, også i videregående skole og helsestasjon for ungdom. Helsestasjon skal ha oppmerksomhet på psykisk helse, vold, overgrep og omsorgssvikt hos barn/unge.
- Sikre at barn og unge har et godt tilbud innenfor psykisk helse. Helsestasjonen er styrket med 0,5 årsverk i 2023, og ytterligere 0,3 årsverk til flyktning helse. Rusforebyggende arbeid med oppstart høst 2023 - Tidlig inn. Koordinerende enhet med ansvar for tildeling av barnekoordinator må få delegert ansvar i delegasjonsreglementet.
- Implementering av velferdsteknologi som muliggjør selvstendighet, trygghet, medbestemmelse, livskvalitet og samtidig effektiviseringsgevinst.
- Folkehelse og aktivitet skal gjennomføres i alle tjenestene innen helse og omsorg.
- Utvikle frisklivssentral – forebygging og aktivitet flere steder i kommunen.

D. Robuste tettsteder

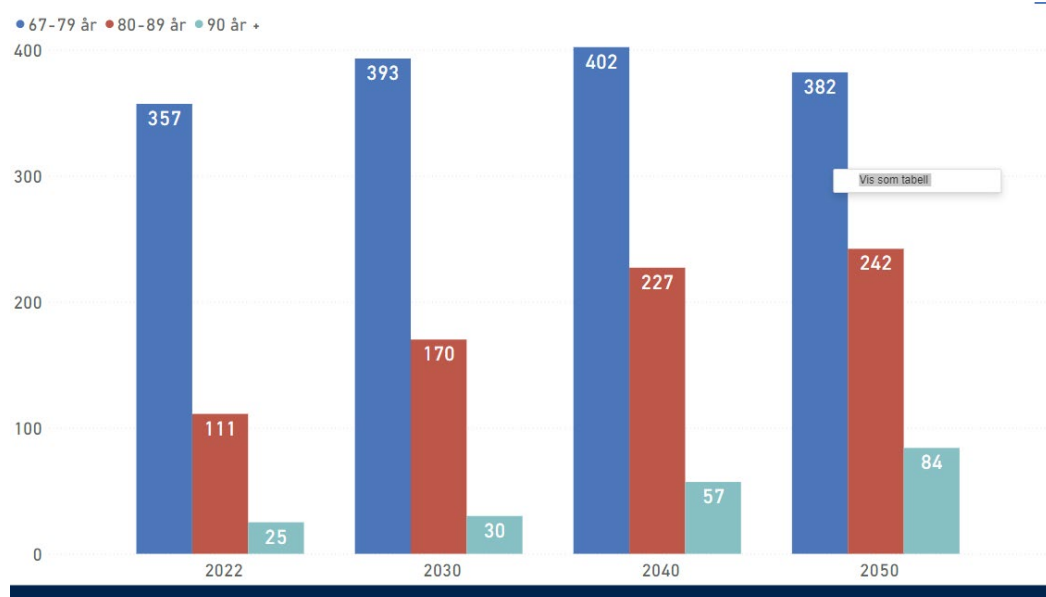
- Bruke lokalene på Gildeskål Bo- og servicesenter og eldresenter med utearealer for å skape møteplasser og aktivitet – sosialt felleskap på tvers av alder. Planlegge framtidige omsorgsplasser og utvidet dagsentertilbud og hvor de skal lokaliseres.
- Samarbeid med frivilligsentral for å etablere møteplasser, eldre og unge

Kommentar til drift/satsningsområder.

- Budsjettet vurderes som stramt med videreføring av dagens drift. Prisstigning må løses innenfor den tildelte rammen. Arbeid ute i virksomhetene skal være i tråd med føringer i Gildeskål kommunes samfunnsplan. Kommunens kunnskapsgrunnlag ligger også til grunn for valg av utviklingsområder.
- Statsforvalter har pålagt kommunen å kjøpe tjenester til en bruker hos Signo Vivo. Avtalen medfører en årlig prisvekst, og det ble budsjettet for lavt beløp i 2023. Tjenesten vil i 2024 få en kostnad på kr 4 186 000, med fratrukk av refusjon for ressurskrevende bruker som føres på ansvar 9104. Økningen legges inn som tiltak.
- Overtidsproblematikk, vakante stillinger, høyt sykefravær og utfordringer i arbeidsmiljøet fører til stort press på ansatte og kan påvirke tjenestetilbudet. Disse utfordringene må det jobbes kontinuerlig med for at kommunen fortsatt skal kunne levere tjenester med god kvalitet og for at ansatte skal kunne trives på jobb. Overtidsbruken og sykefraværet må reduseres. Egen prosess der det skal sees på organisering av tjenestene for best mulig ressursutnyttelse, og prosess på funksjon og oppgavedeling er startet i 2023.
- Fortsatt jobbe med utvikling av teknologiske løsninger for å bedre tjenesten og samtidig oppnå kostnadseffektivitet. Planlegge for å ta i bruk kjernejournal i løpet av 2024.
- Se på tiltak for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell. Satse på mer nærværende ledelse. Se på rekrutteringstiltak for andre yrkesgrupper enn sykepleiere og vernepleiere. Ta bedre i bruk digitale medier i rekrutteringsprosesser.
- Andelen eldre i kommunen er høy og vil ikke øke i 2024, men fra 2025 er det en økning i aldersgruppen 80 - 89 år, og økningen fortsetter i planperioden med en økning på til sammen 16 personer. Personer på 90 + holder seg relativt stabilt i perioden. Det må fortsatt satses på

utvikling av hjemmetjenester der velferdsteknologiske løsninger er med på å skape trygge og mer effektive tjenester. Det legges inn et tiltak for å synliggjøre økt behov for omsorgstjenester fra 2026 med styrking av hjemmebaserte tjenester med 2 årsverk tilsvarende 1.48 mill. Prosess for planlegging av fremtidens omsorgstjeneste må prioriteres. Dette for å møte utfordringsbildet med flere tjenestemottakere og færre yrkesaktive og samtidig trangere økonomiske rammer.

Andel eldre	2023	2024	2025	2026	2027
67-70	383	393	393	393	361
80-89	109	101	111	121	125
90+	27	29	27	26	27

- Det må også leveres tjenester på et høye omsorgsnivå med heldøgns tjenester som eldresenter/omsorgsbolig og institusjonsplass til de som trenger det. Flexibilitet med institusjonsplasser, omsorgsboliger og trygghetsrom på Gildeskål Bo- og servicesenter utnyttes godt i dag. Planlegging av fremtidig andel omsorgsboliger og sykehjemsplasser starter i 2024.
- En viktig forutsetning for å sikre framtidige bærekraftige helse- og omsorgstjenester er å jobbe systematisk på alle nivå. God innbyggerinvolvering og bred politisk forankring er viktig for å møte utfordringene på kort og på lang sikt.

5.2.6 HA 4 og 6 Plan og Samfunn

Tabellen under viser hovedansvarsområdets budsjettammer i økonomiplanperioden.

Eiendom	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-7 303 800	-7 303 800	-7 303 800	-7 303 800
Driftsutgift	23 521 800	23 521 800	23 521 800	23 521 800
Totalsum	16 218 000	16 218 000	16 218 000	16 218 000

Teknisk	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-2 879 800	-2 879 800	-2 879 800	-2 879 800
Driftsutgift	16 254 800	15 879 800	15 879 800	15 879 800
Totalsum	13 375 000	13 000 000	13 000 000	13 000 000

Drift og vedlikehold	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000
Driftsutgift	7 595 000	7 595 000	7 595 000	7 595 000
Totalsum	7 275 000	7 275 000	7 275 000	7 275 000

Vann og avløp	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-14 182 000	-14 182 000	-14 182 000	-14 182 000
Driftsutgift	6 708 056	6 208 056	6 208 056	6 208 056
Totalsum	-7 473 944	-7 973 944	-7 973 944	-7 973 944

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2024 - 2027

Plan og Samfunn	2024	2025	2026	2027
1.Kompensasjon lønnsvekst inkl. sosiale utgifter	1 823 000	1 823 000	1 823 000	1 823 000
2.IKT drift overf. P § S	3 628 000	3 628 000	3 628 000	3 628 000
3.Styrking vedlikeholdsbudsjett Gibos	650 000	650 000	650 000	650 000
4.Reguleringsplan Skeineshaugen	375 000	-375 000	-375 000	-375 000
5.Beredskap	50 000	50 000	50 000	50 000
6.Eiendomsskattekontor	50 000	50 000	50 000	50 000
7.Styrking brøytebudsjett	375 000	375 000	375 000	375 000
8.Hovedplan vann	500 000	-500 000	-500 000	-500 000
9.Renholdstjenster for alle skoler og barnehager	2 861 000	2 861 000	2 861 000	2 861 000

Kommentarer til endringene i rammene:

1. Virksomheten er kompensert for lønnsvekst inkludert sosiale utgifter etter sentralt og lokalt oppgjør med til sammen kr 1 823 000.
2. IKT tjenesten (drift) er overført fra Fellestjenesten til Plan og Samfunn, og rammen økes derfor med kr 3 628 000.
3. Det er gjort en styrking av vedlikeholdsbudsjettet på kr 650 000 til Gibos grunnet økende vedlikeholdsbehov.
4. I budsjett 2024 ligger finansiering av reguleringsplanen Skeineshaugen med kr 375 000
5. Det er lagt inn kr 50 000 for å dekke utgifter i forbindelse med beredskapsarbeid og øvelser

6. Det er lagt inn kr 50 000 kurs og opplæring innen fagfeltet
7. Budsjettet for vintervedlikehold er økt med kr 375 000 grunnet økte brøyteknader
8. I budsjett 2024 ligger finansiering av hovedplan vann med kr 500 000
9. Plan og samfunn har overtatt renholdstjenestene for alle skoler og barnehager i 2023

Gebyrinntektene er tatt noe ned i forhold til tidligere år. Økning i inntekt og økning i utgifter beregnet jfr. selvkostprinsippene

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalsjef Plan og samfunn er øverste leder. I tillegg har plan og samfunn virksomhetsleder Plan og byggesak, leder for IKT, og teamledere for VVA, eiendomsdrift og renhold. Det er til sammen 27 årsverk i drift, og et 1 årsverk på investering.

Hovedoppgavene er:

- Samfunnsplanlegging og arealplanlegging
- Byggesaksbehandling, tilsyn i byggesaker
- Utslippstillatelser og sanitærabonnement
- Oppmåling, seksjonering, grenseopp ganger og matrikkelføring; ajourføring av diverse baser
- Saksbehandling kjøp og salg kommunal eiendom, festekontrakter i havnene
- Eiendomsskattearbeid; taksering og saksbehandling
- Natur- og miljøforvaltning; inkludert forurensningssaker/forsøplingssaker
- Landbruksforvaltning; tilskuddsforvaltning, saksbehandling jord- og konsesjonslov
- Akvakultur; saksbehandling av høringssaker og dispensasjonssaker
- Skogbruksforvaltning og viltforvaltning
- Forebygging og beredskap branner og ulykker
- IKT tjenester
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens samlede eiendomsmasse
- Renholdstjenester for kommunale bygg, skoler og barnehager
- Drift av kommunens anlegg på vann og avløp
- Drift og vedlikehold av veier, sommer og vintervedlikehold, veilys
- Havneforvaltning
- Utbyggingsprosjekter

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

I 2024 vil Plan og samfunn, i tillegg til vanlig drift, ha følgende konkrete utviklingsoppgaver:

A. Robuste tettsteder

- Ferdigstille reguleringsplan for gang-/sykkelvei gjennom Inndyr
- Bygge og oppgradere brannstasjoner
- Etablere flere attraktive boligtomter som gjør det mulig å realisere bygging av eget hjem i Gildeskål.
- Dette vil vi gjøre ved å ferdigstille revisjon av reguleringsplan for Skeineshaugen. I tillegg tas det sikte på å melde oppstart, komme i gang med revisjon av Øya-planen på Inndyr.

B. Et allsidig næringsliv

Understøtte innbyggere og næringslivets behov knyttet til positiv vekst og samfunnsutvikling på en profesjonell og effektiv måte. For å oppnå dette er det et mål å ferdigstille igangsatte/planlagte prosjekt:

- Ny kai og flytebrygge Sørarnøy havn er ferdigstilt. I 2024 planlegges det å ferdigstille det nye næringsarealet ved å bygge ny vei og asfaltere deler av området
- Gjennomføring av HMS tiltak i formålsbygg med størst fokus på brannsikring og rømningsveier fortsetter i 2024
- Revidere hovedplan vann
- Ferdigstille revisjon av kommuneplanens arealdel, med særlig fokus på næringsareal og boligbygging
- Bygge ny vei til kirkestedet

C. Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Kontering, attestering og anvisningsreglement skal forankres i organisasjonen.
- Ta internett aktivt i bruk for informasjonsutveksling internt i organisasjonen.

Kommentar til driften:

Det er et høyt aktivitetsnivå i driften på Plan og samfunn. Dette gjelder både saksbehandling, vedlikehold av bygg, tjenesteproduksjon, gjennomføring av prosjekter og oppfølging av politiske vedtak.

Det er igangsatt og foreslått mange prosjekter samtidig, og det kan bli krevende å følge opp alle. Kommunedirektøren ser at det kan være nødvendig å kjøpe oppfølgingstjenester på prosjektene i en periode frem til avdelingen er fullt bemannet med alle stillinger. Det er en del prosjekter på VAR-området og eiendomsområdet som krever oppfølging, og som er helt nødvendige å gjennomføre med tanke på økt bosetting og næringsutvikling. Avdelingen skal i 2024 ferdigstille hovedplan vann med handlingsplan for tiltakene på VAR-området.

Mye gammel bygningsmasse er utfordrende. Det arbeides målrettet med rehabiliteringsoppgavene som ligger i vedlikeholdsplanen. Parallelt med dette skal akutte pålagte hms tiltak utføres med fokus på brannsikring og rømningsveier i tråd med tidligere politiske føringer. Dette arbeidet planlegges fortsetter inn i 2024. I 2024 skal eiendomsdriften overta utleieboligene til boligstiftelsen Gildebo, som øker behovet for å utarbeide en vedlikeholdsplan for den helhetlige eiendomsforvaltningen.

5.2.7 HA 5 Kultur

Tabellen under viser hovedansvarsområdets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

Kultur	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-1 803 000	-1 803 000	-1 803 000	-1 803 000
Driftsutgift	7 403 000	7 403 000	7 403 000	7 403 000
Totalsum	5 600 000	5 600 000	5 600 000	5 600 000

Beskrivelse av dagens virksomhet

Hovedområder innenfor kultur

- Kulturkontoret
- Ungdomsråd
- Kulturskole
- Frivilligsentral
- Folkehelsearbeid
- Bibliotek
- Gildeskålboka
- Fritidsklubb og føring av tilsyn på kommunens hybelhus

Årsverk

- 2024: 4.82% stilling

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2024-2027

Tiltak	2024	2025	2026	2027
Frivilligsentralen	250 000	250 000	250 000	250 000
Europeisk kulturforstad	300 000			
Kompensasjon lønn og sosiale utgifter	299 000	299 000	299 000	299 000
Fratrekk for mye budsjettert på ungdomshybler og fritidsklubb	-330 000	-330 000	-330 000	-330 000
Foreldrestøttende tiltak	80 000	80 000		

Kommentar til endringene

- Budsjettet på Frivilligsentralen økes med 250 000.- Midlene skal gå til ekstra utstyr og bemanning. Dette grunnet økt behov da antall flyktninger har økt betraktelig. Flyktningene utgjør en stor del av brukermassen. Det etableres også ny filial i Storvik. Tiltak innenfor prosjektet "Ny i Gildeskål" dekkes også av disse midlene. Midlene hentes fra integreringstilskudd fra IMDI.

- Ekstra bevilgning i forbindelse med at Bodø er europeisk kulturhovedstad 2024. Gildeskål kommune har i den forbindelse etablert prosjektet «Gildeskål, europeisk kulturforstad 2024». Det planlegges to store arrangementer i den forbindelse.
- Ut over dette er budsjettet uendret fra fjoråret hvis man ser bort fra lønnsøkninger og en rettelse på lønn fritidsklubb/ungdomshybler.

Årene som kommer

Det vil i årene som kommer være behov for tiltak innenfor kultur, møtesteder og fritidsaktiviteter. Dette for å påvirke bolyst i positiv retning. Jo mer kommunen kan skape av treffende og tilpassede aktiviteter og tilbud, jo mer attraktivt vil det være å bo i Gildeskål. Barn og unge prioriteres, data viser at denne gruppen savner et bedre tilbud på fritiden.

Ved fremtidig behov for økonomisk innstramming må utgifter til ikke-lovpålagte tjenester reduseres. Dette kan for eksempel være drift av frivillighetssentral, reduksjon av kulturmidler, arrangementsmidler eller andre tiltaksmidler.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for avdelingen

Sammen skaper vi fremtiden

- Samarbeide og arbeide tverrsektorielt
- Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning
- Lage tydelige og målrettede planer gjennom prosesser basert på kunnskap og medvirkning
- Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere
- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer, vi skal ha kontinuerlig blick på utvikling og forbedring
- Vi skal jobbe for at innbyggerne skal være stolte av kommunen sin, vi skal være opptatte av framsnakking
- Vi skal bidra til et aktivt samfunnsliv og levende lokalmiljø

Særlige fokusområder i sektor for kultur 2024

Kulturkontoret

- Kulturkontoret har som hovedoppgave å planlegge, gjennomføre og koordinere kulturtilbud til barn og voksne i Gildeskål. Å skape nettverk med lag og foreninger for å skape samarbeid rundt aktiviteter og arrangementer vektlegges.
- Kulturkontoret tildeler årlig kulturmidler etter søknad. Kulturmidler for 2024 vil fordeles på to kategorier, en for ordinær tildeling og en øremerket arrangementsstøtte i forbindelse med «Gildeskål, europeisk kulturforstad 2024». Kulturkontoret har en viktig rolle i prosjektet der det blant annet planlegges to store kulturarrangementer sommeren 2024; midtsommerhelga og Olsok.
- «Høst på Gildeskål» er et konsept som skal videreutvikles som en årlig kulturbegivenhet på høsten.

- Gjennom satsningen «ung inkludering» har kulturkontoret ansvar for å tilrettelegge for arrangementer for ungdom gjennom året.
- Kulturkontoret tilrettelegger for god oversikt over kulturelle aktiviteter gjennom en månedlig kulturkalender som publiseres på kommunens hjemmeside. Det utarbeides årshjul i samarbeid med andre aktører i kommunen.
- Gildeskål ungdomsråd er representert i det regionale «Saltens ungdomsråd» med to representanter. Dette er et treårig prøveprosjekt initiert av Saltens kultursamarbeid, og årlig egenandel for kommunene er på kr 15.000, -
- Stor grad av medvirkning samt tett samarbeid med det politiske styre vektlegges

Frivilligsentral

- I henhold til samfunnsplanen skal Gildeskål kommune videreutvikle frivillighetsarbeidet og legge til rette for møteplasser med fokus på aktiviteter for alle aldersgrupper.
- Samarbeide med frivillige lag og foreninger
- Etablere frivilligforum opp mot Bodø 2024
- Drift av BUA som inkluderer lønn til en tilkallingsvikar
- Oppfølging av BUA satellitter; Arnøyene, Nygårdsjøen, Sandhornøy å etablere BUA i Storvik
- Arrangere foreldrekafe støttet av tilskudd fra Bufdir (foreldrestøttende tiltak)
- Ha en aktiv rolle i prosjektet “Ny i Gildeskål” der en av oppgavene er å være “superhost”. Skal bidra til gode prosesser i sosial integrering, språkopplæring og sysselsetting av nye Gildeskålværinger. Dette i tett samarbeid med andre aktører som bibliotek, voksenopplæring, næringsliv og flyktningkontor.

Folkehelsekoordinator

- Fortsette å lede arbeidet med markering av «Verdensdag for psykisk helse» og «Folkehelseuka»
- Oppfølging av trafikksikkerhetsplan
- Revidering av oversiktsdokument over helsetilstand og påvirkningsfaktorer
- Revidering av kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv
- Ha en aktiv rolle i prosjektet aktivitetspark Gildeskål ved Inndyr skole og i kartlegging av kommunens skolegårder og uteområder i barnehagene.
- Være en aktiv deltaker i gruppen som jobber for «Ung inkludering» og arbeidsgruppa rundt «ungdom og rus»
- Ha fokus på selvmordsforebygging – åpne møter/kurs
- Følge opp idrettslag og idrettsråd

Kulturskolen

- Det skal jobbes med rekruttering av nye elever samt gjøre elevplassene attraktive for de som er der
- Fokus på inkludering og mangfold
- Ha et godt årshjul som sikrer deltakelse på arrangementer gjennom året

Fritidsklubb

- Bidra til ungdomsklubben fortsatt er i drift, og at det også gis tilbud til ungdommer i videregående skole

- Sørge for at klubben er oppdatert på utstyr slik at den er attraktiv for ungdommene
- Bruke ungdomsklubben som utgangspunkt for andre arrangementer gjennom året.

Hybelhus

- Egne ansatte fører tilsyn med hybelhus og har som oppgave å skape trygghet og gode rammer for ungdom i en utsatt fase i livet. En person er ansatt i 45% stilling.

Bibliotek

- Arbeide for å opprettholde et «levende bibliotek» med aktiviteter, forfatterbesøk og foredrag
- Være en møteplass og arena for alle i Gildeskål
- Aktiv formidling av litteratur og andre medier
- Samarbeide med de andre Saltenbibliotekene om «Drømmer i Salten» (Bodø 2024) og andre prosjekter.

Alle områder

- Fokus på effektiv utnyttelse av de ressursene vi har og sikre god kvalitet på tjenester gjennom samhandling, kompetanseløft og kollektive utviklingsprosesser.
- Tilstedeværelse: Bruke ressurser vi har tilgang til, for å øke arbeidsnærvær. Gode rutiner for oppfølging og ivaretagelse av arbeidstakere som har begrensninger i arbeidslivet. Legge felles føringer, skape støtteordninger mellom virksomhetene og benytte Arbeidslivssenteret som aktører for nærværarbeid. IA-dager i kommunen bidrar til kompetanseheving og planarbeid.

Alt arbeid ute i virksomhetene skal være i tråd med føringer i Gildeskål kommunes samfunnsplan. Kommunens kunnskapsgrunnlag ligger også til grunn for valg av utviklingsområder.

5.2.8 HA 7 Fellestjenesten

Tabellen under viser hovedansvarsområdets budsjettrammer i økonomiplanperioden.

	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-2 995 000	-2 595 000	-2 595 000	-2 595 000
Driftsutgift	18 464 625	17 720 000	17 720 000	17 720 000
Totalsum	15 469 625	15 125 000	15 125 000	15 125 000

Beskrivelse av dagens virksomhet

Fellestjenesten er organisert som et eget kommunalsjefområde. Fellestjenestene har ansvar for overordnet planverk, prosjektstøtte, personalpolitikk og organisasjonsutvikling, politisk sekretariat, internkontroll, servicetorg, økonomifunksjon og lønn. Videre ivaretas kommunens innkjøpskoordinering og forsikringskoordinering.

Det har i 2023 vært fokus på forenkling, digitalisering og effektivisering av arbeidsoppgavene, og dette arbeidet fortsetter i 2024. Med den rammen som er tildelt er det ikke rom for å skaffe nye moderne verktøy og moduler for å få dette til på en god måte. Når i tillegg prisveksten har vært så

stor er det lite å hente på andre budsjettposter. Det er derfor foreslått å styrke området noe i 2024 for å komme videre i dette arbeidet.

Det er få ansatte på hvert fagfelt, og tjenesteområdet er derfor svært sårbart. Det leveres derimot gode tjenester innenfor den rammen som er gitt og det søkes kontinuerlig etter nye måter å jobbe/samarbeide på for å hente ut effektiviseringspotensialer.

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2024-2027

Fellestjenesten	2024	2025	2026	2027
1.Kompensasjon lønnsvekst inkl. sosiale utgifter	670 000	670 000	670 000	670 000
2.IKT drift overf. P § S	-3 628 000	-3 628 000	-3 628 000	-3 628 000
3.SNU prisjustert driftstilskudd	125 000	125 000	125 000	125 000
4.BHT – Arbeidsmiljøkartlegging alle ansatte	125 000	-125 000	-125 000	-125 000
5.Utstyr til streaming av møter	32 000	-32 000	-32 000	-32 000
6.Nye dataverktøy/ moduler samt prisvekst	187 000	-187 000	-187 000	-187 000

Kommentar til endringene

10. Virksomheten er kompensert for lønnsvekst inkludert sosiale utgifter etter sentralt og lokalt oppgjør på kr 670 000.
11. IKT tjenesten (drift) er overført til Plan og Samfunn, og rammen reduseres derfor med kr 3 628 000.
12. Driftsmidler til Sjøfossen Næringsutvikling AS er indeksregulert med 5%, kr 125 000.
13. Det er satt av kr 125 000 i 2024 til en arbeidsmiljøkartlegging for alle ansatte i Gildeskål kommune gjennom bedriftshelsetjenesten.
14. Det er satt av kr 32 000 til innkjøp av utstyr for å kunne streame møter. I kommunestyresalen er det behov for et ekstra kamera som filmer salen. I tillegg er det behov for et mobilt utstyr slik at møtene kan holdes andre plasser enn i kommunestyresalen.
15. Det er behov for nye dataverktøy / moduler for i større grad kan digitalisere og effektivisere arbeidsoppgaver. Det er satt av kr 187 000 til anskaffelse av dette i 2024.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for avdelingen å følge opp:

A. Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere.
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer.
- Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Gildeskål kommunes økonomi- og finansreglement forankres i organisasjonen.

- Sykefravær under 2 % i avdelingen.
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.
- Bidra til å sikre økonomisk grunnlag for innfrielse av planens mål. Samfunnsplanens strategi for å oppnå det, er å ha fokus på best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende økonomiske rammer. Dette oppnås gjennom utarbeidelse av gode beslutningsgrunnlag til administrativ og politisk ledelse, og gjennom tilrettelegging for god økonomistyring av hele organisasjonen. I det ligger å utrede og legge fram alternativer for mulige økonomiske løsninger som vil gi økt handlefrihet.
- Høyt fokus på internkontroll. Utarbeide arkivplan.
- Ta hjemmesiden og sosiale media aktivt i bruk for informasjonsutveksling eksternt.
- Støtte opp om prosess for en bærekraftig og ansvarlig økonomi i Gildeskål kommune.
- Kontinuerlig prosess med å automatisere og forenkle interne arbeidsprosesser.
- Kontinuerlig arbeid med bevisstgjøring og ansvarliggjøring av ledere og ansatte med ansvar innenfor økonomifeltet, jfr. Gildeskål kommunen økonomi- og finansreglement.
- Politiske saker.
- Fokus på økonomistyring internt.
- Ledelse.
- Informasjonsarbeid.
- Prosjektledelse og gjennomføring.
- Organisasjonsutvikling og effektivisering.
- Fokus på et levende planverk for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere, både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen.

5.3 Oppsummering/konklusjon

Det er viktig å se økonomiplanen i sammenheng med kommuneplan. Økonomiplanen må ha en forankring i det som ligger vedtatt i kommuneplan. Planen må også ta hensyn til de føringer staten gir gjennom lover og forskrifter. I tillegg må det tas hensyn til planer på andre områder.

Utviklingen i samfunnet generelt og i Gildeskål tilsier at kommunen må tilpasse seg endrede rammebetingelser og demografiutvikling. Mye av utviklingen ligger i forhold/faktorer som kommunen selv ikke kan påvirke. Sysselsetting og arbeidsplasser er en viktig faktor i forhold til hvor folk bor. Kommunens evne til å tilrettelegge for eksisterende og nye helårsarbeidsplasser og attraktive tomter/boliger vil være viktig.

Utfordringen blir å erkjenne den faktiske utviklingen og prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til omstillingsevne og kompetanseutvikling blir viktig. Dette vil kreve stor innsats både fra våre folkevalgte og organisasjonene i de ulike virksomhetene i kommunen. Vi ønsker å bygge gode tjenester til innbyggerne våre, som er bærekraftig i forhold til kommunens økonomiske utvikling.

Vedlegg

Budsjettrapporter etter Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner

- Bevilgningsoversikt drift § 5-4, 1. ledd
- Bevilgningsoversikt drift § 5-4, 2. ledd
- Økonomisk oversikt drift § 5-6
- Bevilgningsoversikt investering § 5-5, 1. ledd
- Bevilgningsoversikt investering § 5-5, 2. ledd
- Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser § 5-7

Bevilgningsoversikt drift jfr. RF § 5-4 første ledd Kommundirektørens forslag	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Rammetilskudd	-107 576 702	-103 988 000	-112 665 000	-112 870 000	-112 870 000	-112 870 000
Inntekts- og formuesskatt	-59 980 908	-59 214 000	-63 280 000	-63 280 000	-63 280 000	-63 280 000
Eiendomsskatt	-22 755 170	-21 470 011	-23 630 000	-23 630 000	-23 630 000	-23 630 000
Andre generelle driftsinntekter	-51 219 836	-31 707 000	-60 439 000	-46 039 000	-63 539 000	-47 139 000
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-241 532 616	-216 379 011	-260 014 000	-245 819 000	-263 319 000	-246 919 000
Sum bevilgninger drift, netto	199 566 690	203 199 052	221 634 676	220 472 076	221 647 192	221 845 692
Avskrivninger	19 831 478	21 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	219 398 168	224 199 052	241 634 676	240 472 076	241 647 192	241 845 692
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-22 134 448	7 820 041	-18 379 324	-5 346 924	-21 671 808	-5 073 308
Renteinntekter	-838 227	-950 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	13 029 712	0	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Renteutgifter	7 582 403	11 610 000	16 702 000	16 083 000	15 521 000	14 537 000
Avdrag på lån	13 422 971	14 890 960	15 643 000	16 309 000	16 976 000	16 976 000
NETTO FINANSUTGIFTER	33 196 859	25 550 960	21 345 000	21 392 000	21 497 000	20 513 000
Motpost avskrivninger	-19 831 477	-21 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-8 769 066	12 371 001	-17 034 324	-3 954 924	-20 174 808	-4 560 308
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	559 821	0	3 333 000	3 333 000	3 333 000	3 333 000
Avsetninger til bundne driftsfond	4 031 181	2 300 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 870 802	-3 302 000	-4 601 409	-4 228 377	-4 228 377	-4 228 377
Avsetninger til disposisjonsfond	37 696 116	7 600 000	36 826 000	22 426 000	39 926 000	23 526 000
Bruk av disposisjonsfond	-29 647 250	-18 969 001	-20 923 267	-19 975 699	-21 255 815	-20 470 315
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	8 769 066	-12 371 001	17 034 324	3 954 924	20 174 808	4 560 308
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgninger til budsjettområdene jfr. RF § 5-4 andre ledd Kommunedirektørens forslag	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Gildeskål kommune						
Driftsinntekter	-77 603 375	-69 186 683	-72 091 783	-71 985 858	-71 947 858	-71 967 758
Driftsutgifter	277 170 065	272 385 735	293 726 459	292 457 934	293 595 050	293 813 450
Netto	199 566 690	203 199 052	221 634 676	220 472 076	221 647 192	221 845 692
Politisk virksomhet						
Driftsinntekter	-2 194 495	0	0	0	0	0
Driftsutgifter	5 453 256	3 955 053	3 906 277	4 257 377	3 906 277	4 124 677
Netto	3 258 761	3 955 053	3 906 277	4 257 377	3 906 277	4 124 677
Oppvekst						
Driftsinntekter	-10 583 639	-3 412 096	-3 691 228	-3 691 228	-3 691 228	-3 691 228
Driftsutgifter	74 037 832	79 393 055	84 564 260	84 564 260	84 564 260	84 564 260
Netto	63 454 193	75 980 959	80 873 032	80 873 032	80 873 032	80 873 032
NAV						
Driftsinntekter	-909 473	-570 000	-561 414	-561 414	-561 414	-561 414
Driftsutgifter	4 784 191	5 373 397	6 425 576	6 425 576	6 425 576	6 425 576
Netto	3 874 718	4 803 397	5 864 162	5 864 162	5 864 162	5 864 162
Helse og omsorg						
Driftsinntekter	-15 963 292	-13 439 507	-13 353 344	-13 353 344	-13 353 344	-13 353 344
Driftsutgifter	104 362 709	99 102 872	106 740 576	106 740 576	108 228 792	108 228 792
Netto	88 399 417	85 663 365	93 387 232	93 387 232	94 875 448	94 875 448
Eiendom						
Driftsinntekter	-6 784 607	-6 269 840	-7 303 800	-7 303 800	-7 303 800	-7 303 800
Driftsutgifter	21 647 313	18 050 835	23 521 800	23 521 800	23 521 800	23 521 800
Netto	14 862 706	11 780 995	16 218 000	16 218 000	16 218 000	16 218 000
Teknisk						
Driftsinntekter	-2 822 986	-3 274 000	-2 879 800	-2 879 800	-2 879 800	-2 879 800
Driftsutgifter	9 533 199	11 894 257	16 254 800	15 879 800	15 879 800	15 879 800
Netto	6 710 213	8 620 257	13 375 000	13 000 000	13 000 000	13 000 000
Kultur						
Driftsinntekter	-1 532 760	-690 000	-803 000	-803 000	-803 000	-803 000
Driftsutgifter	6 327 329	6 758 571	7 403 000	7 403 000	7 403 000	7 403 000
Netto	4 794 569	6 068 571	6 600 000	6 600 000	6 600 000	6 600 000
Drift og vedlikehold						
Driftsinntekter	-264 998	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000
Driftsutgifter	8 007 021	6 717 822	7 595 000	7 595 000	7 595 000	7 595 000
Netto	7 742 023	6 397 822	7 275 000	7 275 000	7 275 000	7 275 000
Vann Avløp og renovasjon						
Driftsinntekter	-9 660 057	-13 076 700	-14 182 000	-14 182 000	-14 182 000	-14 182 000
Driftsutgifter	6 286 751	5 793 692	6 708 056	6 208 056	6 208 056	6 208 056
Netto	-3 373 306	-7 283 008	-7 473 944	-7 973 944	-7 973 944	-7 973 944
Fellestjenester						
Driftsinntekter	-397 266	-320 000	-95 000	-95 000	-95 000	-95 000
Driftsutgifter	16 741 506	16 336 591	18 464 625	17 720 000	17 720 000	17 720 000
Netto	16 344 240	16 016 591	18 369 625	17 625 000	17 625 000	17 625 000
Finansielle transaksjoner						
Driftsutgifter	10 036 492	7 871 484	5 442 489	5 442 489	5 442 489	5 442 489
Netto	10 036 492	7 871 484	5 442 489	5 442 489	5 442 489	5 442 489
Kommunal finansiering						
Driftsinntekter	-26 174 094	-27 785 740	-28 902 197	-28 796 272	-28 758 272	-28 778 172
Driftsutgifter	7 224 329	6 700 000	6 700 000	6 700 000	6 700 000	6 700 000
Netto	-18 949 765	-21 085 740	-22 202 197	-22 096 272	-22 058 272	-22 078 172
Ansvar som ikke er i bruk						
Driftsinntekter	-315 708	-28 800	0	0	0	0
Driftsutgifter	2 728 137	4 438 106	0	0	0	0
Netto	2 412 429	4 409 306	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering jfr. RF § 5-5 første ledd Kommunedirektørens forslag	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Investeringer i varige driftsmidler	48 621 340	46 327 500	51 700 500	11 388 000	15 072 000	1 697 000
Tilskudd til andres investeringer	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	6 374 649	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	11 300 000	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	55 995 989	58 527 500	53 600 500	13 288 000	15 972 000	2 597 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 023 666	-4 927 500	-8 990 500	-1 788 000	-972 000	-97 000
Tilskudd fra andre	-891 865	-13 250 000	-1 500 000	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-1 544 410	0	-500 000	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-37 549 201	-33 600 000	-41 710 000	-10 600 000	-14 100 000	-1 600 000
SUM INVESTERINGSINTEKTER	-49 009 142	-51 777 500	-52 700 500	-12 388 000	-15 072 000	-1 697 000
Videreutlån	8 740 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-8 740 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 481 347	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-5 526 610	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	-4 045 263	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-559 821	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	5 180 324	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	-1 135 061	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-2 530 488	-6 750 000	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	954 954	-6 750 000	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering jfr. § 5-5 andre ledd Kommunedirektørens forslag		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Investeringer i varige driftsmidler		48 621 340	46 327 500	51 700 500	11 388 000	15 072 000	1 697 000
2022	Pc og digitale verktøy skole og barnehage	846 429	312 500	-	-	-	-
3008	Velferdsteknologi	713 461	625 000	625 000	625 000	-	-
4014	Salg av bygg anlegg	20 814	-	-	-	-	-
4016	GPS digitalt oppmålingsverktøy	243 460	-	-	-	-	-
4027	Dypvannskai Sørarnøy	24 770 532	3 657 500	-	-	-	-
4037	Grunnerverv gang og sykkelsti Innstyr/Sandhornø	1 248 750	1 000 000	-	-	-	-
4038	Brannstasjon Sandhornøy	-	-	6 875 000	-	-	-
4039	Garderobeløsning brannstasjon Nygårdsjøen	-	-	-	4 375 000	-	-
4040	Garderobeløsning brannstasjon Sør Arnøy	-	-	-	-	4 375 000	-
4041	Tankbil slokkevann	-	-	1 100 000	-	-	-
4043	Firemannsbolig Våg	-	10 000 000	-	-	-	-
4051	Industriarealer - erverv og opparbeidelse av nye	-	6 000 000	-	-	-	-
4070	Biler	300 000	-	-	-	-	-
4701	Drenering og brannsikring kommunehuset	-	-	2 800 000	-	-	-
4705	Renovering tekniske anlegg GIBOS	4 876 638	-	-	-	-	-
4706	Varmeanlegg	1 654 325	-	-	-	-	-
4707	Vinterhage Gibos	3 474 035	-	-	-	-	-
4709	Låsesystem kulturhus	414 908	-	-	-	-	-
4713	Ombygging Innstyr barnehage	-	4 282 500	7 750 000	-	-	-
4714	Kjøkken Gibos	-	725 000	725 000	-	-	-
4715	Leskur/sosial sone skoler	-	375 000	-	-	-	-
4720	Brannsikring bygg	233 732	-	-	-	-	-
5006	Elias Blix tunet	77 280	-	-	-	-	-
5011	Skilting av kulturminner	36 375	-	-	-	-	-
5018	Utvikling av Gildeskål kirkested	6 027 316	9 937 500	3 388 000	2 638 000	1 697 000	1 697 000
6009	Lastebil	-	850 000	-	-	-	-
6021	Tøa vannverk	545 695	-	-	-	-	-
6026	Etablering av ny vei og internveier Sør Arnøy næringsareal inkl asfaltering	-	-	3 750 000	-	-	-
6027	Opparbeide næringsareal for videresalg til N950	-	-	500 000	-	-	-
6028	Parkeringsplass Finnes og Nord Arnøy	-	-	500 000	-	-	-
6029	Venterom hurtigbåtkai Sør Arnøy	-	-	-	2 250 000	-	-
6034	Stabbursvingen	-	3 750 000	3 750 000	-	-	-
6036	Veilys opprusting	1 416 741	1 250 000	-	-	-	-
6040	Solvikvannet	158 951	-	-	-	-	-
6041	Vei kirkestedet	-	-	11 250 000	-	-	-
6400	Hjertesone	-	312 500	-	-	-	-
6800	Renseanlegg Våg	-	-	500 000	-	-	-
6801	Nytt renseanlegg - Solvika	-	-	250 000	500 000	-	-
6802	Ny hovedplan vann	-	-	450 000	-	-	-
6803	Vannvogn for drikkevannsberedskap	-	-	100 000	-	-	-
6804	Ny vannkilde	-	-	300 000	1 000 000	9 000 000	-
6911	Tetting demning Lauvantnet	-	-	500 000	-	-	-
6912	Skilting	89 849	-	-	-	-	-
7000	UTBYGGING GILDESKÅL BREDBÅND	-	2 000 000	2 000 000	-	-	-
7007	Oppgradering IT	417 604	1 250 000	4 587 500	-	-	-
7010	Sak- og arkivsystem	649 874	-	-	-	-	-
7403	BACKUP VEEAM	210 821	-	-	-	-	-
7420	Ny brannmur WG	193 750	-	-	-	-	-

Økonomisk oversikt drift jf. RF § 5-6 Kommunedirektørens forslag	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Rammetilskudd	-107 576 702	-103 988 000	-112 665 000	-112 870 000	-112 870 000	-112 870 000
Inntekts- og formuesskatt	-59 980 908	-59 214 000	-63 280 000	-63 280 000	-63 280 000	-63 280 000
Eiendomsskatt	-22 755 170	-21 470 011	-23 630 000	-23 630 000	-23 630 000	-23 630 000
Andre skatteinntekter	-6 057 346	-6 300 000	-5 996 000	-5 996 000	-5 996 000	-5 996 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-45 162 490	-25 407 000	-54 443 000	-40 043 000	-57 543 000	-41 143 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-31 876 917	-18 759 337	-20 014 889	-19 908 964	-19 870 964	-19 890 864
Brukerbetalinger	-9 106 392	-8 890 806	-9 370 536	-9 370 536	-9 370 536	-9 370 536
Salgs- og leieinntekter	-36 620 066	-41 536 540	-42 706 358	-42 706 358	-42 706 358	-42 706 358
SUM DRIFTSINTEKTER	-319 135 991	-285 565 694	-332 105 783	-317 804 858	-335 266 858	-318 886 758
Lønnsutgifter	151 856 447	155 524 628	168 512 420	168 625 920	169 762 420	169 839 920
Sosiale utgifter	25 392 757	26 073 238	27 347 811	27 353 111	27 586 027	27 589 527
Kjøp av varer og tjenester	69 153 501	63 688 000	67 847 074	66 965 674	66 771 374	66 888 874
Overføringer og tilskudd til andre	30 767 360	27 099 869	30 019 154	29 513 229	29 475 229	29 495 129
Avskrivninger	19 831 478	21 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	297 001 543	293 385 735	313 726 459	312 457 934	313 595 050	313 813 450
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-22 134 448	7 820 041	-18 379 324	-5 346 924	-21 671 808	-5 073 308
Renteinntekter	-838 227	-950 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	13 029 712	0	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Renteutgifter	7 582 403	11 610 000	16 702 000	16 083 000	15 521 000	14 537 000
Avdrag på lån	13 422 971	14 890 960	15 643 000	16 309 000	16 976 000	16 976 000
NETTO FINANSUTGIFTER	33 196 859	25 550 960	21 345 000	21 392 000	21 497 000	20 513 000
Motpost avskrivninger	-19 831 477	-21 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-8 769 066	12 371 001	-17 034 324	-3 954 924	-20 174 808	-4 560 308
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	559 821	0	3 333 000	3 333 000	3 333 000	3 333 000
Avsetninger til bundne driftsfond	4 031 181	2 300 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 870 802	-3 302 000	-4 601 409	-4 228 377	-4 228 377	-4 228 377
Avsetninger til disposisjonsfond	37 696 116	7 600 000	36 826 000	22 426 000	39 926 000	23 526 000
Bruk av disposisjonsfond	-29 647 250	-18 969 001	-20 923 267	-19 975 699	-21 255 815	-20 470 315
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	8 769 066	-12 371 001	17 034 324	3 954 924	20 174 808	4 560 308
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Lånegjeld	2024	2025	2026	2027
Gjeld pr 01.01. - KLP og KBN	317 955 021	344 022 021	327 713 021	310 737 021
Nytt lån 2024	41 710 000			
Nytt lån 2025		10 600 000		
Nytt lån 2026			14 100 000	
Nytt lån 2027				1 600 000
Betalte avdrag	15 643 000	16 309 000	16 976 000	16 976 000
Gjeld pr 31.12. - KLP og KBN	344 022 021	327 713 021	310 737 021	293 761 021
Gjeld pr 01.01. Husbanken	60 932 466	67 332 466	73 732 466	80 132 466
Nytt lån Husbanken	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Betalte avdrag Husbanken	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Gjeld pr 31.12. - Husbanken (Startlån)	67 332 466	73 732 466	80 132 466	86 532 466
Sum gjeld pr 31.12.	411 354 487	401 445 487	390 869 487	380 293 487